

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
ของมารดาตั้งครรภ์

FACTORS INFLUENCING MEDIA HEALTH LITERACY
ON BREASTFEEDING BEHAVIOR OF PREGNANT MOTHERS

ปรียาภรณ์ นุรณากาญจน์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2563

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงดูด้วยนมแม่
ของมารดาตั้งครรภ์

ปริญาานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารวิทยาศาสตร์และสุขภาพ
วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

FACTORS INFLUENCING MEDIA HEALTH LITERACY
ON BREASTFEEDING BEHAVIOR OF PREGNANT MOTHERS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF ARTS
(Science and Health Communication)
College of Social Communication Innovation, Srinakharinwirot University
2020
Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
ของมารดาตั้งครรภ์

ของ

ปรียาภรณ์ นุรณากาญจน์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารวิทยาศาสตร์และสุขภาพ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร ยุวโกศล)

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนัญสรา อรณพ ณ
อยุธยา)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีรัฐ ภัคดีรัตนชิต)

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ของมารดาตั้งครรภ์
ผู้วิจัย	ปรียาภรณ์ บุรณากาญจน์
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2563
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศศิธร ยวโกศล

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ ผลการวิจัยพบว่าระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ จำนวนครั้งการตั้งครรภ์และประสบการณ์ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ไม่มีความสัมพันธ์ การรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพจากสื่อโทรทัศน์มีระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพน้อยกว่าสื่ออินเทอร์เน็ต กลุ่มที่เปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์แตกต่างกับกลุ่มที่ไม่ได้เปิดรับ ปัจจัยทางจิตวิทยาร่วมกันทำนายการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ภาพรวมได้ร้อยละ 63.0 ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพร้อยละ 53.9 และระดับความตั้งใจที่กระทำปฏิกิริยาสะท้อนกลับได้ร้อยละ 43.7 ตัวแปรทำนายภาพรวมได้ดีที่สุดคือ ด้านการรับรู้พฤติกรรม, ด้านคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง และด้านทัศนคติ ตามลำดับ ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพคือ ด้านการรับรู้พฤติกรรม, ด้านคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง และด้านทัศนคติ และระดับความตั้งใจที่กระทำปฏิกิริยาสะท้อนกลับคือ ด้านการรับรู้พฤติกรรม, ด้านทัศนคติ และด้านคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง ตัวแปรด้านทัศนคติไม่มีอิทธิพลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพและระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพ โดยตัวแปรด้านการคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง และด้านการรับรู้ความสามารถในการแสดงพฤติกรรมร่วมกันทำนายระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพได้ร้อยละ 34.7 ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพได้ร้อยละ 41.1 ตัวแปรที่มีอำนาจในการทำนายระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพได้ดีที่สุดคือด้านคล้อยตามอิทธิพลรอบข้างและด้านการรับรู้พฤติกรรม ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพคือด้านการรับรู้พฤติกรรม และด้านคล้อยตามอิทธิพลรอบข้างตามลำดับ

คำสำคัญ : การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ, การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่, ปัจจัยทางจิตวิทยา, มารดาตั้งครรภ์

Title	FACTORS INFLUENCING MEDIA HEALTH LITERACY ON BREASTFEEDING BEHAVIOR OF PREGNANT MOTHERS
Author	PREEYAPORN BURANAKARN
Degree	MASTER OF ARTS
Academic Year	2020
Thesis Advisor	Assistant Professor Sasithon Yuwakosol , Ph.D.

This research aims to study the level of media health literacy and the influential factors in media health literacy related to breastfeeding behavior. The results found that the level of media health literacy of breastfeeding behavior was high. The personal factors correlated with the media health literacy. The number of pregnancies and breastfeeding were not different. Pregnant mothers who received health information from television rather than the internet. There was a difference to print information and those who were not. The psychological factors influencing media health literacy related to the overall, it jointly predicted 63.0%, 53.9% the degree of health media content identification, 43.7% of the reflexive degree. The variable to predict overall was the cognitive behavior factor, the relative influence factor, and the attitude factor respectively. Health media content identification was the cognitive behavior factor, the relative influence factor, and the attitude factor. The degree of reflexive intentions in breastfeeding was the cognitive behavior factor, the attitude factor, and the relative influence factor. The attitude factor did not influence degree of the perceived influence of health media and the degree of analytical thinking. The variables jointly predicted degree of the perceived influence of health media at 34.7% and analytical thinking on the health media data 41.1%. The variable predicted degree of the perceived influence of health media was the relative influence factor and cognitive behavior factor and the degree of analytical thinking was the cognitive behavior factor and the relative influence factor, respectively.

Keyword : Media health literacy ; Breastfeeding; Psychological factors; Pregnant mothers

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสะดวกตากรุณาช่วยเหลือ และความเอาใจใส่อย่างยิ่ง ตลอดจนการให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง จากคณะกรรมการผู้ควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.ศศิธร ยุวโกศล ที่ได้ให้ความเมตตากรุณาเป็นที่ปรึกษาและให้ความช่วยเหลือชี้แนะแนวทางในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการทำปริญญานิพนธ์นี้ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา รวมทั้ง ผศ.นพ.เกษม เรืองรองมรกต ผศ.ดร.ชนัญสุรา อรณพ ณ อยุธยา และ ผศ.ดร.จุฑาธิป ศีลบุตร ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือวิจัยและให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพิ่มเติมแก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็น อย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์และกรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต การสื่อสารวิทยาศาสตร์และสุขภาพ วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่าน ที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทความรู้ต่าง ๆ ให้แก่ผู้วิจัย ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณฝ่ายการพยาบาล ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพฯ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอขอบคุณครอบครัว เพื่อน ๆ ร่วมหลักสูตร เจ้าหน้าที่ เพื่อนร่วมงาน ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยตลอดมา รวมถึงบุคคลอีกหลายท่าน ที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยมาโดยตลอด สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอ น้อมรำลึกถึงคุณของบิดามารดาและครูอาจารย์ ที่อบรมสั่งสอนให้ ความรู้เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ปรียาภรณ์ บุรณากาญจน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ	ต
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy)	10
การรู้เท่าทันสุขภาพ (Health Literacy)	17
การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ (Media Health Literacy)	19
แนวคิดพฤติกรรมการใช้สื่อ (Media Usage Behavior)	25
ปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง.....	33
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	39
บทที่ 4 ผลการดำเนินงานวิจัย.....	40
ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ	40
การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในเรื่องของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์.....	41
พฤติกรรมการใช้สื่อสุขภาพในเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์	46
ปัจจัยเชิงจิตวิทยาที่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่.....	47
ผลการวิจัยเชิงปริมาณ	50
ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นมารดาตั้งครรภ์	51
ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการใช้สื่อของผู้ตอบแบบสอบถาม	55
ส่วนที่ 3 ปัจจัยทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้สื่อสุขภาพของมารดา..	59
ส่วนที่ 4 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์	65
ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์สมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์.....	71
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	132
สรุปผลการวิจัย.....	132
อภิปรายผลการวิจัย	141
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	150
บรรณานุกรม	152
ภาคผนวก.....	161

ประวัติผู้เขียน.....	178
----------------------	-----

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุของมารดาตั้งครรภ์.....	51
ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา ตั้งครรภ์.....	52
ตาราง 3 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามอาชีพของมารดาตั้งครรภ์	52
ตาราง 4 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของมารดาตั้งครรภ์	53
ตาราง 5 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามจำนวนครั้งในการตั้งครรภ์ของมารดา	54
ตาราง 6 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามประสบการณ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์	54
ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของประเภทสื่อที่มารดาตั้งครรภ์เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ	55
ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ด้าน สุขภาพ.....	56
ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของการนำข่าวสารด้านสุขภาพไปใช้ประโยชน์ของมารดาตั้งครรภ์..	57
ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของผู้ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสื่อเชิงสุขภาพของมารดาตั้งครรภ์	57
ตาราง 11 จำนวนและร้อยละของสื่อที่มารดาตั้งครรภ์ได้รับข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	58
ตาราง 12 ปัจจัยทางจิตวิทยาด้านทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของ มารดาตั้งครรภ์.....	59
ตาราง 13 ปัจจัยทางจิตวิทยาด้านการคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง	61
ตาราง 14 ปัจจัยทางจิตวิทยาด้านการรับรู้ความสามารถในการแสดงพฤติกรรม	62
ตาราง 15 ปัจจัยทางจิตวิทยาภาพรวมในแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วย นม แม่ของมารดา	64
ตาราง 16 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ใน ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	65

ตาราง 17 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับการรับรู้อิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่.....	66
ตาราง 18 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่.....	67
ตาราง 19 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับความตั้งใจที่กระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	69
ตาราง 20 ระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์	70
ตาราง 21 ตารางแสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอายุต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ภาพรวม โดยการใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่าง ค่าเอฟ (F-test).....	71
ตาราง 22 แสดงการเปรียบเทียบการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ภาพรวมจำแนกตามอายุของมารดาตั้งครรภ์ ด้วยวิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วย Scheffe Test.....	72
ตาราง 23 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอายุต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ โดยใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test).....	72
ตาราง 24 แสดงการเปรียบเทียบการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ จำแนกตามอายุของมารดาตั้งครรภ์ ด้วยวิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วย Scheffe Test.....	73
ตาราง 25 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอายุต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการรับรู้อิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)	73
ตาราง 26 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอายุต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพ ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)	74

ตาราง 27 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอายุต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)....	74
ตาราง 28 แสดงการเปรียบเทียบการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ระดับความตั้งใจที่จะทำปฏิกิริยาสะท้อนกลับในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์จำแนกตามอายุของมารดาตั้งครรภ์ ด้วยวิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วย Scheffe Test	75
ตาราง 29 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ภาพรวมโดยใช้สถิติ ANOVA ทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test).....	76
ตาราง 30 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ภาพรวมจำแนกตามระดับการศึกษา	77
ตาราง 31 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพโดยใช้สถิติ ANOVA ทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test).....	77
ตาราง 32 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพจำแนกตามระดับการศึกษา	78
ตาราง 33 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการรับรู้อิทธิพลสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยใช้สถิติ ANOVA ทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)	79
ตาราง 34 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยใช้สถิติ ANOVA ทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test).....	79

ตาราง 35 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อ สุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จำแนกตามระดับการศึกษา	80
ตาราง 36 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาต่อการ รู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับของความ ตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยใช้สถิติ ANOVA ทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test).....	81
ตาราง 37 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อ สุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จำแนกตามระดับการศึกษา	81
ตาราง 38 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านอาชีพต่อการรู้เท่าทันสื่อ สุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวม โดยใช้สถิติทดสอบ หาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test).....	82
ตาราง 39 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อ สุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวมจำแนกตามอาชีพ .	83
ตาราง 40 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านอาชีพต่อการรู้เท่าทันสื่อ สุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อ สุขภาพ โดยใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test).....	83
ตาราง 41 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อ สุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อ จำแนกตามอาชีพ	84
ตาราง 42 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านอาชีพต่อการรู้เท่าทันสื่อ สุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการรับรู้ทิวทัศน์สื่อที่มีต่อ พฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)	85
ตาราง 43 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านอาชีพต่อการรู้เท่าทันสื่อ สุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์	

ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)	85
ตาราง 44 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดัการคิดเชิงวิเคราะห์ ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จำแนกตามอาชีพ.....	86
ตาราง 45 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านอาชีพต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)	86
ตาราง 46 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จำแนกตามอาชีพ 87	
ตาราง 47 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านรายได้ต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ภาพรวมแบบสถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)	88
ตาราง 48 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ภาพรวมจำแนกตามรายได้.....	88
ตาราง 49 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านรายได้ต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดัการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ โดยใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test).....	89
ตาราง 50 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ระดัการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพจำแนกตามรายได้	89
ตาราง 51 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านรายได้ต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดัการรับรู้อิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test).....	90

ตาราง 52 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านรายได้ต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)	90
ตาราง 53 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จำแนกตามรายได้	91
ตาราง 54 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านรายได้ต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)	92
ตาราง 55 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จำแนกตามรายได้	92
ตาราง 56 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนครั้งการตั้งครรภ์ต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์แบบสถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)	93
ตาราง 57 การทดสอบความแตกต่างของระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ จำแนกตามประสบการณ์ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยใช้สถิติทดสอบค่าที(t-test)	95
ตาราง 58 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประเภทสื่อที่เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวม โดยใช้สถิติ ANOVA ทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)	97
ตาราง 59 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวม จำแนกประเภทสื่อที่เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ	97

ตาราง 60 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประเภทสื่อที่เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดัการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ โดยใช้สถิติ ANOVA ทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)	98
ตาราง 61 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดัของการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพจำแนกประเภทสื่อที่เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ.....	98
ตาราง 62 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประเภทสื่อที่เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดัการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยใช้สถิติ ANOVA ทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test).....	99
ตาราง 63 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประเภทสื่อที่เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดัการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยใช้สถิติ ANOVA ทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)	99
ตาราง 64 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประเภทสื่อที่เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดัของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยใช้ สถิติ ANOVA ทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)	100
ตาราง 65 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดัของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จำแนกตามประเภทสื่อที่เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ	101
ตาราง 66 แสดงการทดสอบความแตกต่างของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ภาพรวมจำแนกตามนำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อการรับรู้เหตุการณ์	102
ตาราง 67 แสดงการทดสอบความแตกต่างของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวม จำแนกตามการนำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อช่วยในการตัดสินใจ	104

ตาราง 68 แสดงการทดสอบความแตกต่างของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูก ด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์จำแนกตามการนำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อใช้ในการ สนทนา.....	106
ตาราง 69 แสดงการทดสอบความแตกต่างของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูก ด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์จำแนกตามการนำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อศึกษาหา ความรู้.....	108
ตาราง 70 แสดงการทดสอบความแตกต่างของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูก ด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์จำแนกตามการเปิดรับและไม่เปิดรับข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จากสื่อวิทยุ.....	110
ตาราง 71 แสดงการทดสอบความแตกต่างของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูก ด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์จำแนกตามการเปิดรับข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากสื่อโทรทัศน์	112
ตาราง 72 แสดงการทดสอบความแตกต่างของระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการ เลี้ยงลูกด้วยนมแม่จำแนกตามการเปิดรับข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากสื่อสิ่งพิมพ์.....	114
ตาราง 73 แสดงการทดสอบความแตกต่างของระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการ เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์จำแนกตามการเปิดรับข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากสื่อ อินเทอร์เน็ต	116
ตาราง 74 แสดงการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูก ด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์.....	118
ตาราง 75 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	124

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	9
ภาพประกอบ 2 แบบจำลองทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน.....	29
ภาพประกอบ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง และความคาดหวังในผล ของการกระทำ	30
ภาพประกอบ 4 แสดงแบบจำลองแสดงอิทธิพลของปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีต่อการรู้เท่าทันสื่อ ด้าน พฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวม	121
ภาพประกอบ 5 แสดงแบบจำลองแสดงอิทธิพลของปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีต่อการรู้เท่าทันสื่อ ด้าน พฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ	121
ภาพประกอบ 6 แสดงแบบจำลองแสดงอิทธิพลของปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีต่อการรู้เท่าทันสื่อ ใน ระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	122
ภาพประกอบ 7 แสดงแบบจำลองแสดงอิทธิพลของปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีต่อการรู้เท่าทันสื่อ ใน ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์จากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	122
ภาพประกอบ 8 แสดงแบบจำลองแสดงอิทธิพลของปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีต่อการรู้เท่าทันสื่อ ใน ระดับความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิบัติย้อนกลับ	123

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในทุกยุคทุกสมัยและทุกช่วงวัย ด้วยความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีก่อกำเนิดช่องทางสื่อสารข้อมูลใหม่ ๆ ที่มีความหลากหลาย สะดวก รวดเร็ว ในยุคที่สังคมเต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสารในสื่อประเภทต่าง ๆ แต่เมื่อพิจารณาถึงเนื้อหาหรือสาระสำคัญแล้วจะพบว่าไม่ใช่ข้อมูลที่ต้องการทั้งหมด ซึ่งอาจส่งผลให้

มีการนำสารที่มีความคลาดเคลื่อนไม่ครบถ้วน และหากการกระทำดังกล่าวเป็นไปโดยขาดความรู้ความเข้าใจอาจส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่นได้ ‘ความรู้เท่าทันสื่อ’ จึงเป็นองค์ความรู้ที่มีความสำคัญมาก โดยเฉพาะในยุคสมัยที่ ‘สาร’ สามารถเข้าถึงประชาชนได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยง่าย หากประชาชนผู้รับสื่อมีความรู้เท่าทันต่อสื่ออย่างเพียงพอ จะสามารถเลือกใช้ประโยชน์ที่ได้รับผ่านสื่อต่าง ๆ นำไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนายกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิต ชุมชน สังคม และประเทศชาติได้

ในยุคของการสื่อสารไร้พรมแดน (Borderless Communications) เป็นยุคที่มนุษย์สามารถที่จะข้ามประตูไปพบปะพูดคุยกับใครก็ได้ ที่ไหนก็ได้ โดยการใช้เครื่องมือสื่อสาร เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ หรือเครื่องมือสื่อสารอื่น ๆ ผ่านระบบเครือข่าย (Internet) ด้วยความเร็วสูงและสามารถส่งข้อมูลข่าวสารในลักษณะข้อความ รูปภาพ เสียง วิดิทัศน์ ฯลฯ ได้ปริมาณมากอย่างที่ต้องการ ในประเทศไทย จากการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 2560 พบว่าตั้งแต่ปี 2544 เป็นต้นมาผู้ใช้อินเทอร์เน็ต มีจำนวนชั่วโมงการใช้งานต่อสัปดาห์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนในปี 2560 ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต มีระยะเวลาการใช้งานเพิ่มเป็น 6 ชั่วโมง 30 นาทีต่อวัน หรือ 45 ชั่วโมง 30 นาทีต่อสัปดาห์ (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์(องค์การมหาชน), 2560) ทำให้ไม่สามารถปฏิเสธได้เลยว่าสื่อเข้ามามีบทบาทต่อการเปิดรับข้อมูลข่าวสารของผู้บริโภคมากขึ้นและส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตในด้านต่าง ๆ อันเนื่องมาจากเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารที่มีการพัฒนาแบบรวดเร็วไม่หยุดยั้ง

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาทั้งนักวิชาการทางด้านสื่อสารมวลชนและผู้เชี่ยวชาญทางสุขภาพ ต่างตระหนักเป็นอย่างดีว่าสื่อได้เข้ามามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมมากขึ้น ในการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลของสื่อที่มีต่อสุขภาพในต่างประเทศพบว่า ผลกระทบในทางลบของสื่อที่มีผลต่อสุขภาพ ได้แก่ ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง พฤติกรรมทางเพศ

การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง ปัญหาโภชนาการ โรคอ้วน พฤติกรรมการบริโภคที่ผิดปกติ การใช้สารเสพติด การดื่มแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ ฯลฯ (Bergsma & Carney, 2008) ทำให้การรู้เท่าทันสื่อจึงเป็นสิ่งสำคัญและเป็นทักษะชีวิตที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 20 (Pack, 2002) ที่ต้องสร้างให้เกิดขึ้นในหมู่ผู้บริโภคสื่อ ทั้งนี้เมื่อไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงจากอิทธิพลทางลบของสื่อได้ก็จำเป็นต้องสร้างภูมิคุ้มกันและพัฒนาผู้บริโภคสื่อให้มีการรู้เท่าทันสื่อ มีการบริโภคอย่างมีวิจารณญาณ

การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ เป็นแนวคิดที่อธิบายความสำคัญของการรู้จักคิดและใช้ข้อมูลสุขภาพ เป็นความสามารถของบุคคลที่จะรับสื่อและทำความเข้าใจในสื่อสุขภาพนั้น เพื่อเราจะรู้เท่าทันในสื่อว่าข้อมูลที่ได้รับมีประโยชน์หรือโทษอย่างไร แล้วจะนำไปสู่การนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อลดความเสี่ยงด้านสุขภาพและส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2541) การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพจึงเป็นทักษะซึ่งรวมความสามารถพื้นฐานในการอ่านข้อความ การประมวลผลในการปฏิบัติตนในการดูแลสุขภาพตนเอง ความเข้าใจข้อมูลทางด้านสุขภาพ การแสวงหาข้อมูลซึ่งจำเป็นต่อการตัดสินใจในการดูแลสุขภาพ เพราะข้อมูลสุขภาพต่าง ๆ ล้วนถ่ายทอดผ่านสื่อในรูปแบบต่าง ๆ กันไป คุณสมบัติของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ ได้แก่ ความซับซ้อนของการเขียนเรียงร้อยข้อมูลสุขภาพในสื่อสิ่งพิมพ์บนเว็บไซต์ หรือแอปพลิเคชัน การขาดความรู้ในภาษาต่างชาติ ศัพท์เทคนิคเฉพาะทางการแพทย์ การไม่รู้จักลักษณะของข้อมูลสุขภาพในสื่อว่าอาจจะไม่ตรงและไม่สมบูรณ์ การมีความสามารถในการอ่านต่ำ เช่น มีการศึกษาน้อย การพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ จึงมีความสำคัญต่อสุขภาพของประชาชนอย่างยิ่งโดยเฉพาะในยุคที่ข้อมูลต่าง ๆ ถูกเผยแพร่ผ่านสื่อได้อย่างกว้างขวาง ปราศจากการตรวจสอบและครอบคลุมการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพมีความสัมพันธ์กับผลลัพธ์สุขภาพ ได้แก่ สถานะสุขภาพโดยรวมการควบคุมเบาหวาน การควบคุมการติดเชื้อเอชไอวี หรือบริการสุขภาพอื่น ๆ ได้แก่การให้ภูมิคุ้มกันโรค การตรวจคัดกรอง การเข้าถึงการบริการสุขภาพและค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพที่สำคัญได้แก่การใช้ยาเสพติด การสูบบุหรี่ การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การปฏิบัติตัวตามคำแนะนำ ของแพทย์ เป็นต้น การวัดระดับการรู้เท่าทันสุขภาพเป็นความพยายามที่จะทำให้ทราบ สภาพปัญหาอันเกิดจากการเรียนรู้ข้อมูลสุขภาพของประชาชน (Berkman, Davis, & McCormack, 2010)

ในด้านเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อของมารดาคนไทยในปัจจุบัน จากการวิจัยของเว็บไซต์เดอะเอเชียนพาเลนซ์ได้จัดทำวิจัย “Digital Mum Report 2015 & Mum Media Usage Survey” พบว่า โซเชียลเน็ตเวิร์ค คือ แหล่งในการหาข้อมูลอันดับหนึ่ง รองลงมาคือเว็บไซต์ และ

ครอบครัวเพื่อน โดยมีสื่อดั้งเดิม เช่น โทรทัศน์ นิตยสาร และวิทยุ รั้งตำแหน่งยุคดิจิทัลได้รับอิทธิพลจากโฆษณาออนไลน์มากกว่าสื่อดั้งเดิม เมื่อรับข่าวสารผ่านสื่อโฆษณาออนไลน์แล้ว สิ่งที่คุณแม่ทำเป็นลำดับต่อไปคือ ใช้เสิร์ชเอนจิน และเข้าเว็บไซต์ เพื่อทำการค้นหาข้อมูลสินค้านั้น 68% ของคุณแม่คนไทยเข้าอินเทอร์เน็ตเพื่อทำงานขั้นต่ำ 1 ชั่วโมงต่อวัน และกว่า 93% ใช้อินเทอร์เน็ตสำหรับเรื่องส่วนตัวอย่างน้อย 1 ชั่วโมง แต่สูงสุดคือมากกว่า 6 ชั่วโมง 46% ของแม่คนไทยเลือกที่จะหาข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์เนื่องจากเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย และ 22% มองว่าสื่อออนไลน์รวดเร็วกว่า ก่อนทำการตัดสินใจซื้อสินค้า คุณแม่คนไทยยังหาข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์กว่า 97% คุณแม่ที่กำลังตั้งครรภ์และคุณแม่ที่มีบุตรตั้งแต่แรกเกิดถึง 3 ปีนิยมหาข้อมูลการเลี้ยงดูบุตรผ่านสื่อออนไลน์และโซเชียลมีเดีย 78% ของคุณแม่คนไทยมีการพูดคุยกับคุณแม่ท่านอื่น ๆ ในโลกออนไลน์ 99% ของคุณแม่ชาวไทยเสพติดโซเชียลมีเดีย อาทิ เฟสบุ๊ก (Facebook) และ กูเกิลพลัส (Google+) และกว่า 64% ของคุณแม่คนไทยเข้าถึงอินเทอร์เน็ตผ่านสมาร์ทโฟน และชอบแชทผ่านโปรแกรมไลน์ (LINE) มากที่สุดจากการศึกษานี้พบว่าคุณแม่คนไทยชอบที่จะใช้อินเทอร์เน็ต ในการค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ก่อนการตัดสินใจซื้อของ รวมถึงการหาข้อมูลการเลี้ยงดูผ่านสื่อออนไลน์มากกว่าสื่อแบบดั้งเดิม (The Asian parent, 2015)

การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนา เด็กทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และอารมณ์ ปกป้องสุขภาพทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ทำให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าอย่างยิ่งที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคต การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างต่อเนื่องเป็นสิ่งที่ดีและมีประโยชน์ต่อสุขภาพของทารกและมารดา เช่น นมแม่มีภูมิคุ้มกันต้านทาน นมแม่เป็นอาหารที่ดีที่สุดและเหมาะสมที่สุดสำหรับทารกตั้งแต่แรกเกิด และหลังคลอด (นิตยา ไปสาวาทและคณะ, 2552) ในประเทศไทยซึ่งเห็นความสำคัญในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จึงได้มีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่บรรจุในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 ซึ่งเป็นฉบับปัจจุบันก็ยังคงมีนโยบายสนับสนุนให้มารดาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างน้อย 6 เดือนอย่างต่อเนื่อง จากสภาพสังคมในปัจจุบันที่เปลี่ยนไป ปัญหาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มักยังพบมากในกลุ่มมารดาวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 20 ปี (กรรณิการ์ วิจิตรสุคนธ์, 2556) ทำให้อัตราการเริ่มเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว มีอัตราต่ำ จากการขาดประสบการณ์ การดำเนินชีวิตที่เร่งรีบในสังคมปัจจุบัน ทำให้แม่ไม่ตระหนักถึงการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เนื่องจากมีการสนับสนุนการใช้นมผสมและมีการตลาดนมผสมเป็นไปอย่างกว้างขวางแบบเชิงรุก กิจกรรม

การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ไม่ได้มีการทำอย่างบูรณาการ ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน ขาดการสนับสนุนที่เพียงพอ ทั้งในโรงพยาบาล บ้านและในชุมชน (สุพินดา เรืองจิรัชฐีเยร, 2556)

ในปัจจุบันจะพบว่าสื่อเข้ามามีบทบาทสำคัญมากในสังคมเพราะเป็นตัวเชื่อมโยงทั้ง ข้อมูลความรู้ และความเชื่อต่าง ๆ สื่อในปัจจุบันจะเป็นสื่อใหม่ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทาง เทคโนโลยีจากระบบอนาล็อก หรือสื่อดั้งเดิม มาเป็นระบบดิจิทัล ทำหน้าที่ส่งสารได้หลายอย่าง รวมกัน คือ ภาพ เสียง และข้อความไปพร้อมกัน เช่น อินเทอร์เน็ต (Internet) เว็บไซต์(Website) อีบุ๊ก (E-Book) อีเมล (E-mail) เป็นต้น โดยส่วนใหญ่เพราะสื่อใหม่สามารถตอบสนองความต้องการข้อมูลข่าวสารได้อย่างอิสระมากขึ้น ในศตวรรษที่ 21 จะพบว่าเครือข่ายสังคมออนไลน์เข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตของมนุษย์มากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการเข้าถึงสื่อใหม่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างกว้างขวางทั่วไป ทำให้ผู้วิจัยสนใจเรื่องการใช้สื่อในการรณรงค์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เนื่องจากเหตุผลว่าสื่อเข้ามามีบทบาทมากในสังคมปัจจุบันและท้ายสุดเพื่อที่จะทำให้การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ประสบความสำเร็จเพิ่มขึ้นต่อไปในอนาคตจากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าสื่อเข้ามามีบทบาทค่อนข้างมากในปัจจุบันโดยทั้งนี้งานวิจัยของนิษฐา หรุ่นเกษม (นิษฐา หรุ่นเกษม, 2555) ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสารรณรงค์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่พบว่า ปัจจัยที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่นั้นคือการใช้สื่อบุคคล เป็นเครื่องมือในการสื่อสารการตลาดแฝงในรูปแบบต่าง ๆ และยังพบการโฆษณาผ่านสื่อสารมวลชนซึ่งปัจจุบันมีการนำ หลักเกณฑ์สากลว่าด้วยการตลาดอาหารทดแทนนมแม่ (CODE หรือ International Code of Marketing of Breast-Milk Substitutes) มาใช้ควบคุมกำกับการโฆษณานมผงหรือการโฆษณาแฝงเนื่องจากพบว่า กลยุทธ์การตลาดอันแยบยลของบริษัทผู้ผลิตและผู้จำหน่ายอาหารทารกและเด็กเล็ก ก่อให้เกิดการเข้าใจผิดคิดว่า นมผงสำหรับทารกมีประโยชน์เทียบเท่านมแม่และสุดท้ายคือ แม่ไม่ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและชัดเจน เมื่อเกิดปัญหาจากการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ทำให้แม่เลิกให้นมเร็วกว่าที่ควร ทั้งนี้การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของมารดาตั้งครรภ์ที่มีความตั้งใจที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จึงมีความสำคัญ เพื่อให้การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีอัตราที่สูงขึ้นแล้วสิ่งที่สำคัญก็คือ การเพิ่มคุณภาพชีวิตเด็กไทยในอนาคต เพื่อลดความเสี่ยงจากโรคร้ายและเป็นเด็กที่มีสุขภาพแข็งแรงในอนาคต

ดังที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ และในบทบาทที่เป็นบุคลากรทางการแพทย์ ผู้วิจัยจึงได้มีความสนใจที่จะศึกษาระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของมารดาตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ที่ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพฯ ปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการใช้สื่อที่มีผลต่อความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วย

นมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ เนื่องด้วยกลุ่มประชากรที่จะทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะอยู่ในวัยที่มีความสามารถในการใช้สื่อ มีการเข้าถึงและมีพฤติกรรมการใช้สื่อกันอย่างแพร่หลาย

วัตถุประสงค์การวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในเรื่องของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์
2. เพื่อศึกษา ปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อในเชิงสุขภาพที่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์
4. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงจิตวิทยาที่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์
2. พฤติกรรมการใช้สื่อของมารดาตั้งครรภ์มีความสัมพันธ์กับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์
3. ปัจจัยทางจิตวิทยาได้แก่ ทักษะคิด, การคล้อยตามอิทธิพลรอบข้างและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมีอิทธิพลการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำให้เห็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในด้านอื่นหรือกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างไปจากการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรและผู้รับบริการต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้คือมารดาที่ฝากครรภ์ที่ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพฯ มีประสบการณ์ด้านการเปิดรับหรือการใช้งานสื่อในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง มีการเข้าถึงข้อมูลทางสุขภาพและการบริการทางสุขภาพ

ช่วงเดือนที่ทำการศึกษาคือ เดือน ธันวาคม พ.ศ.2562 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2563 (สถิติข้อมูลมารดาที่มาฝากครรภ์ที่ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพฯ เฉลี่ยเดือนละประมาณ 1700 คน)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ มารดาที่มาฝากครรภ์ที่ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพฯ มีประสบการณ์ด้านการเปิดรับหรือการใช้งานสื่อในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง มีการเข้าถึงข้อมูลทางสุขภาพและการบริการทางสุขภาพในช่วงเดือนที่ทำการศึกษาคือ การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบอาสาสมัคร (Voluntary Sampling)

ตัวแปรที่จะศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) แบ่งเป็นดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัว จำนวนครั้งการตั้งครรภ์และ ประสบการณ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

พฤติกรรมการใช้สื่อ ได้แก่ ประเภทสื่อที่ใช้ รูปแบบการใช้สื่อ ระยะเวลา ความถี่ เนื้อหา การนำสื่อไปใช้ประโยชน์

ปัจจัยทางจิตวิทยา ซึ่งประกอบด้วย ทศนคติ การคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง และ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่

การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ (Media Health Literacy) ของมารดามารดาตั้งครรภ์ ที่มาฝากครรภ์ที่ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพฯ แต่ละระดับ ได้แก่

- 1) ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ (Content identification)
- 2) ระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (Perceived influence on behavior)
- 3) ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (Critical Analysis)

4) ระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อ
สุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (Intended action/reaction)

นิยามศัพท์เฉพาะ

การรู้เท่าทันสื่อ หมายถึง การตีความและเข้าใจเนื้อหาของสื่อ ประเมินค่า เข้าใจ
ผลกระทบของสื่อ และความสามารถในการนำไปปรับใช้

การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ หมายถึง ความสามารถและทักษะในการเข้าถึงข้อมูลสุขภาพ
ผ่านสื่อ โดยมีความรู้ความเข้าใจนำไปสู่การวิเคราะห์ การประเมิน การปฏิบัติ และการจัดการ
ตัวเองรวมทั้งมีการชี้แนะสังคมได้โดยวัดจาก 4 องค์ประกอบ คือ การระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ
การรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรม, การคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพ และ
ความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพ ในการวิจัยนี้หมายถึงสื่อ
สุขภาพในด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

การระบุเนื้อหาสื่อด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ หมายถึง ความสามารถในการรับรู้
การอ่าน ความเข้าใจข้อมูลด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่มีอยู่ในสื่อสุขภาพโดยที่มารดาตั้งครม
เข้าถึง

การรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ หมายถึง
การที่มารดาตั้งครมมีการรับรู้และตระหนักถึงผลกระทบที่ได้รับจากข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงลูก
ด้วยนมแม่ที่มีในสื่อสุขภาพโดยการนำเสนอของสื่อแต่ละครั้งนั้นอาจส่งผลต่อผู้รับสื่อ เพื่อเป็นการ
กระตุ้นหรือเปิดประเด็นให้เกิดแรงคิดมุ่มองที่มีผลต่อพฤติกรรม

การคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ หมายถึง การ
วิเคราะห์สื่อที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในเชิงลึกมากกว่าการเข้าใจความหมายหรือการ
ตีความเป็นการอ่านภาษา โดยมีค่านิยมและทัศนคติแฝงมากับสื่อสุขภาพด้วยและเจตนาของ
เนื้อหาสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ก็ คือ ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ของการเลี้ยงลูกด้วยนม
แม่มาใช้ในการวิเคราะห์

**ความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยง
ลูกด้วยนมแม่** หมายถึง การแสดงออกทางการกระทำหรือการแสดงความคิดเห็นต่อสื่อสุขภาพ
หรือการตั้งคำถามกลับต่อสื่อสุขภาพซึ่งสะท้อนความคิด ผ่านการไตร่ตรองและพิจารณาว่า อะไร
คือสิ่งที่ควรจะคิดและควรจะทำในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เมื่อการสื่อสารด้านสุขภาพส่งผลต่อการ
ดำเนินชีวิตของมารดาตั้งครม

พฤติกรรมการใช้สื่อเชิงสุขภาพ หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำของมารดาตั้งครรภ์ในการใช้สื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยมีประเด็นที่ศึกษาได้แก่ ประเภทสื่อสุขภาพที่ใช้ ความถี่ในการใช้สื่อสุขภาพ และเนื้อหาด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่มารดาตั้งครรภ์เปิดรับ

ทัศนคติ หมายถึง การประเมินทางบวก-ลบของบุคคลต่อพฤติกรรมหนึ่ง ๆ เป็นความรู้สึกโดยรวมของบุคคลในทางสนับสนุนหรือต่อต้านพฤติกรรมนั้นในการวิจัยครั้งนี้หมายถึงทัศนคติที่มีต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

การคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง หมายถึง การรับรู้ของมารดาตั้งครรภ์ว่าบุคคลอื่น ๆ ที่มีความสำคัญสำหรับตนเองว่าต้องการหรือไม่ต้องการให้กระทำพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยทั้งนี้บุคคลที่สำคัญสำหรับมารดาตั้งครรภ์อาจจะเป็นครอบครัว พ่อแม่ เพื่อนสนิท เจ้านาย ผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น การคล้อยตามอิทธิพลรอบข้างเป็นตัวที่กำหนดการรับรู้ต่อบรรทัดฐานของกลุ่มอ้างอิง

การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม หมายถึง ระดับความเชื่อของบุคคลถึงความยากง่ายในการทำพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยจะประเมินจากความสามารถของตนเองว่ามีหรือไม่มีโอกาสที่จะทำพฤติกรรมนั้น ๆ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยมีความสัมพันธ์ทางตรงกับความตั้งใจที่จะทำพฤติกรรมในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และการเกิดพฤติกรรมที่แท้จริง การรับรู้การมีอำนาจควบคุมพฤติกรรมประกอบไปด้วย 2 มิติ มิติแรก คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง (self-efficacy) เป็นความเชื่อของบุคคลถึงความยากง่ายในการทำพฤติกรรมจากการประเมินความสามารถของตนเอง มิติที่สอง คือ การควบคุมได้ (controllability) เป็นความเชื่อของบุคคลว่าเขาเป็นผู้ควบคุมการแสดงพฤติกรรมของตน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ กรณีศึกษาศูนย์การแพทย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ (Media Health literacy) ของไดแอน เลวินซาเมียร์ (Diane Levin-Zamir, 2011) โดยนำพฤติกรรมการใช้สื่อเชิงสุขภาพ รวมถึงปัจจัยทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง มาเป็นกรอบและกำหนดตัวแปรอิสระเพื่อศึกษาปัจจัย ในครั้งนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy)
2. การรู้เท่าทันสุขภาพ (Health Literacy)
3. การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ (Media Health Literacy)
4. แนวคิดพฤติกรรมการใช้สื่อ (Media usage behavior)
5. ปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy)

นับวันอิทธิพลของสื่อจะเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้นในเกือบทุกด้าน หลายสิ่งหลายอย่างที่เราได้เรียนรู้ นอกเหนือจากประสบการณ์ตรงแล้ว ล้วนเป็นการรับรู้ผ่านสื่อทั้งสิ้น ในยุคศตวรรษที่ 21 การรู้เท่าทันสื่อเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริโภคสื่อเป็นอย่างมาก (Pack, 2002) ทั้งนี้เนื่องจาก การศึกษาผลกระทบของสื่อในช่วงปลายทศวรรษ 1970 ได้เกิดแนวทางการศึกษาผลกระทบของสื่อแนวใหม่ที่มีชื่อว่า การประกอบสร้างทางสังคม (social constructivism) การศึกษาแนวนี้ เชื่อว่า สื่อมีอิทธิพลในการประกอบสร้าง (construct) ความหมาย (meanings) การศึกษาจะมุ่งไปที่ ตัวบท (media text) ผู้รับสารและองค์การสื่อ เป็นสำคัญมีการศึกษาพบว่า การรู้เท่าทันสื่อเป็นทักษะที่ช่วยปกป้องเยาวชนจากอิทธิพลทางลบของสื่อ ดังนั้นบุคคลที่รู้เท่าทันสื่อจะเป็นผู้ที่สามารถกำกับพฤติกรรมของตนเองได้อย่างมีเหตุผล และมีความรับผิดชอบ (Buckingham, 2003) การรู้เท่าทันสื่อจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนา (Potter, 2014)

นิยามของการรู้เท่าทันสื่อ

การรู้เท่าทันสื่อ หรือ ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Media Literacy” ได้มีผู้ให้นิยามของการรู้เท่าทันสื่อไว้หลากหลายทั้งในและต่างประเทศซิลเวอร์แบลทท์ (Silverblatt & Belanger, 1996) ได้ขยายแนวคิดและให้นิยามของการรู้เท่าทันสื่อว่าต้องประกอบด้วย การตระหนักถึงผลกระทบของสื่อ, การเข้าใจในกระบวนการของสื่อสารมวลชน, การมีความสามารถในการวิเคราะห์และอภิปรายเนื้อหาสื่อ, การเข้าใจในเนื้อหาสื่อในแต่ละวัฒนธรรม และความสามารถใน

การเปิดรับสื่อด้วยความเพลิดเพลิน เข้าใจและยอมรับในคุณค่าของเนื้อหาที่อยู่ในสื่อ เช่นเดียวกับ พอตเตอร์ (Potter, 2014) กล่าวว่าไว้ว่า ผู้รับสารที่มีการรู้เท่าทันสื่อจะสามารถ วิเคราะห์และ พิจารณาข้อมูลที่อยู่ในสารโฆษณาและสามารถตีความหรือสร้างความหมายของสารนั้น ๆ ขึ้นมา ใหม่โดยไม่ได้อีกครอบงำไปตามความหมายของสารที่ผู้ผลิตมุ่งนำเสนอทอดลิม (Tallim, 2003, อ้างถึงใน วิสาลักษณ์ สิทธิขุนทด, 2551) ได้ให้ความหมาย การรู้เท่าทันสื่อว่าเป็นความสามารถใน การกลั่นกรอง วิเคราะห์สารจากสื่อ และความสามารถในการนำทักษะการคิดเชิงวิพากษ์มา ประยุกต์ใช้กับสื่อ รวมไปถึงการตั้งคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่อยู่เบื้องหลังการ ผลิตสื่อ อาทิ แรงจูงใจ ทุน การเป็นเจ้าของ ฯลฯ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผลิตเนื้อหาสื่อในประเทศไทย (นภินทร ศิริไทย, 2547) ได้ให้นิยามว่า การรู้เท่าทันสื่อคือการให้ผู้รับสื่อโดยเฉพาะเด็กและเยาวชน รู้จักวิเคราะห์ ประเมินสิ่งที่ได้รับจากสื่อและ สามารถเลือกสรรสิ่งที่มีคุณค่าและประโยชน์จากสื่อ ได้ จุดมุ่งหมายของการสร้างการรู้เท่าทันสื่อคือการเพิ่มพลังความสามารถในการเรียนรู้ การเข้าใจ ในธรรมชาติ พัฒนาการของสื่อมวลชนเพื่อให้เกิด ความตระหนักในอิทธิพลของเนื้อหาจาก สื่อมวลชน ระแวดระวังในการเลือกสรรข้อมูลข่าวสารและ สามารถนำสิ่งที่เลือกรับจากสื่อมวลชน มาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การรู้เท่าทันสื่อ คือความรู้ ความสามารถหรือทักษะที่มีต่อการ เข้าถึงสื่อ วิเคราะห์ ประเมินและสื่อสารได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งสามารถแยกแยะ ตีความหมายของ สารที่ส่งจากสื่อ วิเคราะห์ถึงกระบวนการของสื่ออย่างมีหลักการ ไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของสื่อโดย ไม่รู้ตัว และไม่ตกเป็นเหยื่อของสื่อ สามารถเลือกซื้อสินค้าและรับสื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการรู้เท่าทันสื่อ

การรู้เท่าทันสื่อ คือ เป็นเครื่องมือที่ช่วยสร้างความเข้มแข็งให้แก่ผู้รับสื่อ โดยช่วยให้ ตระหนักถึงเนื้อหาจากสื่อ การตีความหมายจากสิ่งที่เห็นได้ยินหรือมีปฏิสัมพันธ์กับการ ตีความหมายนั้น เรียนรู้และตั้งคำถามที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิ่งที่ดู อ่าน ฟังหรือได้ยินได้ ช่วยให้ได้ และ เยาวชนไม่ถูกครอบงำจากสื่อ บริษัทผู้ผลิตที่คาดหวังผลกำไรที่จะหลอกล่อให้เด็กซื้อสินค้า หรือ บริการ การรู้เท่าทันสื่อเป็นการควบคุมความเชื่อและพฤติกรรมส่วนตัว ช่วยเสริมสร้างให้ผู้รับ สื่อสามารถเลือกรับสื่อและใช้สื่อ อย่างมีประสิทธิภาพ (Davis, 1962) การที่เราอยู่ในสังคมบริโภคนิยม ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ สินค้า ผลิตภัณฑ์ บริการต่าง ๆ ตลอดจนความเชื่อค่านิยม มีความ จำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องมี "สติและปัญญา" ในการเลือกรับ ข่าวสาร รวมถึงมีความสามารถในการ วิเคราะห์และใช้สื่อได้เป็นอย่างดี ผู้ที่รู้เท่าทันสื่อจะเป็นผู้บริโภคสื่ออย่างมีประสิทธิภาพ สามารถ

สื่อสารได้อย่างสร้างสรรค์ สามารถต่อรองกับด้านลบของสื่อ และนำเอาด้านบวก จากสื่อมาใช้ให้เกิดประโยชน์ (Buckingham, 2003)

ด้านการศึกษาการรู้เท่าทันสื่อ จะเห็นได้ว่าในหลาย ๆ ประเทศได้ให้ความสำคัญของการรู้เท่าทันสื่อ โดยกำหนดนโยบายและ แนวทางในการเรียนรู้เท่าทันสื่อ เพื่อเตรียมประชาชนให้พร้อมรับมือกับข้อมูลข่าวสารในโลกดิจิทัล ดังเช่นในสหราชอาณาจักร พบว่า นโยบายของภาครัฐมักพูดถึงการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) ใน 2 รูปแบบ คือ Digital Literacy หรือ ICT Literacy และการรู้เท่าทันเนื้อหาของข้อมูลข่าวสารมีการเสนอกฎหมายเรื่องสื่อสารมวลชน โดยสาระสำคัญเน้นการสร้างประชาชนให้รู้เท่าทันสื่อ โดยให้ความสำคัญกับการศึกษาอบรมมากกว่าการเรียนรู้โดยมี Ofcom (Office of Communications) ซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการสื่อสารโทรคมนาคมและสื่อ ในสหราชอาณาจักรทำหน้าที่สนับสนุนเรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ (สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ(กสทช), 2555)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรู้เท่าทันสื่อ

บักกิงแฮมและคณะ (Buckingham, Banaji, Carr, Cranmer, & Willett, 2005) และ ลิฟวิงสโตนและคณะ (Livingstone, Van Couvering, & Thumim, 2005) กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการรู้เท่าทันสื่อว่า มีดังนี้ ปัจจัยทางเพศจะพบว่าเพศชายมีโอกาสในการสร้างสรรค์เนื้อหาสื่อใน เว็บไซต์และสื่อชุมชนมากกว่าเพศ หญิง ปัจจัยด้านอายุ พบว่า ผู้ที่มีอายุมากมีระดับของการเข้าถึงสื่อใหม่น้อยกว่าคนวัยหนุ่มสาว แต่มีความเข้าใจอย่างพิถีพิถะที่สูงกว่า ปัจจัยด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม หมายรวมถึง รายได้ การศึกษาและระดับชั้นทางสังคม ซึ่งมีผลต่อการเข้าถึง ความเข้าใจและการสร้างสรรค์ในมิติของการรู้เท่าทันสื่อ ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตน เป็นการผสมผสานเชื่อมโยงระหว่างทักษะและความมั่นใจ ในตนเองในการใช้สื่อซึ่งนำไปสู่การค้นคว้าและเรียนรู้ที่มากขึ้นปัจจัยด้านความพิการหรือไร้ความสามารถ เป็นปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการรู้เท่าทันสื่ออย่างมีนัยสำคัญ ปัจจัยด้านความตระหนักของผู้บริโภค ปัจจัยเกี่ยวกับคุณค่าที่รับรู้ได้ ปัจจัยด้านการออกแบบของเทคโนโลยีและเนื้อหา ปัจจัยด้านเครือข่ายทางสังคม ปัจจัยด้านองค์ประกอบทางครอบครัว ปัจจัยด้านสถานที่ทำงาน ช่วยให้บุคคลที่ทำงานกับเทคโนโลยีสื่อใหม่ได้มีโอกาสเรียนรู้และเพิ่มพูน ประสบการณ์มากขึ้นส่งผลให้การรู้เท่าทันสื่อเพิ่มขึ้น ปัจจัยด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับสถาบันล้วนมีส่วนเกี่ยวข้องรวมกันในการทำให้ประชาชนมีประสบการณ์และความชำนาญด้านสื่อ ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารได้อย่างลึกซึ้ง และ กว้างขวางย่อมส่งผลให้การรู้เท่าทันสื่อเพิ่มมากขึ้น

องค์ความรู้การรู้เท่าทันสื่อ

องค์ความรู้การรู้เท่าทันสื่อ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ มิติ ในการรับสื่อ การวิเคราะห์สื่อ การเข้าใจสื่อ การประเมินค่าสื่อ และการใช้สื่อให้เกิดประโยชน์ (พรทิพย์ เย็นจะบก, 2552) โดยมีมิติที่หนึ่งมิติในการรับสื่อ ตามทฤษฎีการสื่อสารของเบอโลที่ว่าด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ที่เป็นสื่อกลางในการส่งผ่านสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับ อันได้แก่ หู ตา จมูก ลิ้น สัมผัสจะเป็นสิ่งที่เปิดมิติการรับสื่อของผู้รับ โดยสื่อมวลชนจะส่งผ่านประสาทสัมผัสทางด้านหูกับตา มากกว่าประสาทสัมผัสด้านอื่น ๆ เนื่องจากข้อจำกัดของสื่อเอง และในการนี้ประสาทสัมผัสการใช้สื่อให้เกิดประโยชน์ การประเมินค่าสื่อ การเข้าใจสื่อ มิติในการรับสื่อ การวิเคราะห์สื่อ จะส่งข้อมูลไปยังระบบสมองเพื่อตีความและรับรู้ต่อไป การรู้เท่าทันสื่อ คือ การรู้เท่าทันการเปิดรับสื่อของประสาทสัมผัสของตนเอง เมื่อเปิดรับแล้ว สมองจะสั่งการคิดและปรุงแต่งให้เกิดอารมณ์ต่าง ๆ ตามมาการรู้เท่าทันสื่อในขั้นของการรับรู้อารมณ์ ของตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญ ที่ต้องแยกความคิดและอารมณ์ออกจากกัน ไม่หลงไหลไปตามการชี้นำของสื่อ เช่น การทำให้เกิดความต้องการสินค้าที่โฆษณา การเลียนแบบดาราที่เห็นว่าสวย หล่อตาม แฟชั่น การแสดงอารมณ์รัก โลภ โกรธ หลง ตามภาพยนตร์หรือละครต่าง ๆ ความคิดจะทำให้เรารับรู้ ความจริงว่าอะไรเป็นสิ่งที่สื่อสร้างขึ้น อะไรเป็นความจริงที่มีอยู่จริง อารมณ์ที่เกิดขึ้นจากการนำเสนอ สื่อที่เร้าอารมณ์ประเภทต่าง ๆ เป็นการรู้ไม่เท่าทันสื่อ เพราะถ้าเรารู้เท่าทันสื่อ เราจะเห็นเหตุและ ผลต่าง ๆ อันเป็นที่มาของผลประโยชน์ทางธุรกิจของสื่อ (Berlo, 1960)

มิติที่สองมิติด้านการวิเคราะห์สื่อ การวิเคราะห์สื่อหรือการอ่านสื่อ หมายถึง การแยกแยะองค์ประกอบในการนำเสนอของสื่อ ในประเด็นของวัตถุประสงค์ของสื่อ “กลุ่มเป้าหมายของสื่อ” สิ่งที่สื่อนำมาเสนอส่งผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองอย่างไร “รูปแบบการนำเสนอของสื่อ” ข้อมูลที่นำ มาเสนอเป็นข้อเท็จจริงหรือความเห็น, บั๊จจัยเกี่ยวกับบริบททางสังคม ศีลธรรม ประวัติศาสตร์ ประเพณี ค่านิยมที่สื่อนำเสนออยู่ใน กรอบของจรรยาบรรณหรือไม่ ส่งเสริมคุณธรรมให้กับสังคมหรือไม่ , การวิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ จะทำให้เราเห็นภาพ ความเป็นจริงของสื่อได้อย่างชัดเจนขึ้น

มิติที่สามการเข้าใจ หรือการตีความสื่อ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในตัวผู้รับสารหลังจากเปิดรับสื่อไปแล้ว ทำความเข้าใจในสิ่งที่สื่อนำเสนอ เข้าใจภาษาเฉพาะของสื่อ รู้จักที่มาของข้อมูล ซึ่งผู้รับสารแต่ละคนจะมีความเข้าใจสื่อได้ไม่เหมือนกัน ตีความไปคนละแบบ ขึ้นอยู่ กับประสบการณ์เดิม พื้นฐานการศึกษา และคุณสมบัติต่าง ๆ ในการเรียนรู้ ตลอดจนการรับรู้ข้อมูล ของแต่ละบุคคลที่ไม่เท่ากันมาก่อน

มิติที่สี่การประเมินค่าสื่อ หลังจากผ่านการวิเคราะห์และการทำความเข้าใจสื่อแล้ว ผู้รับสารทำการ ประเมินค่าสิ่งที่ื่อนำมาเสนอว่ามีคุณภาพและคุณค่า ไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาที่ื่อนำเสนอ หรือวิธีการนำเสนอ สื่อได้ใช้เทคนิคอะไรก่อให้เกิดความสนใจ ความพอใจขึ้น หรือทำให้หลงเชื่อไปโดยขาดการวิเคราะห์อย่างถ่องแท้

มิติที่ห้าการใช้สื่อให้เกิดประโยชน์ ถ้าผู้รับสารได้ใช้การวิเคราะห์และทำความเข้าใจ ในองค์ประกอบขั้นต้นทั้ง 4 มาได้เป็นอย่างดีแล้ว เท่ากับว่าผู้รับสารได้ผ่านกระบวนการการรู้เท่าทันสื่อ

การที่บุคคลจะนำทักษะการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อให้รู้เท่าทันสื่อได้นั้น ต้องมีทักษะที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ 4 องค์ประกอบเรียงตามลำดับคือ การเข้าถึง (access) การวิเคราะห์ (analyze) การประเมินค่า (evaluate) และการสร้างสรรค์ (create) โดยมีหลักการสำคัญของการรู้เท่าทันสื่อ (พรทิพย์ เียนจะบก, 2552) ดังต่อไปนี้

1. สื่อทั้งหมดถูกประกอบสร้างขึ้น สื่อไม่ใช่กระจกเงาสท้อนเรื่องราวของโลกอย่าง ตรงไปตรงมา แต่สื่อถูกมนุษย์สร้างขึ้นมา โดยมีการผสมผสานทัศนคติและค่านิยมของผู้สร้างลงไป ท่ามกลางเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแต่ละวัน สื่อก็จะเลือกนำเสนอเฉพาะเหตุการณ์บาง เหตุการณ์และในบางแง่มุม ตลอดจนวิธีการที่สื่อคิดว่าสมควรนำเสนอ

2. สื่อสร้างภาพความจริง สิ่งที่เราคิดและรู้สึกเกี่ยวกับโลกส่วนมากมักมาจากการที่เราเรียนรู้ ผ่านสื่อ เนื้อความ ในสื่อโดยปกติจะเป็นส่วนผสมของข้อมูล ค่านิยม และโลกทัศน์ที่ถูกจัดลำดับ กำหนดความสำคัญก่อนหลัง และเน้นย้ำโดยสื่อ แต่เรากลับยอมรับโดยปกติว่า มันคือ สิ่งที่เป็น ธรรมชาติ สื่อจึงมีอิทธิพลต่อความรู้สึกเกี่ยวกับความจริงและค่านิยมทางสังคม การรู้เท่าทันสื่อจึงเป็น ตัวกระตุ้นให้เราอยากจะตั้งคำถามกับความจริงที่สื่อต้องการนำเสนอ

3. สื่อมักจะสร้างความหมายและใช้เนื้อหาในเชิงการค้า (สื่อคือธุรกิจ) สื่อมวลชนเกือบทั้งหมด มีเป้าหมายเพื่อสร้างผลกำไร ผู้ชมจะถูกกำหนดให้เป็น “กลุ่มเป้าหมาย” เงื่อนไขทางธุรกิจเหล่านี้มี อิทธิพลกับสื่อที่อยู่ในระบบการค้าเสรีทั่วไป การรู้เท่าทันสื่อจึงทำให้เราได้คิดพิจารณาถึงประเด็น เรื่องกระบวนการผลิตและองค์กรที่เป็นเจ้าของสื่อด้วย ไม่ใช่สนใจเพียงแค่เนื้อหาของสื่อเท่านั้น

4. สื่อทุกชนิดมีเนื้อหาสะท้อนค่านิยม สื่อทุกชนิดนำเสนอให้เห็นถึงค่านิยมและวิถีชีวิตใน รูปแบบต่าง ๆ สื่อจะชี้นำโดยอาจแสดงออกอย่างชัดเจน หรือไม่ก็แสดงโดยนัยว่า ธรรมชาติของโลก และสังคมที่เราควรยอมรับ เป็นบริโภคนิยม วัตถุนิยม ทุนนิยม ชาตินิยม

5. สื่อมีนัยทางสังคมและการเมือง สื่อมีอิทธิพลอย่างใหญ่หลวงในทางการเมือง และในการ เปลี่ยนแปลงทางสังคม ทำให้ภาพสังคมบิดเบือนไปจากความจริงที่ควรจะเป็น

6. สื่อแต่ละสื่อมีรูปแบบ แบบแผน และสุนทรียภาพเป็นของตนเอง นอกจากคุณสมบัติที่ทำให้ สื่อแตกต่างกันแล้ว แม้แต่สื่อประเภทเดียวกันก็ยังมีรูปแบบการนำเสนอที่แตกต่างกันและมี สุนทรียภาพที่เป็นแบบฉบับของตนเองที่แตกต่างกันออกไปอีกด้วย

7. การรู้เท่าทันสื่อเป็นพลังอำนาจ การรู้เท่าทันสื่อมิได้มุ่งหวังเพียงเพื่อให้สามารถวิเคราะห์ วิเคราะห์สื่อได้เท่านั้น แต่ยังมุ่งให้นำข้อวิเคราะห์นั้นมาใช้เพื่อเป็นทางป้องกันตนเองได้ นอกจากนี้ ยัง มุ่งหวังให้เราสามารถตระหนักถึงสิทธิในการสื่อสารของเรา และสามารถสื่อสารได้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการเพิ่มอำนาจให้แก่ประชาชนและสร้างความเข้มแข็งให้โครงสร้างทางประชาธิปไตยของ สังคม

ระดับการรู้เท่าทันสื่อ

ความรู้เท่าทันสื่อจะเป็นสิ่งที่ผู้รับสารแต่ละคนมีอยู่แล้ว กระนั้นความรู้เท่าทันสื่อของแต่ละคนย่อมมี ไม่เท่ากัน ดังนั้นการเพิ่มพูนหรือเพิ่มทักษะการรู้เท่าทันสื่อนั้นจำเป็นที่จะต้องพิจารณาองค์ประกอบ ของความรู้เท่าทันสื่อ 2 ประการ ได้แก่

ประการแรก คือ ข่าวสาร ซึ่งข่าวสารที่จะช่วยยกระดับความรู้เท่าทันสื่อได้จะเป็น ต้องเป็นข่าวสารที่มี ความลึกซึ้ง สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ ข่าวสารเกี่ยวกับสื่อ ได้แก่ การรู้ถึงการทำงานของผู้ผลิตสื่อ รูปแบบ เนื้อหาที่สื่อผลิต รู้เกี่ยวกับอุตสาหกรรมสื่อที่มา พัฒนาการพื้นฐานทางเศรษฐกิจ บริบทเชิงโครงสร้าง อาทิ รูปแบบการเป็นเจ้าของสื่อ กฎ ระเบียบต่าง ๆ การเข้าใจมุมมองของสื่อที่มีต่อผู้รับสาร และเข้าใจผลกระทบของสื่อ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวที่มีต่อปัจเจกชนและสังคมทั้งด้านความรู้ ทักษะคิดและพฤติกรรม และข่าวสารเกี่ยวกับโลกแห่งความเป็นจริง ได้แก่ ข่าวสารที่เป็นข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ควรทราบ เช่น จำนวนประชากร ชื่อผู้ปกครองประเทศต่าง ๆ และข่าวสารเกี่ยวกับสังคมหมายถึงความรู้ ความ เข้าใจเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ของคนในสังคม เช่น บทบาทหน้าที่ของบุคคลต่าง ๆ

ประการที่สอง คือ ทักษะที่จะช่วยยกระดับความรู้เท่าทันสื่อ แบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ ทักษะขั้นพื้นฐาน เป็นทักษะที่ใช้เป็นปกตินิสัยในการเปิดรับสื่อ การรับรู้ความหมายพื้นฐาน ซึ่งทักษะนี้จะทำให้บุคคลเมื่อเปิดรับสื่อแล้วสามารถเข้าใจสารหรือเรื่องราวตามที่สื่อนำเสนอ ได้ เช่น อ่านหนังสือพิมพ์แล้วเข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ชมละครโทรทัศน์แล้วเข้าใจเรื่องราว เป็นต้น และทักษะขั้นสูงเป็นทักษะที่ช่วยให้บุคคลควบคุมการตีความหมายสาร จากสื่อได้โดยอาศัยการคิดแบบวิพากษ์ ได้แก่ การวิเคราะห์ การเปรียบเทียบความเหมือนความต่าง การประเมินผล การสังเคราะห์ (potter, 2014)

สำหรับในประเทศไทย งานวิจัยที่ได้สร้างเครื่องมือวัดการรู้เท่าทันสื่อมาใช้ในการเก็บข้อมูล ในการทำวิจัย ได้แก่ งานวิจัยของเอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์ (2540) งานวิจัยของสุภาณี แก้วมณี (2547) และงานวิจัยของจินตนา ต้นสุวรรณนนท์ (2550) โดยการวัดการรู้เท่าทันสื่อส่วนใหญ่จะเป็นการวัด ในด้านความรู้ ความคิด เช่น งานวิจัยของเอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์ (2540) ได้ทำการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ระดับมีเดียลิตเตอเรซีของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามวัด การรู้เท่าทันสื่อโดยเป็นการวัดในด้านความรู้ ความคิดโดยพัฒนาจากแนวคิดทฤษฎี ลำดับขั้นการเรียนรู้และการคิด แนวคิดสำคัญของการรู้เท่าทันสื่อ แนวคิดโครงสร้างหน้าที่และแนวคิด เศรษฐศาสตร์การเมืองโดยได้กำหนดระดับการรู้เท่าทันสื่อออกเป็น 4 ระดับ ตามลำดับของความรู้คิด ได้แก่ ระดับที่ 1 ความตระหนัก (Awareness) ระดับที่ 2 ความเข้าใจ (Comprehension) ระดับที่ 3 การวิเคราะห์ (Analyze) และระดับที่ 4 การประเมิน (Evaluate) โดยผู้วิจัยได้สร้าง แบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย 4 ส่วน ส่วนแรกเป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบและการรับสื่อของผู้ตอบ จำนวน 22 ข้อ ส่วนที่ 2 ส่วนที่ 3 และ ส่วนที่ 4 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบของการรู้เท่าทันสื่อ รวม 60 ข้อ คำถามเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือกในแต่ละตัวเลือกจะมีความสัมพันธ์กับระดับการ รู้เท่าทันสื่อในแต่ละระดับ ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือความเชื่อมั่นชนิดทดสอบซ้ำ (Test and Retest Method) โดยทิ้งช่วงเวลา 15 วันขึ้นไป มีค่า .66

สรุปได้ว่าการรู้เท่าทันสื่อ เป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้รับสาร ทักษะการรู้เท่าทันสื่อเป็นสิ่งที่แต่ละคนมีอยู่แล้วโดยระดับการรู้เท่าทันสื่อของแต่ละคนย่อมไม่เท่ากันตามสถานการณ์ สิ่งแวดล้อม และปัจจัยที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามในการส่งเสริมให้เกิดการรู้เท่าทันสื่อจำเป็นต้องบูรณาการความร่วมมือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน เพื่อสร้างความตระหนักหรือสำนึกสาธารณะ (public awareness) ถึงผลกระทบของสื่อที่มีต่อสังคมในภาพรวม ทั้งนี้เพื่อสร้าง “ภูมิคุ้มกัน” ในการบริโภคสื่อที่ปัจจุบันมีข้อมูลข่าวสารอย่างท่วมท้นแต่ละวัน โดยเฉพาะในยุคที่สื่อดิจิทัลเข้ามามีอิทธิพลและส่งผลต่อการรับรู้ ความเข้าใจทัศนคติและพฤติกรรม การเพิ่มพูนความรู้หรือเพิ่มทักษะการรู้เท่าทันสื่อนั้นจำเป็นที่จะต้องพิจารณาจากระดับความรู้เดิม เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้รับสื่อให้เป็นผู้รู้เท่าทันสื่อ มีความรู้ความเข้าใจ ในสื่อและสามารถประเมินสื่อได้และเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมความตระหนักและการรู้เท่าทันสื่อในอนาคตต่อไป

การรู้เท่าทันสุขภาพ (Health Literacy)

ความสำคัญและความหมาย

แนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางสุขภาพ การรู้เท่าทันสุขภาพ หรือ Health Literacy: HL ปรากฏครั้งแรกใน เอกสารประกอบสัมมนาทางวิชาการด้านสุขศึกษาในปี ค.ศ. 1974 (Mancuso, 2009) และเริ่มแพร่หลายมากขึ้น กระทั่งมีการให้คำนิยามโดยองค์การอนามัยโลก ในปี ค.ศ.1998 มีการรณรงค์ให้ ประเทศสมาชิกร่วมมือกันพัฒนาและส่งเสริมให้ประชาชนมีความฉลาดทางสุขภาพ ซึ่งให้เห็นถึง ความสำคัญในการผลักดันนโยบายสาธารณะที่เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ การศึกษา และสื่อสารมวลชน (Smith, Orleans, & Jenkins, 2004) มีผู้นิยามของความฉลาดทางสุขภาพ การรู้เท่าทันสุขภาพ หรือ Health Literacy ไว้ต่าง ๆ ดังนี้ องค์การอนามัยโลก (1998) นิยามว่า “Health literacy represent the cognitive and social skills which determine the motivation and ability of individuals to gain access to, understand and use information in ways which promote and maintain good health” โดยสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข แปลความว่า “ทักษะต่าง ๆ ทางกรรับรู้และทาง ซึ่งเป็นตัวกำหนดแรงจูงใจและความสามารถของปัจเจกบุคคลในการที่จะเข้าถึง เข้าใจ และใช้ข้อมูลในวิธีการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและบำรุงรักษาสุขภาพของตนเองให้ดีอยู่เสมอ” (สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, 2541) โดย คิคบรัชและแมกก (Kickbusch and Magg) อ้างในฟรีแซน และ คูรูวิลล่า (Pleasant and Kuruvilla, 2008) ได้ให้นิยามความฉลาดทางสุขภาพ การรู้เท่าทันสุขภาพ หรือ Health Literacy ไว้ว่า หมายถึง “ความสามารถในการตัดสินใจด้านสุขภาพในชีวิตประจำวัน และมีความสามารถในการหาข้อมูลเพื่อดูแลสุขภาพด้วยตนเอง” เช่นเดียวกับ ฟรีแซน และคูรูวิลล่า (Pleasant & Kuruvilla, 2008) ได้นิยามไว้ว่า ความฉลาดทางสุขภาพ การรู้เท่าทันสุขภาพ หรือ Health Literacy เป็นความสามารถในการค้นหา ทำความเข้าใจ วิเคราะห์ และใช้ข้อมูลทางสุขภาพในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้มีสุขภาพดี และลดความ ไม่เสมอภาคทางสุขภาพส่วนในประเทศไทย (กองสุศึกษา, 2556) ได้ให้แนวคิดว่า “ความฉลาดทางสุขภาพหรือการรู้เท่าทันสุขภาพ คือ ความเป็นสุขอย่างฉลาด” เกิดขึ้นได้โดยวิธีเรียนรู้ที่จะดำเนินไปตลอดชีวิต ได้แก่ การเรียนเพื่อรู้ (learning to learn) หรือการ ฝึกฝนให้รู้วิธีที่จะเข้าใจการเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้จริง (learning to do) หรือการสร้างสรรคสิ่งต่าง ๆ ที่แวดล้อมการเรียนรู้เพื่อที่จะอยู่ร่วมกัน (learning to live together) หรือการมีส่วนร่วมและร่วมมือกับผู้อื่นในกิจการทั้งปวงของมวลมนุษยและการเรียนรู้เพื่อชีวิต (learning to be) หรือการมี สติปัญญาไหวพริบในการเข้าใจโลกรอบตัว คุณลักษณะของบุคคลที่สัมพันธ์กับระดับความฉลาดทางสุขภาพหรือการรู้เท่าทันสุขภาพ ได้แก่ ระดับการศึกษา ความสามารถในการใช้ภาษา สถานะทางเศรษฐกิจสังคม การมีอายุมากขึ้น (Gazmararian et al., 1999) จากกรอบ

การศึกษาความฉลาดทางสุขภาพของ แมนกานेलโล (Manganello, 2008) พบว่าปัจจัยในระดับบุคคล ครอบครัว และสังคม จะเน้นปัจจัยพื้นฐานสำคัญ ได้แก่ อายุ เพศ เชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรม ความสามารถในการเข้าสังคม ความสามารถในการเรียนรู้ ความสามารถในการช่วยเหลือตนเอง และความสามารถในการใช้สื่อ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลจากอิทธิพลของครอบครัวและกลุ่มเพื่อน รวมทั้งปัจจัยเชิงโครงสร้างทางสังคม ได้แก่ ระบบการศึกษา ระบบสุขภาพ สื่อสาธารณะ นอกจากนี้แมนกานेलโลยังได้จำแนก ความฉลาดทางสุขภาพ เป็น 4 ระดับ คือ functional, interactive, critical และได้เพิ่ม media literacy ไว้ในระดับการพัฒนาความฉลาดทางสุขภาพ โดยนิยามเช่นเดียวกับการศึกษาของกองสุศึกษา (กองสุศึกษา, 2556) พบว่าคุณลักษณะพื้นฐานสำคัญที่จำเป็นต้องพัฒนาเพื่อเพิ่มความฉลาดทางสุขภาพของประชาชนทั่วไปที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของโลกสมัยใหม่ให้พร้อมรับมือและสามารถปรับตัวเพื่อให้มีพฤติกรรมสุขภาพ ที่ถูกต้องและดูแลสุขภาพได้อย่างเหมาะสม โดยทั่วไปในการพัฒนาเพิ่มความฉลาดทางสุขภาพของประชาชนทั่วไปมีคุณลักษณะพื้นฐาน 6 ประการ ดังนี้ การเข้าถึงข้อมูลสุขภาพและบริการ (access) ความรู้ ความเข้าใจ (cognitive) ทักษะการสื่อสาร (communication skill) ทักษะการตัดสินใจ (decision skill) การรู้เท่าทันสื่อ (media literacy) การจัดการตนเอง (self - management)

สำหรับในต่างประเทศ แซนเดอร์ส และคณะ (Sanders et.al, 2009) ได้ศึกษาเรื่องความฉลาดทางสุขภาพและการส่งเสริมสุขภาพเด็กในประเทศที่มีอัตราป่วยและความไม่เสมอภาคด้านสุขภาพ ความฉลาดทางสุขภาพ สามารถแก้ไข ลดความไม่เสมอภาคด้านสุขภาพได้โดยพบว่าผู้ใหญ่ที่มีความฉลาดทางสุขภาพในระดับต่ำ ไม่สามารถเข้าใจข้อมูลข่าวสารในการป้องกันดูแลสุขภาพตนเองและไม่สามารถเข้าถึง บริการสุขภาพ ผู้ปกครองที่มีความฉลาดทางสุขภาพระดับสูงจะมีทักษะการส่งเสริมสุขภาพและ ป้องกันโรคดีกว่า ความฉลาดทางสุขภาพเป็นสิ่งจำเป็นต่อเด็กวัยรุ่น และผู้ดูแลวัยเหล่านี้ส่วนเมอร์ฟีและคณะ ได้ทำการศึกษาความฉลาดทางสุขภาพในกลุ่มวัยรุ่นอายุ 16 – 24 ปี ที่ติดเชื้อ HIV ในสหรัฐอเมริกา จำนวน 186 คน ใช้เครื่องมือ TOFHLA และ S – TOFHLA พบว่าระดับความฉลาดทางสุขภาพไม่มีความสัมพันธ์กับการกินยาอย่างต่อเนื่อง จำนวนไวรัส ความเชื่อประสิทธิภาพในตนเองด้านการกินยา การนัดพบแพทย์

ดังนั้นความฉลาดทางสุขภาพหรือการรู้เท่าทันสุขภาพจึงหมายถึง ความสามารถในการเข้าถึงเข้าถึงข้อมูล ความรู้ ความเข้าใจ เพื่อวิเคราะห์ ประเมินการปฏิบัติและจัดการตัวเองรวมทั้งสามารถชี้แนะเรื่องสุขภาพส่วนบุคคลครอบครัว ชุมชนเพื่อสุขภาพที่ดี หากประชากรส่วนใหญ่ของประเทศมีระดับความฉลาดทางสุขภาพต่ำย่อมส่งผลต่อ สภาวะ สุขภาพในภาพรวม กล่าวคือ

ประชาชนขาดความสามารถในการดูแลสุขภาพในภาพรวม กล่าวคือ ประชาชนขาดความสามารถในการดูแลสุขภาพตนเอง จำนวนผู้ป่วยเรื้อรังจะเพิ่มมากขึ้นค่าใช้จ่ายในการ รักษาพยาบาลสูงขึ้น ต้องพึ่งพาบริการทางการแพทย์และยารักษาโรคที่มีราคาแพง โรงพยาบาลและหน่วยบริการสุขภาพจะมีภาระหนักในการรักษาพยาบาล จนทำให้เกิดข้อจำกัดในการ ทำงานส่งเสริมสุขภาพ และไม่อาจสร้างความเท่าเทียมในการเข้าถึงบริการอย่างสมบูรณ์ได้โดยจำแนกความฉลาดทางสุขภาพเป็น 3 ระดับคือ ระดับที่ 1 ความฉลาดทางสุขภาพขั้นพื้นฐาน หรือ functional health literacy ระดับที่ 2 ความฉลาดทางสุขภาพขั้นมีการปฏิสัมพันธ์ หรือ communicative/interactive health literacy ระดับที่ 3 ความฉลาดทางสุขภาพขั้นวิจารณ์ญาณ หรือ critical health literacy ความฉลาดทางสุขภาพหรือการรู้เท่าทันสุขภาพจึงเป็นตัวชี้วัดสำคัญที่สะท้อนถึงความสามารถในการดูแลตนเองด้านสุขภาพของประชาชน โดยบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ สารสนเทศทางสาธารณสุข รวมถึงการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง เข้าใจได้ในสิ่งที่ได้ยิน จะส่งผลให้มีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองที่ดีกว่า การเจ็บป่วย อាកพร และความรุนแรงของโรคลดลง (กองสุขศึกษา, 2556)

การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ (Media Health Literacy)

สถานการณ์ในปัจจุบันจะพบว่ามีการใช้สื่อที่เพิ่มขึ้น และพบว่าสื่อมีความสำคัญในเรื่องพฤติกรรมสุขภาพทำให้เริ่มมีการศึกษาแนวคิดของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพมาตั้งแต่ปี 2011 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพเป็นคำใหม่ของสำหรับสังคมไทย ประกอบด้วยสามคำสำคัญ การรู้เท่าทันสื่อ และสุขภาพ เมื่อนำมารวมกัน ความหมายอาจไม่ค่อยชัดเจนและครอบคลุมทั้งหมด แต่การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพนั้นมีความสำคัญมากในปัจจุบันเนื่องจากสื่อมีผลต่อพฤติกรรมสุขภาพมากมาย ทั้งในด้านสุขภาพร่างกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา

ด้านสุขภาพร่างกายสื่อส่งผลทำให้เกิดการบริโภคเกินความจำเป็น บริโภคของที่ไม่มีคุณค่าส่งผลต่อสุขภาพกาย ด้านสุขภาพจิตสื่อส่งผลให้เกิดความพึงพอใจไม่พึงพอใจรวมถึงความเครียดจากการบริโภค ด้านสุขภาพสังคม สื่อที่มีความสร้างสรรค์จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม สุขภาพในทางที่พึงประสงค์ ในขณะที่สื่อที่นำเสนอพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่เหมาะสม แต่พยายามนำเสนอว่าเป็นค่านิยมของสังคมที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพในทางที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การโฆษณาอาหารประเภทจานด่วน เด็กหรือเยาวชนที่รับประทานอาหารเหล่านี้มาก ๆ จึงเสี่ยงต่อการเป็นโรคเบาหวาน โรคหัวใจและโรคมะเร็งบางชนิดในช่วงชีวิตต่อไป ทำให้เป็นปัญหาสาธารณสุข (การรู้เท่าทันสื่อเพื่อสุขภาพ, 2547) ด้านสุขภาพปัญญาสื่อมีอิทธิพลต่อสุขภาพทางปัญญา เพราะมีสื่อจำนวนมากที่ใช้อย่างผู้บริโภคให้มี

ความต้องการสินค้า ส่งเสริมค่านิยมหรือ แบบแผนการดำเนินชีวิตที่เป็นวัฒนธรรม การมีภูมิคุ้มกัน คือ การมีสติสัมปชัญญะก่อนการตัดสินใจซื้อ ไม่หลงใหล หรือตกเป็นเหยื่อของคำโฆษณา หรือ สิ่งจูงใจใด ๆ จากการส่งเสริมการขาย เช่น ของแถม การใช้ชิ้นส่วนชิงรางวัล เป็นต้น เพราะจะทำให้เราตัดสินใจซื้อสินค้านั้นด้วยความต้องการทางจิตวิทยา มากกว่าเป็นการตัดสินใจซื้อโดยใช้ เหตุผลและปัญญา เนื่องจากการโฆษณาผลิตภัณฑ์และบริการสุขภาพ ตามสื่อต่าง ๆ มีผลอย่างมากต่อพฤติกรรมผู้บริโภค ไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและปัญญา ล้วนแล้วแต่เกิดจากการที่ผู้บริโภคไม่รู้เท่าทัน สื่อ หลงเชื่อสื่อโดยง่าย จึงมีหลักการพิจารณาเพื่อการรู้เท่าทันสื่อ เกี่ยวกับสุขภาพ ดังนี้ ผู้บริโภคต้องมีการฝึกแยกแยะสื่อทางบวกและทางลบ สื่อทางบวก คือ สื่อที่มีการส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพ พัฒนาความคิดในเชิงสร้างสรรค์ เช่น การส่งเสริมพฤติกรรม การดูแลตนเอง การมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน การทำงานด้วยความสามัคคี เป็นต้น สื่อทางลบ คือ สื่อที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ กระตุ้นให้มีพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องผู้รับสารต้องใช้ความคิดวิเคราะห์ และใช้ เหตุผลว่าสื่อเหล่านั้นเป็นสื่อทางบวกหรือทางลบ และเราควรเชื่อถือข้อมูล ข่าวสารที่น่าเสนอโดย สื่อเหล่านั้นหรือไม่ การคำนึงถึงความเป็นจริง ผู้บริโภคสื่อควรมีทักษะในการเลือกสื่อโฆษณาโดยการ พิจารณาด้วยความเป็นเหตุเป็นผล และความ เป็นไปได้โดยอยู่บนพื้นฐานของความจริงและ เหตุผลทางวิทยาศาสตร์ไม่หลงเชื่อโฆษณาชวนเชื่อที่ใช้ ข้อความเกินความเป็นจริง ตัวอย่างเช่น นมชนิดนี้มีสารอาหารเทียบเท่านมแม่ เป็นต้น เพราะข้อความดังกล่าวทำให้แม่ที่เลี้ยงลูกด้วยนม แม่อาจเปลี่ยนพฤติกรรมไปเลี้ยงลูกด้วยนมผสมได้, มีความไวในการรับสื่อ ผู้บริโภคควรมี พฤติกรรมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทันเหตุการณ์ทั้งในและนอกประเทศ และมีการ วิเคราะห์ข้อมูล โดยไม่ไปเชื่อ ข่าวสารบางเรื่องมีผลต่อสุขภาพโดยตรง ควรมีการพิจารณาให้ดีกว่าก่อนที่จะมีการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งมีผลกระทบเป็นการบั่นทอนสุขภาพ ควรมีการตรวจสอบข้อมูลจาก หลายแหล่งเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกันก่อนจึงตัดสินใจเชื่อ ผู้รับสื่อควรฝึกทักษะโดยการฝึกวิเคราะห์ แยกแยะสื่อทางบวกและทางลบการคำนึงถึงความเป็นจริง มีความไวในการรับสื่อและไม่หลงเชื่อ ง่าย ๆ ทักษะต่าง ๆ นี้จะช่วยให้ผู้รับสารไม่ตกเป็นเหยื่อของสื่อที่ไม่สร้างสรรค์ได้

จากการทบทวนวรรณกรรมจะพบงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับ การรู้เท่าทันสื่อด้าน สุขภาพไม่มากนัก

ณัฐชนน กิ่งมณี (ณัฐชนน กิ่งมณี, 2554) ได้ทำการศึกษาการรับรู้โฆษณาตรงและ โฆษณาแฝงสินค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทาง โทรทัศน์ในกลุ่มนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ใช้วิธีการ วิจัยแบบผสม โดยการศึกษาแบบของโฆษณา ใช้วิธีการศึกษาโดยการรับชมรายการต่าง ๆ ทาง โทรทัศน์ที่มีโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ออกอากาศ และใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์

กลุ่มประชากรนักศึกษาในการศึกษาด้านการรับรู้โฆษณา เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางโทรทัศน์ พบว่ามีเพียงการใช้ภาพลักษณ์ การให้ข้อคิดในเชิงสร้างสรรค์ สังคม โดยมีได้มีภาพของผลิตภัณฑ์ หรือการชักชวนให้ซื้อสินค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายในเนื้อหา ของโฆษณา ขณะที่การศึกษากการรับรู้โฆษณาตรงและโฆษณาแฝงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่ม ประชากรนักศึกษา พบว่า กลุ่มประชากรนักศึกษา มีระดับการรับรู้ และการจดจำโฆษณาเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ผ่านสื่อโทรทัศน์ ในระดับสูงมาก แต่ในด้านพฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีสาเหตุจากสื่อโฆษณาทางโทรทัศน์อยู่ในระดับปานกลาง

ณัฐวดี บุญวัฒน์โนภาส (Nattawadee, 2016) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์และระดับความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพอิเล็กทรอนิกส์ เปรียบเทียบระดับความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพอิเล็กทรอนิกส์ของเยาวชน ที่มีเพศ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน โดยใช้แบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่าสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามใช้ทุกวันได้แก่ เฟสบุ๊ก ไลน์และการดูวิดีโอหรือฟังเพลงออนไลน์ แหล่งสารสนเทศสุขภาพที่ส่วนใหญ่ใช้คือแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ รองลงมาคืออินเทอร์เน็ต เนื้อหาที่สืบค้นมากที่สุดคือสารสนเทศเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพที่สมบูรณ์ รองลงมาคือการเข้ายาเพื่อรักษา ภาพรวมค่าเฉลี่ยของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพอยู่ในระดับสูง นักเรียนหญิงมีค่าเฉลี่ยของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่านักเรียนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยการรู้เท่าทันสื่อแตกต่างกัน

สำหรับในต่างประเทศการศึกษาด้านการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพจะพบว่ามีการศึกษาการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในด้านต่าง ๆ ดังเช่น ในการศึกษาวิจัยของฮิกกิน (Higgins & Begoray, 2012) พบว่าในประเทศแคนาดาและที่อื่น ๆ มีความกังวลเกี่ยวกับสุขภาพของวัยรุ่นเป็นอย่างมาก ความคิดส่วนใหญ่คิดว่าอยู่ในบริบททางสังคมสำหรับวัยรุ่นในปัจจุบันและการมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อที่แตกต่างกัน และไม่เป็นที่ชัดเจนว่าวัยรุ่นจะเรียนรู้และสื่อสารกับข้อความสื่อเกี่ยวกับสุขภาพอย่างไร การศึกษาก่อนหน้านี้ของฮิกกินได้สร้างแนวความคิดและวัดความรู้เรื่องสุขภาพของวัยรุ่น ซึ่งการศึกษานี้นำเสนอผลการวิเคราะห์แนวคิดโดยใช้คำว่าความรู้เรื่องสุขภาพความรู้ความเข้าใจด้านสุขภาพที่สำคัญ ความรู้ด้านสื่อการรู้หนังสือที่สำคัญ การเคลื่อนไหวของสื่อ และการดูที่สำคัญของผู้อื่น - เพื่อบรรลุเป้าหมายในการสร้างความเข้าใจเรื่องการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพที่สำคัญ (CMHL) Critical Media Health Literacy ซึ่งเป็นคลื่นลูกที่สามรุ่นที่สี่หรือพันธุ์ใหม่ของการรู้เท่าทันสื่อหรือการรู้เท่าทันสุขภาพ CMHL เป็นแนวคิดผสมผสานที่เกิดจากพรมแดนระหว่างสื่อและสุขภาพเพื่อช่วยในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับอนาคตที่ดีต่อสุขภาพและในอนาคต

วิลมอร์ (Wilmot, Begoray, & Banister, 2013) ทำการต่อยอดโครงการวิจัยแบบสหวิทยาการแบบหลายขั้นตอนและระยะยาวเพื่อทำความเข้าใจกระบวนการที่เยาวชนสร้างการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพที่สำคัญ (CMHL) (Higgins & Begoray, 2012) โดยการวิจัยมีวัตถุประสงค์หลักคือการศึกษาเพื่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพที่สำคัญ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม และการพัฒนาแนวทางการสอนที่จะนำมาใช้เพื่อกระตุ้นเกี่ยวกับข้อความสุขภาพที่มีการเผยแพร่ข้อมูลกับวัยรุ่นดั้งเดิม: ในระยะสั้น โรบิน เอ็ม วิลมอร์ได้ร่วมมือกับนักเรียนอะบอริจิน ในการสร้างสื่อในการนำเสนอในฐานะวัยรุ่นที่ได้รับผลกระทบจากสื่อในศตวรรษที่ 21 และใช้กระบวนการโต้ตอบที่ใช้ในโครงการเหมือนจะเป็นแนวทางการสอนที่สามารถทำงานได้เมื่อทำงานร่วมกับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพที่สำคัญ และวัยรุ่นอะบอริจิน

ฟิลและคณะ (Phelps-Tschang, Miller, Rice, & Primack, 2015) ก็ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับโปรแกรมการรู้เท่าทันสื่อที่เกี่ยวกับการสูบบุหรี่เพื่อช่วยเพิ่มความรู้เท่าทันสื่อและลดความตั้งใจในการสูบบุหรี่ อย่างไรก็ตามโปรแกรมเหล่านี้มีข้อจำกัด, ในเรื่องค่าใช้จ่ายเนื่องจากมีค่าใช้จ่ายสูงและมีอุปสรรคในการกำหนดมาตรฐาน โดยฟิลและคณะ ได้ตรวจสอบประสิทธิภาพของโปรแกรมการรู้เท่าทันสื่อทางอินเทอร์เน็ตในการปรับปรุงทักษะการรู้เท่าทันสื่อเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น ในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนหกสิบหกคนเข้าร่วมโครงการโปรแกรมการรู้เท่าทันสื่อที่เกี่ยวกับการสูบบุหรี่บนเว็บไซต์ที่อ้างอิงกับทฤษฎีพฤติกรรมสุขภาพ ทำการประเมินก่อนและหลังการทดสอบ แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในผลลัพธ์หลักของการรู้เท่าทันสื่อที่เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ทั้งหมด รวมทั้งแต่ละรายการของการรู้เท่าทันสื่อที่เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ อย่างไรก็ตามมีการเปลี่ยนแปลงที่ไม่สอดคล้องกันในผลลัพธ์ทางทฤษฎีอื่น ๆ เช่น ทศนคติและความเชื่อเชิงบรรทัดฐาน

เคอไกซาร์ (Kirgiz, 2015) ได้ทำการศึกษาบทบาทสำคัญของการรู้เท่าทันสื่อในการสร้างการรู้เท่าทันด้านสุขภาพที่สำคัญ: ในกรณีศึกษาสื่อสังคมออนไลน์ในประเทศตุรกี เป็นการศึกษาที่เน้นการรู้เท่าทันสุขภาพที่สำคัญและเป็นผลให้ความสำคัญของการรู้เท่าทันสื่อในการสร้างจิตสำนึกด้านสุขภาพ การศึกษาเป็นการศึกษาเชิงพรรณนาเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสุขภาพโดยเน้นถึงบทบาทเชิงกลยุทธ์ของการรู้เท่าทันสื่อในการพัฒนาการรู้เท่าทันสุขภาพ ในประเทศตุรกีซึ่งเป็นประเทศที่มีการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์มากที่สุดเป็นอันดับสอง การศึกษานี้ถือว่าการรู้เท่าทันสื่อในตุรกีโดยเฉพาะเมื่อพิจารณาถึงการใช้โซเชียลมีเดียที่ขยายวงกว้างมากขึ้น โดยการวิจัยแสดงให้เห็นว่าข้อมูลด้านสุขภาพเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับสุขภาพ 40% ของผู้บริโภค อยู่ในความรับผิดชอบของผู้เชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมด้านสุขภาพและผู้เชี่ยวชาญ

ด้านการรู้เท่าทันสื่อ ดังนั้นเพื่อให้แน่ใจว่าผู้ปวยได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและพัฒนาเนื้อหาด้านการศึกษาในสื่อสังคมออนไลน์เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง ความรับผิดชอบเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการสร้างความรู้ด้านสุขภาพที่สำคัญโดยพบว่าผู้บริโภคมอายุ 18-24 ปี มีการบริโภคสื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับเรื่องสุขภาพ สองครั้งบ่อยกว่า ผู้ใช้ในกลุ่มอายุ 43-54 ปี เกี่ยวกับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ Generation X กำลังทำงานอยู่ในเครือข่ายโซเชียลมีเดีย แสดงถึงจิตสำนึกที่สูงขึ้นในกลุ่มอายุนี้ 90% ของบุคคลอายุ 18-24 ปีคิดว่าข้อมูลที่แชร์โดยคนอื่นบนเครือข่ายโซเชียลมีเดียเชื่อถือได้ เป็นความจริงที่ว่า Generation Y มีการใช้งานในโซเชียลมีเดียมากขึ้น ทั้งสองกลุ่มนี้เป็นกลุ่มเป้าหมายหลักสำหรับการสร้างความตระหนักในระยะยาวเกี่ยวกับสื่อและความรู้ด้านสุขภาพ จากการสำรวจอีก 54% ของผู้ปวยรู้สึกสบายใจกับคำแนะนำด้านสุขภาพที่ผู้ให้บริการด้านสุขภาพของพวกเขามีส่วนร่วมในชุมชนออนไลน์ หากเนื้อหาของกลุ่มออนไลน์หรือชุมชนมีการกลั่นกรองและมีคุณภาพสูง ผู้ใช้ส่วนใหญ่จะถูกกระตุ้นให้เชื่อว่าเนื้อหาที่ผลิตโดยบุคคลที่ชอบพวกเขาซึ่งมาจากกลุ่มคนนั้นมีความน่าเชื่อถือ และเป็นประโยชน์อย่างมากในการพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพ

ในการศึกษาของ เลวิน-ชาเมียและคณะ (Levin, Lemish, & Gofin, 2011) ได้พัฒนาแนวคิดและทดสอบการวัดระดับแบบจำลองการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพโดยพัฒนามาจาก 2 ทฤษฎีคือ แนวคิดการรู้เท่าทันสุขภาพของนัทบีม (Nutbeam) โดยมุ่งเน้นในด้านการสื่อสารข้อมูลสุขภาพ ซึ่งปัจจุบันสื่อกำลังกลายเป็นแหล่งข้อมูลด้านสุขภาพมากขึ้นเรื่อย ๆ กับแนวคิดการรู้เท่าทันสื่อ โดยจากการรอบแนวคิดทั้งสองนี้ การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ (Media Health Literacy) จะเพิ่มองค์ประกอบเฉพาะของการเชื่อมโยงและการวัดการสังเคราะห์แนวคิดทั้งสองอย่างในรูปแบบใหม่ โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคล/สังคม/แหล่งข้อมูลด้านสุขภาพ การเสริมสร้างพลังอำนาจและพฤติกรรมสุขภาพเช่น การสูบบุหรี่ ภาวะโภชนาการ การออกกำลังกาย พฤติกรรมทางเพศ เป็นต้น ซึ่งโดย เลวิน-ชาเมีย ได้ทำการทบทวนวรรณกรรมพบว่าการศึกษา ได้ทำการศึกษาในโรงเรียนมัธยมในประเทศอิสราเอล กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยเป็นวัยรุ่นชาวอิสราเอลที่เรียนอยู่ในระดับ เกรด 7, 9 และ 11 ทำการศึกษาโดยใช้เครื่องมือวัดการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ (Media Health Literacy) เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณที่ เลวิน-ชาเมีย พัฒนาขึ้นใหม่จากการรอบแนวคิดทฤษฎีการรู้เท่าทันสุขภาพและการรู้เท่าทันสื่อ ผลการศึกษาจากการวิเคราะห์หลายตัวแปรพบว่า การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ (Media Health Literacy) มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta=1.25$, $P<0.001$) และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเสริมพลังด้านสุขภาพ ($P<0.0005$) และพฤติกรรมสุขภาพ ($P=0.05$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการรู้เท่าทันสื่อ

สุขภาพ (Media Health Literacy) สามารถระบุกลุ่มที่มีความเสี่ยงและอาจเป็นพื้นฐานสำหรับการส่งเสริมสุขภาพในหมู่เยาวชนได้ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ (Media Health Literacy) สามารถวัดได้และสามารถปรับขนาดได้แยกแยะระหว่างระดับของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ (Media Health Literacy) และประกอบด้วยสี่ระดับที่แตกต่างกันได้แก่ ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ (Content Identification) หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ข้อมูลสุขภาพที่บุคคลนั้นเข้าถึงและมีอยู่ และการเผยแพร่ให้บุคคลอื่นรับรู้เนื้อหาสุขภาพที่ตนเองรับรู้ ระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อที่มีต่อพฤติกรรม (Perceived influence on behavior) หมายถึง การตระหนักถึงผลกระทบของอิทธิพลที่มีต่อข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพว่าการนำเสนอของสื่อสุขภาพแต่ละครั้งอาจส่งผลกระทบต่อผู้รับสื่ออย่างไร เป็นการกระตุ้นหรือเปิดประเด็นให้เกิดแง่มุมมองต่าง ๆ ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ (Critical Analysis) หมายถึงการวิเคราะห์สื่อสุขภาพในเชิงลึกมากกว่าการเข้าใจความหมายหรือมีค่านิยมและทัศนคติแฝงมากับสื่อสุขภาพด้วยและเจตนาของเนื้อหาสื่อสุขภาพ คือ ผลประโยชน์และอำนาจมาใช้ในการวิเคราะห์และ ระดับความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับ (Intended action/reaction) หมายถึงการแสดงความคิดเห็นต่อสื่อสุขภาพหรือตั้งคำถามกลับต่อสื่อสุขภาพซึ่งสะท้อนความคิด ผ่านการไตร่ตรองและพิจารณาว่า อะไรคือสิ่งที่ควรคิดและควรจะทำพฤติกรรม เมื่อการสื่อสารของสื่อสุขภาพส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของผู้รับสาร ซึ่งการศึกษาของ เลวิน-ชาเมีย เป็นการศึกษาก้าวแรกที่สำคัญในการทำความเข้าใจการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ ในฐานะที่เป็นแนวคิดและมาตรฐานใหม่ในการวิจัยด้านการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ และผลการศึกษาวิจัยก็แสดงให้เห็นว่า การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพเป็นปัจจัยกำหนดพฤติกรรมสุขภาพสามารถนำไปสู่การส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพในอนาคตโดยงานวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยจึงได้ใช้กรอบแนวคิดในการกำหนดระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของไดแอน เลวิน-ชาเมีย (Diane Levin-Zamir, 2011)มาใช้ในการวิจัยเพื่อ

กล่าวโดยสรุป การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพหมายถึง ความสามารถและทักษะในการเข้าถึงข้อมูลสุขภาพผ่านสื่อ โดยมีความรู้ความเข้าใจนำไปสู่การวิเคราะห์ การประเมิน การปฏิบัติ และการจัดการตัวเองรวมทั้งมีการชี้แนะสังคมได้เป็นสิ่งที่ผู้รับสารแต่ละคนมีอยู่แล้ว แต่ระดับการรู้เท่าทันสื่อของแต่ละคนย่อมมีไม่เท่ากัน ดังนั้นการเพิ่มพูนความรู้หรือเพิ่มทักษะการรู้เท่าทันสื่อนั้น จำเป็นที่จะต้อง พิจารณาจากระดับความรู้เดิม เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้รับสื่อให้เป็นผู้รู้เท่าทันสื่อ มีความรู้ความเข้าใจ ในสื่อและสามารถประเมินสื่อได้

แนวคิดพฤติกรรมการใช้สื่อ (Media Usage Behavior)

พฤติกรรมการใช้สื่อ (Media Usage Behavior) มักจะพบว่ามีการใช้ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ (Uses And Gratification Theory) ในการศึกษาทฤษฎีนี้กล่าวว่า คนเราจะแสวงหาสื่อและเนื้อหาอย่างเฉพาะเจาะจงเพื่อนำไปสู่ความพึงพอใจ (หรือผลลัพธ์) เฉพาะตน นักทฤษฎีด้านการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจมองบุคคลเป็นฝ่ายรุก (Active) หรือผู้กระทำมากกว่าเป็นฝ่ายรับ (Passive) หรือผู้ถูกกระทำ เนื่องจากผู้ฟัง/ผู้ชมสามารถตรวจสอบและประเมินผลสื่อประเภทต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการสื่อสาร (Wang, Fink, & Cai, 2008) ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจเป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับผู้รับสาร ซึ่งหมายถึงผู้รับสารจะเป็นผู้เลือกใช้สื่อประเภทต่าง ๆ และเลือกรับเนื้อหาของสารเพื่อสนองความต้องการของตนเอง (กาญจนา แก้วเทพ, 2545) โดยพื้นฐานของทฤษฎีนี้คือการเลือกและการใช้สื่อเป็นกระทำที่มีวัตถุประสงค์และมีแรงจูงใจเสมอ (Rosengren, 1974) โดยทั่วไปทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจใช้ในการตรวจสอบแรงจูงใจในการใช้งานสื่อ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจเหล่านั้นและผลลัพธ์ที่เกิดจากการใช้สื่อตามทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ ผู้บริโภคจะมีการใช้สื่อเพื่อวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน (Sheldon, 2008)

การศึกษาตามแนวทฤษฎีนี้เน้นผู้รับสารจะมีพฤติกรรมการสื่อสารที่ครอบคลุมภูมิหลังของผู้รับสารโดยเฉพาะประสบการณ์โดยตรงในการเลือกเปิดรับสื่อหนึ่ง ๆ (Wenner, 1985, อ้างถึงใน พสุชัยเวฬุ, 2541) ได้รวบรวมงานวิจัยได้ข้อสรุปเกี่ยวกับความพึงพอใจในการบริโภคข่าวสาร (News Gratifications) โดยแบ่งความพึงพอใจจากการใช้ประโยชน์เป็น 4 กลุ่ม คือ

1) การใช้ข่าวสารเพื่อประโยชน์ด้านข้อมูล (Orientation Gratification) ใช้เพื่ออ้างอิงเพื่อเป็นแรงเสริมในความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคลกับสังคม รูปแบบของความต้องการที่แสดงออก ได้แก่ การติดตามข่าวสารการได้มาซึ่งข้อมูลเพื่อช่วยในการตัดสินใจ

2) เป็นการใช้ข่าวสารเพื่อเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลเกี่ยวกับสังคม (Social Gratification) ซึ่งรับรู้จากข่าวสารเข้ากับเครือข่ายส่วนบุคคลของปัจเจกบุคคล เช่น การนำข้อมูลไปใช้ในการสนทนากับผู้อื่นเพื่อการชักจูงใจ

3) กระบวนการใช้ประโยชน์จากข่าวสารเพื่อดำรงเอกลักษณ์ของบุคคล (Para-Social Gratification) เพื่อการอ้างอิงผ่านตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสื่อ หรือปรากฏการณ์ในเนื้อหาของสื่อเช่น การยั่วยุ หรือความชื่นชมผู้อ่านข่าวเป็นแบบอย่างในทางพฤติกรรม และ

4) กระบวนการใช้ข่าวสารเพื่อประโยชน์ในการลดหรือผ่อนคลายความตึงเครียดทางอารมณ์ (Para-Orientation Gratification) หรือเพื่อปกป้องตนเอง ได้แก่ เป็นการใช้เวลาให้หมดไป

เพื่อความเพลิดเพลิน สนุกสนาน เพื่อหลีกเลี่ยงจากสิ่งที่ไม่พึงพอใจอย่างอื่น เป็นต้นปัจจุบันนี้นักวิจัยด้านการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อได้ให้ความสนใจในการเชื่อมโยงเหตุผลของการใช้สื่อเข้ากับตัวแปรต่าง ๆ เช่น ความต้องการ เป้าหมาย ผลประโยชน์ที่ได้รับ ผลกระทบจากสื่อ และปัจจัยส่วนบุคคล (Faber, 2000; Green & Krcmar, 2005; Haridakis & Rubin, 2005; Rubin, 1994) เนื่องจากนักวิจัยเหล่านี้พยายามทำให้ทฤษฎีนี้สามารถอธิบายและทำนายปรากฏการณ์ได้มากขึ้น อัลัน รูบิน และแมรี สเตป (Alan Rubin & Mar Step, 2000) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของแรงจูงใจ การดึงดูดระหว่างบุคคล และปฏิสัมพันธ์แบบที่ผู้ฟัง/ผู้ชมรู้สึกว่ารู้จักคุ้นเคยกับบุคคลในสื่อ (Parasocial Interaction) พบว่า แรงจูงใจเพื่อความบันเทิง และการได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสาร มีปฏิสัมพันธ์กับการรับรู้ของผู้ฟัง/ผู้ชมผ่านความสัมพันธ์แบบ Parasocial แต่เนื่องจากเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่มีการผสมผสานกันเป็นพหุสื่อ (Multimedia) โลกเรากำลังก้าวสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ในยุคของสื่อใหม่การศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจะยังคงใช้ได้หรือไม่

เหลียงและเหว่ย (Leung, L., Wei, R., 2000) ได้ศึกษาเรื่องการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยมีคำถามว่าเหตุใดคนจึงใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ และเหตุผลของการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่และโทรศัพท์พื้นฐานจะเหมือนกันหรือไม่ ผลการศึกษาพบว่าทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจสามารถอธิบายการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการใช้ร่วมกับทฤษฎีอื่นด้วย

ปาปาคาริชซี และรูบิน (Papacharissi, Z., & Rubin, A. M., 2000) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตและพบว่าทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจสามารถนำมาใช้อธิบายได้ว่าคนเรามีแรงจูงใจห้าประการในการใช้อินเทอร์เน็ต ประการที่สำคัญที่สุด คือการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร นักวิจัยทั้งสองยังพบว่าคนที่ชอบการสื่อสารระหว่างบุคคลจะใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการหาข้อมูลข่าวสารเป็นหลัก ส่วนผู้ที่ไม่มั่นใจในการสื่อสารแบบเผชิญหน้ามักจะหันเข้าหาอินเทอร์เน็ตเพื่อแรงจูงใจด้านสังคม อย่างไรก็ตาม นักวิจัยทั้งสองได้สรุปว่าทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจช่วยสร้างกรอบความคิดที่สำคัญในการศึกษาสื่อใหม่

จอร์น เซอร์รี่ และคณะ (Sherry, J., Lucas, K., Rechtsteiner, S., Brooks, C., & Wilson, B., 2001) ได้ศึกษาถึงพฤติกรรมในการเล่นเกมส์วิดีโอคอมพิวเตอร์ของวัยรุ่นซึ่งส่วนใหญ่เล่นกันสัปดาห์ละหลายชั่วโมง โดยการใช้ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ พบว่าการเล่นเกมส์คอมพิวเตอร์ช่วยตอบสนองต่อแรงจูงใจของผู้เล่นในด้าน ความท้าทาย การปลุกเร้า การหลีกเลี่ยงจากโลกแห่งความจริง จินตนาการ การแข่งขัน และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ผู้วิจัยจึงสรุปว่า

แม้สื่อแต่ละประเภทจะแตกต่างกัน แต่ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจก็สามารถช่วยอธิบายแรงจูงใจที่ทำให้เล่นเกมได้

บาบารา เคย์ และ ธอมัส จอห์นสัน (Kaye, B. K., & Johnson, T. J, 2004) กล่าวว่า การเติบโตของอินเทอร์เน็ตช่วยฟื้นทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่มีอยู่เดิม เนื่องจากนักวิชาการทั้งหลายก้าวข้ามจากความสนใจศึกษาว่าใครใช้อินเทอร์เน็ต ไปสู่ความสนใจว่าคนใช้อินเทอร์เน็ตกันอย่างไร โรเบิร์ต ลาโรส และ แมทธิว อีสติน (Larose, R., & Eastin, M. S., 2004) กล่าวว่าทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจสามารถช่วยอธิบายการใช้อินเทอร์เน็ตได้ แต่ทฤษฎีนี้ก็สามารถขยายการวิเคราะห์ไปได้อีกโดยเพิ่มเติมตัวแปรต่าง ๆ เช่น ผลลัพธ์จากการกระทำที่คาดหวัง (Expected Activity Outcomes) ซึ่งหมายถึงสิ่งที่ประชาชนคาดว่าจะได้รับจากสื่อ ลาโรสและอีสตินพบว่าคนเรามีความคาดหวังว่าจะได้อะไรต่าง ๆ มากมายจากการใช้อินเทอร์เน็ต ผลลัพธ์ด้านสังคม (Social Outcomes) ได้แก่ สถานภาพและเอกลักษณ์ทางสังคม ลาโรสและอีสตินกล่าวว่าคนเราสามารถยกระดับสถานะทางสังคมได้โดยการแสวงหาผู้อื่น ๆ ที่มีความคิดเห็นเดียวกับตนและได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันผ่านอินเทอร์เน็ต “อินเทอร์เน็ตอาจจะเป็นเครื่องมือในการค้นหาและทดลองตัวตนอีกภาคหนึ่งของเราเอง” (หน้า 373)

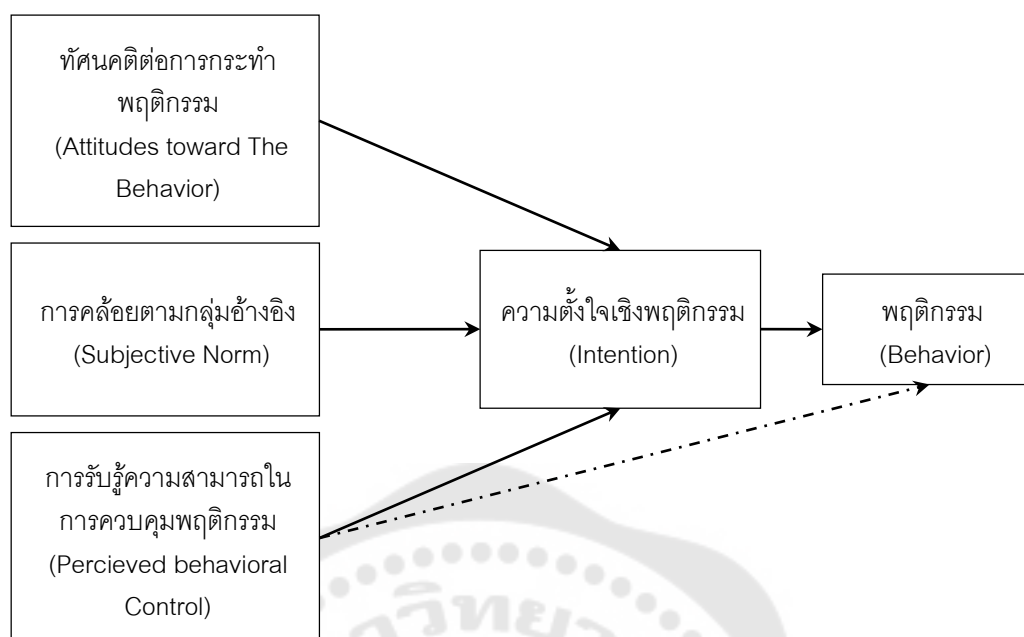
กูเกิล (Google, 2012) ได้เผยแพร่ตีพิมพ์ผลงานวิจัย “” ผลการวิจัยพบว่า ร้อยละ 90 การเปิดรับสื่อในชีวิตประจำวันนั้นเป็นสื่อประเภทจอ โดยเฉลี่ยในแต่ละวันผู้ใช้งานจะใช้เวลาอย่างน้อย 4.4 ชั่วโมงอยู่บนหน้าจอ รูปแบบการเลือกใช้อี้อขึ้นกับบริบท 4 ด้านได้แก่ ระยะเวลาที่มีหรือต้องการจะใช้ เป้าหมายที่ต้องทำให้เสร็จสมบูรณ์สถานที่ที่ใช้และทัศนคติและสภาพจิตใจขณะนั้น

กูเกิล (Google, 2013) ในปี 2013 กูเกิลได้มีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อ ในรายงานผลการวิจัยเรื่อง “The world has gone multiscreen: How the mobile internet changes our lives” โดยเก็บตัวอย่างจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกมากกว่า 37 ประเทศ พบว่าค่าเฉลี่ยทั่วโลกของอุปกรณ์ที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ได้คิดเป็น 1.9 เครื่องต่อคนทั้งนี้ในประเทศไทยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.9 เครื่องต่อคน โดยมีประเทศนอร์เวย์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.3 เครื่องต่อคน

กล่าวโดยสรุปพฤติกรรมการใช้สื่อที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะหมายถึงพฤติกรรมหรือการกระทำของมารดาตั้งครรภ์ในการใช้สื่อเพื่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยมีประเด็นที่ศึกษาได้แก่ประเภทสื่อที่ใช้มารดาตั้งครรภ์ใช้ รูปแบบการใช้สื่อ ระยะเวลาความถี่ในการใช้สื่อของมารดาตั้งครรภ์ และเนื้อหาสื่อสุขภาพที่เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่มารดาตั้งครรภ์ใช้

ปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม

จากผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพ 132 เรื่อง (อริยา ทองกร, 2550) พบว่าการส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา นักวิจัยมีการนำแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมาใช้เป็นกรอบในการศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพในหลาย ๆ ด้าน ทั้งนี้เนื่องจากแนวคิดที่ว่า การที่บุคคลจะตัดสินใจหรือกระทำพฤติกรรมสุขภาพนั้นจะได้รับอิทธิพลจากปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) เข้ามาใช้ในการศึกษาเนื่องจากทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเป็นแนวคิดทฤษฎีที่ได้นำไปใช้ในการทำนายพฤติกรรมมากมายหลายเรื่อง เช่น การลดน้ำหนัก การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การใช้ถุงยางอนามัย การสูบบุหรี่ ฯลฯ ผลการวิจัยส่วนใหญ่สนับสนุนทฤษฎี โดยพบว่าตัวแปรทัศนคติต่อพฤติกรรม บรรทัดฐานของกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมมีความสัมพันธ์ อย่างสูงต่อความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับ ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) นั้นถูกนำเสนอโดย Ajzen ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมีการพัฒนามาตั้งแต่ ปี 1985 เป็นทฤษฎีทางจิตวิทยาสังคม (Social Psychology) ที่พัฒนามาจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action) ของ (Ajzen and Fishbein, 1975) ทฤษฎีนี้อธิบายว่าการแสดง พฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งเกิดจากการชี้นำโดยความเชื่อ 3 ประการ ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม (Behavioral Beliefs) ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (Normative Beliefs) และความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถในการควบคุม (Control Beliefs) ซึ่งความเชื่อ แต่ละตัวจะส่งผลต่อตัวแปรต่าง ๆ (Ajzen, 1991) โดยพบว่าถ้าบุคคลมีความเชื่อว่าการทำพฤติกรรมใดแล้วจะได้รับ ผลทางบวก ก็จะมีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้นใน ทางตรงข้ามหากมีความเชื่อว่าการทำพฤติกรรมนั้นแล้วจะได้รับ ผลในทางลบ ก็จะมีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมนั้น (Attitude Toward The Behavior) และเมื่อมีทัศนคติทางบวกก็จะ เกิดเจตนาหรือตั้งใจ (Intention) ที่จะแสดงพฤติกรรมนั้น ในด้านความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm) ดังอธิบายได้ใน ภาพแสดงแบบจำลองทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

ภาพประกอบ 2 แบบจำลองทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

ที่มา: Ajzen, 1998 อ้างถึงใน ชีระพร อุวรรณโน, 2535, น.292

ทั้งนี้ถ้าบุคคลได้รับรู้ว่าคนที่มีผลสำคัญต่อเขาได้ทำพฤติกรรมนั้น หรือต้องการให้เขาทำพฤติกรรมนั้นมีแนวโน้มที่จะคล้อยตามและทำตาม ในด้านความเชื่อเกี่ยวกับการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม (Control Beliefs) ถ้าบุคคลเชื่อว่ามีความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมในสภาพการณ์นั้นได้ และสามารถควบคุมให้เกิดผลดังตั้งใจ เขาก็มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมนั้น (สุวรรณา วิริยะประยูร, 2548)

การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมประกอบไปด้วย 2 มิติ มิติแรก คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) เป็นความเชื่อของบุคคลถึงความยากง่ายในการทำพฤติกรรมจากการประเมินความสามารถของตนเอง มิติที่สอง คือ การควบคุมได้ (Controllability) เป็นความเชื่อของบุคคลว่าเขาเป็นผู้ควบคุมการแสดงพฤติกรรมของตนการรับรู้ความสามารถของตนเองหมายถึงการตัดสินใจความสามารถของตนเองต่อการจัดการและแสดงพฤติกรรมของบุคคลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ (Bandura, 1997) การรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นตัวแปรทางจิตวิทยาที่สำคัญที่แสดงถึงการเลือกที่จะใช้ความพยายามกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคล ระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลต่อการกระทำและความไม่ย่อท้อต่อความล้มเหลวของบุคคล ทฤษฎี

พฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) กล่าวว่าบุคคลจะแสดงพฤติกรรมใดได้ย่อมต้องมีสาเหตุ สาเหตุดังกล่าวคือทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมนั้น (Attitude Toward Behavior) การคล้อยตามอิทธิพลของคนรอบข้าง ทั้งใกล้และ/ หรือไกล (Subjective Norm) และการรับรู้หรือเชื่อว่าตนสามารถแสดงพฤติกรรมนั้นได้ในทิศทางที่ เหมาะสม (Perceived Behavior Control) ปัจจัยทั้ง 3 นี้จะเกิดขึ้นได้ต้องมีความเชื่อเป็นพื้นฐาน (Francis et al., 2004)

		สูงต่ำ	
การรับรู้ความสามารถ ตนเอง	สูง	มีแนวโน้มที่จะทำ แน่นอน	มีแนวโน้มที่จะไม่ทำ
	ต่ำ	มีแนวโน้มที่จะไม่ทำ	มีแนวโน้มที่จะไม่ทำ แน่นอน

ภาพประกอบ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง
และความคาดหวังในผลของการกระทำ

ที่มา: (Bandura, 1977: 330-332)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทบทวนงานวิจัยพบว่า ทักษะหรือเจตคติมีอิทธิพลต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (Forster & McLachlan, 2010) Lundberg and Ngoc Thu, 2012; (Meedya, Fahy, & Kable, 2010) และพบว่าเจตคติมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (Persad & Mensinger, 2008) ดังเช่น ผลการศึกษาของ สก็อต, เชเกอร์และเรด (Scott, Shaker, and Reid, 2004) พบว่า เจตคติที่ดีต่อการให้นมบุตรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการให้นมบุตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเสนอแนะว่าควรประเมินเจตคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของหญิงตั้งครรภ์ทุกราย ซึ่งหากหญิงตั้งครรภ์มีเจตคติในด้านบวก มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (Lawrence, 2016) ปัจจัยที่มีผลต่อเจตคติคือการรับรู้ประโยชน์ และอุปสรรคของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ในด้านประโยชน์ของนมแม่ ได้แก่ มารดาได้ใกล้ชิดผูกพันกับลูก ลดการเกิดโรค สุขภาพของทารกแข็งแรงกว่าทารก ที่ได้รับนมผสม เป็นต้น ส่วนอุปสรรคด้านเจตคตินั้นมีหลายประการ เช่น ขาดการมีส่วนร่วมของสามี การที่มารดาต้องใช้เวลามากอยู่กับลูก (McCann, Baydar, & Williams, 2007) และไม่ได้รับข้อมูลด้านบวกจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข การรับรู้เจตคติที่มีต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นแบบกลาง ๆ (Neutral Attitude) นำไปสู่การหยุดเลี้ยงลูกด้วยนมแม่หลังคลอด (Digirolamo, GrummerStrawn, & Fein, 2003) ดังนั้นจึงเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้หญิงตั้งครรภ์เข้าใจ มั่นใจ สนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ให้ประสบความสำเร็จ

การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จะต้องเริ่มต้นด้วยความตั้งใจจริง มิเช่นนั้นการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มักจะไม่ประสบผลสำเร็จ ปัจจัยความตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ หมายถึง การแสดงเจตนาของหญิงตั้งครรภ์ต่อการที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยหลังคลอด ประเมินได้จากแบบสอบถามความตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน 6 เดือนของสตรีตั้งครรภ์ของจิราพร วงศ์ใหญ่ และคณะ (2554) ทั้งนี้ความตั้งใจเป็นปัจจัยด้านจิตสังคมที่สามารถปรับเปลี่ยนพัฒนาได้ และมีความสำคัญพบว่า มารดาที่มีความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จะมีระยะเวลาการให้นมแม่ที่ยาวนาน (Meedya et al., 2010) สอดคล้องกับการศึกษาของ วิลเฮม โรดฮอร์ส สตีเฟนเฮิทซอกและเบอเรน ในปี ค.ศ. 2008 (Wilhelm, Rodehorst, Stepan, Hertzog, and Berens, 2008) พบว่าหากมารดามีระดับความตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สูง จะทำให้สามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยาวนาน 6 เดือน และยังพบว่าเจตคติมีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยาวนาน 6 เดือนอยู่ในระดับ มาก (วรรณวิมล วิเชียรฉาย, ทิพวรรณ ลิ้มประไพพงษ์ และจันทมาศ เสาวรส, 2549; Persad & Mensinger, 2008; Scott et al., 2004) กล่าวคือ หากมารดามีเจตคติที่ดีต่อการ

เลี้ยงลูกด้วยนมแม่จะ ทำให้มารดามีความตั้งใจและมีระยะเวลาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่วานานมากขึ้น

สำหรับการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ กรณีกีฬาศูนย์การแพทย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดสำคัญของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของเลวีน ซาเมียร์ และทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมาเป็นแนวทางในการศึกษา เนื่องจากเหตุผลว่าถ้าระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่แล้วนั้น จะสามารถทำการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้เป็นปัจเจกบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการทราบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับการรู้ทันสื่อสุขภาพ ก็จะสามารถทำให้พัฒนาปัจจัยเหล่านั้น เพื่อให้เกิดพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ต่อไปได้ในอนาคต

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ ในครั้งนี้ ใช้วิธีวิจัยทั้งในเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก และเชิงปริมาณ ได้แก่ การวิจัยเชิงสำรวจด้วยแบบสอบถาม เป้าหมายของการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อเชิงสุขภาพในเรื่องของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในปัจจุบัน ส่วนการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับระดับการรู้เท่าทันสื่อ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้คือมารดาที่มาฝากครรภ์ที่ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพฯ ในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2563 มีประสบการณ์ด้านการเปิดรับหรือการเข้าใช้งานสื่อทุกประเภทในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง มีการเข้าถึงข้อมูลทางสุขภาพและการบริการทางสุขภาพในช่วงเดือนที่ทำการศึกษาวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

การสัมภาษณ์เชิงลึก

กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่มารดาที่มาฝากครรภ์ที่ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพฯ ในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2563 มีประสบการณ์ด้านการเปิดรับหรือการเข้าใช้งานสื่อทุกประเภทในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง มีการเข้าถึงข้อมูลทางสุขภาพและการบริการทางสุขภาพในช่วงเดือนที่ทำการศึกษาวิจัย จำนวน 18 คน โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง

การวิจัยเชิงสำรวจ

กลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ มารดาที่มาฝากครรภ์ที่ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพฯ มีประสบการณ์ด้านการเปิดรับหรือการเข้าใช้งานสื่ออินเทอร์เน็ตในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง มีการเข้าถึงข้อมูลทางสุขภาพและการบริการทางสุขภาพในช่วงเดือนที่ทำการศึกษาคือเดือน ธันวาคม พ.ศ.2562 ถึงเดือนมีนาคมพ.ศ. 2563 โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบอาสาสมัคร (voluntary sampling) ขนาดกลุ่มตัวอย่างคำนวณโดยใช้สูตรยามาเน่ (Taro Yamane) โดยผู้ศึกษาได้กำหนดระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 95 % และระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ไม่น้อยกว่า 0.05% มาคำนวณดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + (Ne^2)}$$

โดยที่

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของกลุ่มประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างกำหนดไว้ที่ 0.05

จากข้อมูลสถิติผู้มาฝากครรภ์ ย้อนหลังสามเดือนเฉลี่ย 1700 ราย

$$\frac{1700}{1 + (1700 \times 0.05)} = 323.81$$

กลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้ประมาณ 323.81 คน

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็น 350 คน เพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูลและให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์มากขึ้น ในการเก็บจริงได้แบบสอบถามทั้งหมด 372 ฉบับในการนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เพื่อเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลโดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสารวิชาการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรู้เท่าทันสื่อเพื่อสุขภาพเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำข้อมูลต่าง ๆ วิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการศึกษามาสร้างโครงสร้างเนื้อหา ประยุกต์ แนวคิด ทฤษฎี มาใช้สร้างข้อคำถามให้เนื้อหาครอบคลุม วัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดการวิจัย และสมมติฐานของการวิจัย

3. สร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

4. นำแบบสอบถามเสนอต่อ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความตรงตามเนื้อหา ความชัดเจนของการใช้ภาษา และนำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไข เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

6. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปทดลองใช้เพื่อหาความเชื่อมั่น

เครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพ

ประเด็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกพฤติกรรมการใช้สื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือข้อคำถามในการสัมภาษณ์ดังนี้

คำถามคัดกรองผู้ให้สัมภาษณ์

- อายุของผู้สัมภาษณ์
- จำนวนครั้งของการตั้งครรภ์
- ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ปัญหาและอุปสรรค
- ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

คำถามเกี่ยวกับการใช้สื่อเชิงสุขภาพ

- ประเภทสื่อเชิงสุขภาพที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ระยะเวลาที่ใช้
- เนื้อหาของสื่อเชิงสุขภาพที่ท่านเปิดรับจากสื่อในการนำไปใช้ในการเลี้ยงลูก

ด้วยนมแม่

- ท่านคิดเห็นอย่างไรต่อสื่อที่ให้ข้อมูลในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ปัจจุบัน

เครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณ

แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณโดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามประกอบด้วยคำถามชนิดปลายปิด (Closed-Ended Question) แบบเลือกตอบ โดยแบ่งโครงสร้างคำถามออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของมารดาตั้งครรภ์ เช่น อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนครั้งในการตั้งครรภ์ ลักษณะเป็นคำถามปลายปิดแบบเลือกตอบ จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถาม พฤติกรรมการใช้สื่อสุขภาพของมารดาตั้งครรภ์ เช่น ประเภทของสื่อสุขภาพความถี่ของการใช้สื่อสุขภาพ ประโยชน์ของข่าวสาร และผู้มีอิทธิพลในการใช้สื่อสุขภาพ ลักษณะเป็นคำถามปลายปิดแบบเลือกตอบ จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบวัดปัจจัยทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการตั้งใจในการที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ โดยใช้คำถามแบบให้คะแนนตามระดับความคิดเห็น 5 ระดับ จำนวน 26 ข้อ

ส่วนที่ 4 แบบวัดการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ ได้แก่ ระดับการระบุเนื้อหาสื่อระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อที่มีต่อพฤติกรรมระดับการคิดเชิงวิเคราะห์และระดับการระดับความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับ ใช้คำถามแบบให้คะแนนตามระดับความคิดเห็น 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ

ส่วนที่ 3 และ 4 จะมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	5	คะแนน
ระดับความคิดเห็นมาก	4	คะแนน
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	3	คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	2	คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	1	คะแนน

ในข้อคำถามเชิงลบจะนำข้อมูลมาปรับค่าภายหลังเพื่อวิเคราะห์ทางสถิติ

แปลความหมายค่าคะแนน

คำถามในแบบสอบถามส่วนที่ 3 และ 4 จะมีเกณฑ์ในการประเมินค่าคะแนนดังนี้ มีระดับค่าคะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง	ระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง	ระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง	ระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ดังนี้

การหาความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ประยุกต์ขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความครอบคลุมของเนื้อหาและการใช้ภาษาตามหลักไวยากรณ์ แล้วปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้อง ความถูกต้องในการใช้ภาษา การตีความหมายของข้อความ และนำผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิมาหาค่าดัชนีความตรงของเนื้อหา (Waltz, C.F. et al., 2005) ดังนี้

$$CVI = \frac{\text{จำนวนข้อคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญทุกคนให้ความคิดเห็นในระดับ 3 และ 4}}{\text{จำนวนคำถามทั้งหมด}}$$

โดยกำหนดระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเป็น 4 ระดับคือ

ระดับ 1 หมายถึง คำถามไม่สอดคล้องกับคำนิยามเลย

ระดับ 2 หมายถึง คำถามจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาทบทวนและปรับปรุงอย่างมากจึงจะสอดคล้องกับคำนิยาม

ระดับ 3 หมายถึง คำถามจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาทบทวนและปรับปรุงเล็กน้อยจึงจะมีความสอดคล้องกับคำนิยาม

ระดับ 4 หมายถึง คำถามมีความสอดคล้องกับคำนิยาม

ค่าดัชนีความตรงของเนื้อหาที่ยอมรับได้ คือ 0.80 -0.91 ในการศึกษาครั้งนี้ จากการวิเคราะห์ได้ค่าดัชนีความตรงของเนื้อหาเท่ากับ 0.85

การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)

ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด จากนั้น นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficiency) ค่าที่ได้จะแสดงถึงระดับความคงที่ของแบบสอบถามโดยจะมีค่า $0 \leq \alpha \leq 1$ ค่าที่ใกล้เคียงกับ 1 มากแสดงว่ามีความเชื่อมั่นสูง ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นโดยแยกเป็นรายด้านดังนี้

แบบวัดปัจจัยทางจิตวิทยา	ค่าความเชื่อมั่น
ด้านทัศนคติ	0.831
ด้านการคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง	0.854
ด้านการรับรู้พฤติกรรม	0.925
แบบวัดการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ	
การระบุเนื้อหาสื่อ	0.887
การรับรู้อิทธิพลของสื่อ	0.831
การคิดเชิงวิเคราะห์	0.814
ความตั้งใจที่จะทำปฏิกิริยาสะท้อนกลับ	0.830

จากนั้นนำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตจากคณะกรรมการจริยธรรมในมนุษย์เพื่อทำวิจัยในมนุษย์
2. ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขออนุญาตผู้อำนวยการโรงพยาบาลเพื่อรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยประสานงานกับผู้ประสานงานใน โรงพยาบาลชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล
3. แบบสัมภาษณ์ใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้แบบเฉพาะเจาะจง
4. สำหรับแบบสอบถามทำการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างและแบบยินยอมเข้าร่วมวิจัย
5. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ ดำเนินการดังนี้

1.1 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

1.2 จำแนกและจัดระบบข้อมูลเป็นการนำข้อมูลที่ได้นำมาจำแนกและจัดหมวดหมู่ออกให้เป็นระบบ

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic induction) เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาสรุปผลการวิเคราะห์รายด้าน และใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. แบบสอบถามมีการวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา (Descriptive Statistic)

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในด้าน อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนครั้งการตั้งครรภ์ ประสบการณ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และพฤติกรรมการใช้สื่อสุขภาพ โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ด้วย ด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) เช่น ค่าความแตกต่างของที (t-test) ค่าความแปรปรวน (ANOVA) การวิเคราะห์สมการถดถอย (Multiple Regression) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ทางสถิติของตัวแปร แต่ละตัว

บทที่ 4

ผลการดำเนินงานวิจัย

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยทำการศึกษาวิจัยทั้งเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในเรื่องของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ ศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อในเชิงสุขภาพที่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในเรื่องของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ ศึกษาระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในเรื่องของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงจิตวิทยาที่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

การศึกษาวิจัยครั้งนี้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

1. ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ
2. ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการศึกษาจากการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่างมารดาตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ที่คลินิกสูติศาสตร์ ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพฯ โดยมีการคัดเลือกอย่างเฉพาะเจาะจง จำนวน 18 คน ในด้านปัจจัยส่วนบุคคลพบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นมารดาตั้งครรภ์แรก จำนวน 10 คน กลุ่มตัวอย่างที่เป็นมารดาตั้งครรภ์ที่ 2 ขึ้นไปจำนวน 8 คน ทั้งนี้มารดาตั้งครรภ์ที่ 2 ขึ้นไปมีประสบการณ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีจำนวน 5 คน และพบมารดาที่ตั้งครรภ์ที่ 2 ขึ้นไปไม่ได้เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จำนวน 3 คน สำหรับช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่างพบว่าอยู่ในช่วงอายุตั้งแต่ 18-32 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ขึ้นไปทั้งหมด มีอายุครรภ์ตั้งแต่ 9 สัปดาห์ถึง 35 สัปดาห์ จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างพบข้อมูลที่สำคัญดังต่อไปนี้

การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในเรื่องของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

การศึกษาของ Diane Levin-Zamir. แบ่งการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพออกเป็น 4 ระดับ

ได้แก่

1. ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ (Content identification)
2. ระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (Perceived Influence on Behavior)
3. ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (Critical Analysis)
4. ระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (Intended action/reaction)

ซึ่งจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้ง 18 คน ได้ให้ข้อมูลที่แสดงถึงการรู้เท่าทันสื่อในแต่ละระดับดังนี้

ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ (Content identification) หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่มารดาตั้งครรภ์เข้าถึงและมีอยู่ ผลการศึกษาพบว่าในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสามารถระบุได้ว่าเนื้อหาจากสื่อสุขภาพที่ตนเองเปิดรับ มีข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ในด้านต่าง ๆ เช่น ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ประโยชน์ของนมแม่ต่อลูก ประโยชน์อื่น ๆ จากการให้นมลูก การดูแลตัวเองระหว่างตั้งครรภ์ ความเชื่อผิด ๆ ของการให้นมลูก ปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหา โดยทั้งนี้จากการสัมภาษณ์จะพบว่าสื่อที่กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลเปิดรับส่วนใหญ่จะได้แก่ สื่ออินเทอร์เน็ต โดยการค้นหาจากเว็บไซต์ สื่อโซเชียลซึ่งจะเป็นเฟสบุ๊คเป็นหลัก สื่อสิ่งพิมพ์(แผ่นพับ) ที่ได้รับจากโรงพยาบาล สื่อจากผู้เชี่ยวชาญเช่น แพทย์พยาบาลที่สอนและให้คำแนะนำในการปฏิบัติตนระหว่างตั้งครรภ์ และ สื่อบุคคลที่เป็นมารดาตั้งครรภ์ด้วยตนเอง ตัวอย่างจากคำสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“...ส่วนใหญ่สื่อที่ใช้คือโซเชียลมีเดียเป็นหลักคะ โดยเฉพาะเฟสบุ๊คเพราะเมื่อเปิดเฟสบุ๊คดูก็จะมีเนื้อหาหลายอย่างตั้งแต่ประโยชน์ของนมแม่ การดูแลสุขภาพระหว่างตั้งครรภ์ พัฒนาการของลูก สารพันปัญหาเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยได้รับข้อมูลการให้นมบุตร” (M3)

“...เวลาที่มาฝากท้องทางโรงพยาบาลก็จะให้มีการสอนการเตรียมตัวก่อนคลอด ระหว่างคลอด และ หลังคลอด การเตรียมเต้านม ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในการให้นมแม่ ที่โรงพยาบาลจะเน้นในเรื่องการเลี้ยงลูก ด้วยนมแม่มากค่ะ ส่วนตัวเองก็ได้คุยกับแม่ ๆ ที่มาฝากท้องด้วยกัน แล้วก็ใช้ค้นหาข้อมูลจากโทรศัพท์มือถือ ใช้ค้นหาจาก เดี๋ยวนี้ใส่ไปใน กูเกิลมันก็ขึ้นมาเยอะเลยคะ อีกที่หนึ่งก็คือเฟสบุ๊ค จะมีกลุ่มของแม่ที่เลี้ยงลูก ด้วยนมแม่ เข้าไปหาข้อมูลแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ได้คะ ส่วนของโรงพยาบาลก็จะมีกลุ่มไลน์ตอบปัญหา ข้อสงสัย” (M6)

“...สื่อที่ใช้เป็นโซเชียลมีเดียและแผ่นพับจากโรงพยาบาล ที่มีเนื้อหาให้ความรู้เรื่องการเตรียมตัว ขณะตั้งครรภ์ อาหารบำรุงครรภ์ การดูแลสุขภาพลูกและแม่ การดูแลหลังคลอด การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่คะ” (M8)

“...ความรู้ได้จากสื่อแผ่นพับจากโรงพยาบาลและอินเทอร์เน็ต มีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้ลูกได้รับอาหาร ที่มีประโยชน์ สิ่งที่ดีต่อพัฒนาการลูกเนื้อหาที่ได้รับ ทำให้เรารู้สึกมั่นใจในการที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมตัวเองมากขึ้น เพราะได้รับรู้ข้อดีของนมแม่ที่ทำให้มั่นใจว่าลูกของเราจะได้รับอาหารที่ดีที่สุด” (M11)

“...เนื้อหาที่ได้รับจากเว็บไซต์หรือเฟสบุ๊คจะมีประโยชน์ทำให้ได้รับความรู้ว่าการให้ลูกกินนมแม่ช่วย สร้างเสริมภูมิคุ้มกันให้กับลูก และมีสารอาหารที่มีประโยชน์ต่อลูกด้วยคะ” (M13)

“...เราอ่านจากหนังสือที่หาซื้อมา ค้นหาจากอินเทอร์เน็ตก็จะพบว่าในนมแม่มีภูมิคุ้มกันช่วยพัฒนา ประสาทและสมอง ทำให้ลูกแข็งแรงทำให้เรารู้สึกว่าต้องเลี้ยงลูกด้วยนมแม่นี้แหละเพื่อสิ่งที่ดีสำหรับลูก” (M15)

“...เรื่องการหาข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกตอนนั้นก็ ในเว็บไซต์ ค่ะ หาอ่าน ๆ เอาแล้วก็ตอนฝากท้อง ทางโรงพยาบาล เค้าก็ให้อบรม แจกแผ่นพับให้กลับมาอ่าน กูเกิล ค้นหาเอาก็เจอเยอะเฟสบุ๊คก็มีกลุ่มนมแม่ ข้อมูลมีเยอะมากขึ้นกว่าสมัยก่อนเยอะ ต้องเลือก ๆ หาอ่านเอา” (M16)

“...ส่วนใหญ่ข้อมูลที่ได้ก็จะได้ข้อมูลจากโรงพยาบาลตอนมาฝากท้อง เป็นแผ่นพับให้ความรู้ และ ข้อมูลจากคนใกล้ชิดเพื่อน ๆ และคนในครอบครัว” (M17)

“...พยาบาลก็พยายามอธิบายถึงประโยชน์ของนมแม่ และแนะนำให้เรานำนมมาส่งให้ลูกที่โรงพยาบาล” (M18)

ระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (Perceived Influence on Behavior) หมายถึง การรับรู้ถึงการตระหนักถึงผลกระทบของอิทธิพลที่มีต่อข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ว่าการนำเสนอของสื่อแต่ละครั้งอาจส่งผลกระทบต่อผู้รับสื่ออย่างไร เป็นการกระตุ้นหรือเปิดประเด็นให้เกิดแง่คิดมุมมองที่มีผลต่อพฤติกรรมผลการศึกษาในระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสามารถอธิบายผลที่เกิดจากสื่อสุขภาพต่าง ๆ ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ หรืออิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีผลต่อตนเองได้ โดยให้ความเห็นว่าข้อมูลในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่ได้รับจากสื่อสุขภาพทั้งในรูปแบบสื่อบุคคล ผู้เชี่ยวชาญ สื่อสิ่งพิมพ์จากโรงพยาบาล สื่ออินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ต่าง ๆ สื่อโซเชียลที่ใช้กันแพร่หลายในปัจจุบันมีประโยชน์ เป็นข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ มีประโยชน์ ทำให้เห็นความสำคัญและเข้าใจประโยชน์สำหรับแม่มือใหม่ รวมถึงสร้างความมั่นใจจากการมีตัวอย่างที่ดีให้เห็น ซึ่งสื่อปัจจุบันให้ข้อมูลข่าวสารที่ดีและรวดเร็ว และสื่อสุขภาพส่วนใหญ่มีเนื้อหาไปในแนวทางเดียวกันทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมั่น มั่นใจ และมีส่วนทำให้ตนตัดสินใจที่จะพยายามเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ให้ได้ อีกทั้งยังมีความเห็นว่าสื่อสุขภาพควรมีบรรณารักษ์มีการเผยแพร่ข้อมูลในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่เป็นประโยชน์ผ่านช่องทางต่าง ๆ จะทำให้การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพิ่มขึ้น ตัวอย่างจากคำสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“...สื่อในอินเทอร์เน็ต รวมถึงสื่อโซเชียล มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยได้รับข้อมูลการให้นมบุตร อาหารที่ควรรับประทาน การให้ลูกกินนมแม่ช่วยสร้างเสริมภูมิคุ้มกันให้กับลูกและมีสารอาหารที่มีประโยชน์ต่อลูกด้วย มีประโยชน์ ทำให้ตัดสินใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่” (M3)

“...จะเห็นว่าสื่อในปัจจุบันมีประโยชน์อย่างมากทำให้เห็นความสำคัญและเข้าใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มากขึ้น มีส่วนทำให้ตนเองนั้นตัดสินใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่” (M4)

“...สื่อปัจจุบันมีประโยชน์ต่อแม่มือใหม่มาก ๆ ค่ะ ทำให้ตัดสินใจเลี้ยงลูกด้วยนมตัวเองเพราะเราได้มีตัวอย่างที่ดีให้เห็น และรู้สึกมั่นใจมากขึ้นเมื่อได้พูดคุยกันในกลุ่มแม่ ๆ” (M6)

“...ปัจจุบันสื่อสุขภาพมีให้เลือกอ่านเยอะค่ะ และให้ข้อมูลข่าวสารที่ดีและรวดเร็ว ทำให้ได้รับข้อมูลที่มีประโยชน์ในการตัดสินใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ค่ะ” (M8)

“...ความรู้ได้จากสื่อโรงพยาบาลและอินเทอร์เน็ต เนื้อหาเกี่ยวกับการให้ลูกได้รับอาหารที่มีประโยชน์ สิ่งที่ดีต่อพัฒนาการลูกเนื้อหาทำให้ตัดสินใจเลี้ยงลูกด้วยนมตัวเอง เพราะได้รับรู้ข้อดีของนมแม่ เพื่อให้ลูกได้รับสิ่งที่ดีที่สุด” (M11)

“...สื่อสุขภาพจะให้ข้อมูลว่าควรเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ดีที่สุดข้อมูลที่ได้รับมีประโยชน์และทำให้มั่นใจในการตัดสินใจให้นมแม่ เพราะได้รับความรู้มากมาย” (M13)

“...สื่อที่ได้จากโรงพยาบาลหรือจากที่ค้นหาจากอินเทอร์เน็ต จะมีข้อมูลคล้ายคลึงกันคือให้ความรู้ในการเลี้ยงลูกด้วยนม ได้รู้วิธีการให้นมลูกแบบถูกวิธี ทำให้เห็นประโยชน์ข้อดีของนมแม่ทำให้แม่หลายคนหันมาสนใจให้ลูกกินนมแม่มากขึ้น” (M15)

“...ที่โรงพยาบาลจะมีโครงการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ค่ะ มีทั้งแพทย์และพยาบาลมาให้คำแนะนำและประเมินความพร้อมของการที่จะให้นมลูกเบื้องต้นเริ่มตั้งแต่การเตรียมหัวนม และข้อมูลอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ สื่อบุคคลอีกอย่างก็คือแม่ ๆ ที่เข้าร่วมอบรมด้วยกันก็จะมีช่วงเวลาที่ได้อยู่กัน ถึงความสำเร็จปัญหาอุปสรรคจากคุณแม่ที่มีประสบการณ์ และมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันในกลุ่มไลน์นมแม่อีกช่องทางค่ะ ทำให้แม่ ๆ หลายคนหันมาสนใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่” (M17)

ระดับการคิดเชิงวิเคราะห้ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (Critical Analysis) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์แยกแยะ ตีความข้อมูลที่ได้รับจากสื่อสุขภาพที่เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในเชิงลึกโดยมีค่านิยมและทัศนคติแฝงมากับสื่อด้วย และเจตนาของเนื้อหาสื่อสุขภาพก็คือ ผลประโยชน์และอำนาจมาใช้ในการวิเคราะห์ ซึ่งจากผลการศึกษา ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับประเด็นดังนี้ ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่นั้นกลุ่มตัวอย่างสามารถตีความได้ว่าการที่สื่อสุขภาพนำเสนอข้อมูลสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ข้อมูลนั้นมีความน่าเชื่อถือในระดับใด โดยการวิเคราะห์ตีความเนื้อหาสื่อด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การหาอ้างอิงหลักฐานทางวิชาการ การเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างนมแม่กับนมผง การให้เหตุผลและผล การลำดับความสำคัญ และการคาดการณ์ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นเช่นความตั้งใจที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากข้อมูลที่ได้รับจากสื่อสุขภาพ ก่อนนำข้อมูลไปใช้

“...คิดว่าเนื้อหาในเฟสบุ๊คที่เราค้นหาเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ส่วนใหญ่มีเนื้อหาคล้าย ๆ กัน มีความน่าเชื่อถือ มีหลักฐานทางวิชาการอ้างอิง สามารถนำไปใช้ได้ค่ะ” (M4)

“...โดยส่วนตัวเห็นด้วยกับวิธีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่ปรากฏในสื่อสุขภาพส่วนใหญ่ที่เจอ และก็ควรสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ผ่านสื่อสุขภาพต่าง ๆ ให้มีความหลากหลายด้วยค่ะ” (M8)

“...ข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่มีในสื่อค่อนข้างเยอะและหลากหลายค่ะ อะไรที่พบเจอและเห็นบ่อย ๆ เชื่อว่าจะทำให้มีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพิ่มขึ้น” (M13)

“...บางทีในสื่อที่โฆษณานมผงก็จะเห็นว่ามี การนำเสนอข้อมูลประโยชน์ของนมผง สารอาหารที่มีประโยชน์ทำให้แม่บางคนอาจเชื่อได้ว่ามีคุณค่าใกล้เคียงนมแม่”

ระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพ
ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (Intended action/reaction) หมายถึง การแสดงออกทางการกระทำ หรือการแสดงความคิดเห็นต่อสื่อสุขภาพที่สะท้อนความคิด ผ่านการไตร่ตรองและพิจารณาว่า ข้อมูลที่ได้รับจากสื่อสุขภาพว่า อะไรคือสิ่งที่ควรจะต้องคิดและควรจะทำในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ผลการศึกษาจะพบว่าในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กลุ่มตัวอย่างทุกคนที่ให้ข้อมูลสอดคล้องกับประเด็นนี้ กลุ่มตัวอย่างมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ให้ประสบความสำเร็จ ทั้งในกลุ่มมารดาที่ตั้งครรภ์แรก หรือตั้งครรภ์ที่สอง โดยจะมีการเตรียมความพร้อมของตัวทั้งด้านร่างกายด้านจิตใจ และทำการศึกษาค้นหาข้อมูลในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เพื่อที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ให้สำเร็จ นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความตั้งใจที่จะเผยแพร่ข้อมูลในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และทำการแนะนำให้มารดาคนอื่น ๆ มีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ต่อไป นอกจากอิทธิพลของสื่อที่มีต่อ ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่แล้วประสบการณ์ในอดีตของมารดาที่เคยเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ มาในการตั้งครรภ์ครั้งก่อนทำให้เห็นประโยชน์และสามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในท้องต่อไปได้

“...ตอนท้องแรก เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้สำเร็จมาแล้วค่ะ ท้องนี้ก็ตั้งใจให้นมภายหลังคลอดเหมือนลูกคนแรกค่ะ เพราะอยากให้ลูกแข็งแรงมีภูมิคุ้มกันที่ดี คิดว่าจะให้นมแม่นานที่สุด เพราะน้ำแม่มีประโยชน์มาก” (M7)

“...ฉันก็คงเลี้ยงด้วยนมแม่ต่อไป เหมือนลูกคนแรกค่ะเพราะอยากให้ลูกแข็งแรงมีภูมิคุ้มกันที่ดี ได้รับประโยชน์จากนมแม่ให้มากที่สุด ตั้งใจจะให้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้ค่ะ” (M9)

“...คิดว่าตนเองมีความสามารถที่จะถ่ายทอดความรู้ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ให้แก่ผู้อื่นได้และปกติ ก็อยู่ในกลุ่มนมแม่ซึ่งมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันตลอด บางคนเค้ามีปัญหาที่ถามพี่พยาบาลที่ดูแลกลุ่มไลน์ เราก็ได้อ่านและเรียนรู้ด้วย ทำให้คิดว่าจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้แน่ ๆ อย่างน้อย 1 ปีขึ้นไป” (M13)

“...หนูตั้งใจจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ให้สำเร็จค่ะ เพราะตอนท้องลูกคนแรกไม่ได้ให้นมแม่ ท้องนี้เตรียมความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจมาอย่างดีเลยละ” (M16)

“...ท้องแรกไม่ได้เลี้ยงด้วยนมแม่ เนื่องจากน้องคลอดก่อนกำหนด ท้องนี้เลยคิดว่าจะดูแลลูกให้ดี ที่สุด จะพยายามให้นมตัวเองให้มากที่สุด” (M18)

“...เคยเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สำเร็จมาแล้วค่ะ มันใจว่าท้องนี้ก็ยังคงเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เช่นเดิม อยากบอกว่่านมแม่ดีที่สุดค่ะให้ทั้งสารอาหารและภูมิคุ้มกัน อีกอย่างประหยัดค่าใช้จ่ายได้มากเลยค่ะ” (M1)

พฤติกรรมการใช้สื่อสุขภาพในเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำของมารดาตั้งครรภ์ในการใช้สื่อโดยมีประเด็นที่ศึกษา อันได้แก่ ข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่ได้รับจากสื่อสุขภาพ ประเภทสื่อสุขภาพที่ใช้ รวมถึงเนื้อหาที่ใช้ ผลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจะพบพฤติกรรมการใช้สื่อสุขภาพในเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ โดยคำบอกเล่าของกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลที่สอดคล้องกับประเด็นดังนี้

สื่อที่กลุ่มตัวอย่างได้รับข้อมูลในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ส่วนใหญ่จะเป็นสื่อโซเชียลมีเดีย ได้แก่ เฟสบุ๊ก กลุ่มไลน์ เป็นต้น ในด้านของสื่อที่กลุ่มตัวอย่างใช้บ่อยที่สุดก็คือ สื่อโซเชียลมีเดีย ได้แก่ เฟสบุ๊ก กลุ่มไลน์ เช่นเดียวกัน สื่อที่กลุ่มตัวอย่างใช้บ่อยรองลงมาก็คือ สื่อที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์(แผ่นพับให้ความรู้) จากโรงพยาบาล สื่อบุคคลที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเช่น แพทย์พยาบาล โดยเนื้อหาในสื่อจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ตั้งแต่การเตรียมร่างกายจิตใจ การดูแลระหว่างตั้งครรภ์ และภายหลังคลอด ทั้งนี้ในกลุ่มที่ตั้งครรภ์แรกจะพบว่า จะทำการศึกษาหาข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ เช่น สื่อโซเชียลมีเดีย สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ค่อนข้างมาก เพื่อใช้ในการเตรียมตัวเนื่องจากมีความกังวลในหลายเรื่อง เช่น กลัวให้นมไม่เป็น กลัวไม่มีน้ำนม กลัวน้ำนมไม่เพียงพอในการเลี้ยงลูก ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ตั้งครรภ์ที่ 2 ขึ้นไป จะใช้ประสบการณ์เดิมมาปรับใช้ เพื่อจะมีการหาแนวทางแก้ไขปัญหาเตรียมไว้

“...ก็ยังไม่รู้ว่าจะเกิดปัญหาอะไรในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ค่ะ แต่ตัวเองก็จะหาข้อมูลอ่านจากหนังสือ นิตยสาร ค้นหาจากอินเทอร์เน็ตและก็เอกสารต่าง ๆ ที่ทางโรงพยาบาลแจก” (M2)

“...ข้อมูลในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลจากสื่อโซเชียล แอปพลิเคชัน และจากโรงพยาบาล” (M7)

“...ข้อมูลที่ได้รับมาจากสื่อโซเชียล โรงพยาบาล และตามแม่ตามยายบอก เนื้อหาที่ประมาณ สร้างภูมิคุ้มกัน สื่อปัจจุบันให้ความรู้ในการเตรียมความพร้อมในการให้นมลูก ทำให้ตัดสินใจในการให้นมลูก” (M8)

“...พบว่าสื่อโซเชียล แอปพลิเคชัน และโรงพยาบาลมีสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เนื้อหาที่พบได้แก่ ประโยชน์ของนมแม่ ทำอุมที่เหมาะสมกับการให้นมลูก การสัมผัสแนบเนื้อ ขณะให้นมลูก สื่อปัจจุบันเข้าถึงง่าย สงสัยอะไรก็ค้นหาที่สอบถามได้” (M11)

“...ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากโซเชียลมีเดียและสื่อโรงพยาบาลโดยจะใช้โซเชียลมีเดียบ่อยสุด ความรู้ได้จากสื่อจะมีเนื้อหาตั้งแต่การดูแลทารกในครรภ์ การสร้างเสริมพัฒนาการลูก อาหารที่มีประโยชน์ ฯลฯ” (M11) (M13)

“...ตอนท้องแรกไม่ได้เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ด้วยภารกิจทางครอบครัว แต่ท้องนี้ตั้งใจมากค่ะ ได้เตรียมตัว ค้นหาข้อมูลในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จากสื่อต่าง ๆ เพื่อที่จะต้องทำให้สำเร็จให้ได้ค่ะ” (M18)

ปัจจัยเชิงจิตวิทยาที่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ถึงปัจจัยทางจิตวิทยาต่าง ๆ ตามกรอบของทฤษฎีการกระทำตามแผนที่มีต่อระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ ได้แก่ ด้านทัศนคติ ด้านการคล้อยตามอิทธิพลรอบข้างและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยเชิงจิตวิทยาแต่ละตัวที่มีต่อระดับการตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อิงดังต่อไปนี้

ด้านทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ หมายถึง การประเมินทางบวก-ลบของบุคคลต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์เป็นความรู้สึกโดยรวมของมารดาตั้งครรภ์ในทางสนับสนุนหรือต่อต้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดา จากคำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูล ผลการศึกษาพบว่าทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์จะมีทัศนคติในเชิงบวก จะมีความเชื่อมั่นในคุณค่าของการเลี้ยงลูกด้วยนม เห็นประโยชน์และเป็นสิ่งที่ภาคภูมิใจของแม่และมีแนวโน้มจะมีความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ส่วนมารดาตั้งครรภ์ที่มีทัศนคติในเชิงลบอาจเป็นผลอันเนื่องมาจากประสบการณ์หรือสิ่งแวดล้อมที่พบเจอทำให้การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ไม่สำเร็จ

“...เชื่อว่าแม่ทุกคนจะสามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้ ถ้ามีความตั้งใจค่ะ เพราะทุกคนต่างก็อยากให้อะไรดี ๆ กับลูกตัวเอง” (M1)

“...นมแม่มีประโยชน์ต่อทารกแรกเกิด การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในครอบครัว เพราะประหยัดค่านมที่ปัจจุบันราคาค่อนข้างสูงค่ะ” (M3)

“...คิดว่าเด็กที่เลี้ยงด้วยนมแม่ จะมีสุขภาพดีกว่าเด็กที่เลี้ยงด้วยนมผสมค่ะ เพราะนมแม่มีสารอาหารที่มีประโยชน์ มีภูมิคุ้มกัน ให้กับลูก” (M7)

“...การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นสิ่งที่รู้สึกตัวเองภูมิใจค่ะ เกิดความผูกพันระหว่างแม่และลูกทำให้รู้สึกว่าตัวเองมีค่า” (M12)

“...การให้ลูกดูนม เป็นเรื่องยุ่งยากมากค่ะ ไม่สะดวก และก็จะทำให้เต้านมหย่อนยาน ถ้ามีเงินก็เลี้ยงด้วยนมผสมก็คงไม่เป็นอะไรค่ะ ไม่งั้นไม่ได้พักผ่อน สุขภาพก็ทรุดโทรม อีกอย่างให้นมแม่ไปนาน ๆ ประโยชน์ก็น่าจะน้อยลงเพราะเราก็ต้องมีอาหารอย่างอื่นเสริมอยู่แล้ว” (M18)

ด้านการคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง หมายถึง การรับรู้ของมารดาตั้งครครว่าบุคคลอื่น ๆ ที่มีความสำคัญสำหรับเขาต้องการหรือไม่ต้องการให้เขาทำพฤติกรรมนั้น ๆ โดยทั้งนี้บุคคลที่สำคัญสำหรับมารดาตั้งครคร อาจจะเป็นครอบครัว พ่อแม่ เพื่อนสนิท เจ้านาย โดยการคล้อยตามอิทธิพลรอบข้างเป็นตัวที่กำหนดการรับรู้ต่อบรรทัดฐานของกลุ่มอ้างอิง ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างได้แสดงการรับรู้ว่า ตัวเองได้ตัดสินใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากความต้องการของบุคคลรอบ ๆ ตัวของมารดาตั้งครครโดยเฉพาะสามี ครอบครัวและผู้เชี่ยวชาญ แพทย์พยาบาล และเพื่อน นอกจากนี้จะมีอิทธิพลในการตั้งใจจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และ ยังมีส่วนสำคัญในการช่วยเหลือสนับสนุนเพื่อให้เกิดการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้สำเร็จในการดูแล สนับสนุน ส่งเสริมช่วยเหลือทั้งในทางด้านร่างกายจิตใจ และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

“...สามีและครอบครัวช่วยเหลือดูแลเป็นอย่างดีค่ะ เมื่อบอกว่าอยากเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ แม่สามีก็ทำอาหารบำรุง และบอกข้อมูลต่าง ๆ ให้ว่ามีอาหารอะไรบำรุงน้ำนมบ้าง” (M5)

“...ตอนนี้ที่บ้านเตรียมห้อง เตรียมอุปกรณ์ ทำอาหารบำรุงให้ทานตลอดค่ะ บอกว่าจะได้สุขภาพแข็งแรง หลังคลอดจะได้มีน้ำนมเลี้ยงลูก” (M7)

“...เวลาไปฝากท้องที่พยาบาลและหมอก็จะให้คำแนะนำเกี่ยวกับประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และวิธีการให้นม ปัญหาที่จะเกิดขึ้นมีการเตรียมความพร้อม อย่างหนูห้วนนมสั้น พยาบาลเค้าก็จะมีวิธีสอนให้นมค่ะ” (M12)

“...เดี๋ยวนี้เห็นเพื่อน ๆ และคนแถวบ้านหลังคลอดก็เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ทั้งนั้นค่ะ นั่งคุยกันอุ้มลูกไปก็ให้นมลูกไป ไม่เห็นมีใครจะอะไร เป็นเรื่องปกติของแม่ ๆ ไปแล้วค่ะ เลยคิดว่าตัวเองก็คงให้นมลูกเหมือนคนอื่น” (M16)

“...ถ้าครอบครัวให้กำลังใจกันช่วยเหลือกัน หนูก็เชื่อว่าอย่างไรก็จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สำเร็จแน่นอนค่ะ” (M18)

ด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม หมายถึง ระดับความเชื่อของบุคคลถึงความง่ายในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จากการประเมินความสามารถของตนเอง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมีความสัมพันธ์ทางตรงกับความตั้งใจที่จะทำพฤติกรรมและการเกิดพฤติกรรมที่แท้จริง เป็นความเชื่อว่าตนเป็นผู้ควบคุมการแสดงพฤติกรรมของตน ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยเชื่อว่าตนจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้สำเร็จ เพราะตนมีวิธีการจัดการ การค้นหาข้อมูลจากสื่อสุขภาพ การแก้ปัญหา อีกทั้งมีความเชื่อมั่น การเตรียมการทั้งความพร้อมร่างกายและจิตใจ เพื่อที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้สำเร็จ

“...เมื่อเรามีความเชื่อมั่นว่าจะมีน้ำนมให้ลูกได้เพียงพอ ก็จะทำให้เราสามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้สำเร็จค่ะ” (M3)

“...ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เราก็ต้องศึกษาหาข้อมูลต่าง ๆ จากหลาย ๆ ทาง ตั้งแต่จากแม่ ๆ ที่ตั้งท้อง จากพี่พยาบาลตอนที่ไปฝากท้อง เดียวนี้สื่ออินเทอร์เน็ต โซเชียล เยอะเยอะเลยคะ เชื่อได้ว่าทำได้แน่นอน มั่นใจ” (M7)

“...จะมีน้ำนมให้เพียงพอ ร่างกายก็ต้องพร้อมคะ ทั้งอาหาร การพักผ่อนนอนหลับ การเตรียมจิตใจให้สบาย ก็น่าจะทำให้สามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้แล้วค่ะ” (M12)

“...เวลามีปัญหาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ที่โรงพยาบาลมีทั้งคลินิกนมแม่ มีกลุ่มไลน์นมแม่ให้ปรึกษาเมื่อเวลามีปัญหา ดังนั้นเชื่อว่าการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ไม่ใช่เรื่องยากลำบากค่ะ” (M17)

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

ผลการวิจัยเชิงปริมาณสรุปออกแบ่ง 5 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นมารดาตั้งครรภ์

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการใช้สื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นมารดาตั้งครรภ์

ส่วนที่ 3 ปัจจัยทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

ส่วนที่ 4 ระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

โดยส่วนที่ 1 ถึงส่วนที่ 4 จะใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์สมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์โดยใช้การสถิติเชิงอนุมาน การทดสอบที (t – test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance: ANOVA) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ซึ่งเป็นสถิติที่ใช้ทดสอบปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมถึงระดับของอิทธิพลตัวแปรอิสระที่สามารถพยากรณ์หรือมีอำนาจพยากรณ์การเกิดหรือการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นมารดาตั้งครรภ์

ซึ่งเป็นลักษณะทางประชากรได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลและ เศรษฐฐานะทางสังคม อันได้แก่เช่น อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนครั้งและประสบการณ์การตั้งครรภ์

1.1 อายุ

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุของมารดาตั้งครรภ์

ลำดับ	อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	18-20 ปี	32	8.60
2	21-24 ปี	67	18.00
3	25-29 ปี	108	29.00
4	30-34 ปี	81	21.80
5	35-39 ปี	69	18.50
6	40 ปีขึ้นไป	15	4.00
รวม		372	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นมารดาตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ จำนวน 372 คน พบว่าส่วนใหญ่อายุ 25-29 ปี จำนวน 108 คน (ร้อยละ 29) รองลงมาอายุ 30-34 ปี จำนวน 81 คน (ร้อยละ 21.8) กลุ่มอายุ 35-39 ปี จำนวน 69 คน (ร้อยละ 18.5) กลุ่มอายุ 21-24 ปี จำนวน 67 คน (ร้อยละ 18) กลุ่มอายุ 18-20 ปี จำนวน 32 คน (ร้อยละ 8.6) และกลุ่มอายุ 40 ปีขึ้นไปจำนวน 15 คน (ร้อยละ 4.0) ตามลำดับ

1.2 ระดับการศึกษา

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษาของมารดาตั้งครรภ์

ลำดับ	ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	มัธยมศึกษาตอนต้น	75	20.20
2	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช	117	31.50
3	อนุปริญญา/ปวส	38	10.20
4	ปริญญาตรี	124	33.30
5	ปริญญาโทขึ้นไป	18	4.80
รวม		372	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการศึกษาของมารดาตั้งครรภ์ ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มปริญญาตรี จำนวน 124 คน (ร้อยละ 33.30) รองลงมาเป็นการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช จำนวน 117 คน (ร้อยละ 31.50) มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 75 คน (ร้อยละ 20.20) อนุปริญญา/ปวส จำนวน 38 คน (ร้อยละ 10.20) และลำดับสุดท้าย ปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 18 คน (ร้อยละ 4.80)

1.3 อาชีพ

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามอาชีพของมารดาตั้งครรภ์

ลำดับ	อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	รับราชการ/พนักงานรัฐ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	69	18.50
2	พนักงานบริษัทเอกชน	101	27.20
3	ธุรกิจส่วนตัว	68	18.30
4	แม่บ้าน	71	19.10
5	เกษตรกรรวม	4	1.10
6	อื่น ๆ	59	15.90
รวม		372	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่าอาชีพของมารดาตั้งครรภ์ ส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 101 คน (ร้อยละ 27.20) รองลงมาเป็นแม่บ้าน จำนวน 71 คน (ร้อยละ 19.10) รับราชการ/พนักงานรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 69 คน (ร้อยละ 18.50) ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 68 คน (ร้อยละ 18.30) อาชีพอื่น ๆ จำนวน 69 คน (ร้อยละ 15.90) และลำดับสุดท้าย อาชีพเกษตรกรรวม จำนวน 4 คน (ร้อยละ 1.10)

1.4 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของมารดาตั้งครรภ์

ลำดับ	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ต่ำกว่า 10,000 บาท	108	29.00
2	10,001-15,000 บาท	126	33.90
3	15,001-20,000 บาท	55	14.80
4	20,001-25,000 บาท	33	8.90
5	25,001-30,000 บาท	31	8.30
6	30,000 บาทขึ้นไป	19	5.10
รวม		372	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่ารายได้เฉลี่ยต่อเดือนของมารดาตั้งครรภ์อยู่ส่วนใหญ่อยูในช่วง 10,001-15,000 บาท จำนวน 126 คน (ร้อยละ 33.90) รองลงมารายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 108 คน (ร้อยละ 29.00) ลำดับที่ 3 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 55 คน (ร้อยละ 14.8 0) ลำดับที่ 4 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,001 – 30,000 บาท จำนวน 31คน (ร้อยละ 8.30) และรายได้เฉลี่ย 30,000 บาทขึ้นไป จำนวน 19 คน (ร้อยละ 5.10)

1.5 จำนวนครั้งในการตั้งครรภ์

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามจำนวนครั้งในการตั้งครรภ์ของมารดา

ลำดับ	จำนวนครั้งการตั้งครรภ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ครรภ์แรก	162	43.50
2	ครรภ์ที่ 2	132	35.50
3	ครรภ์ที่ 3	54	14.50
4	ครรภ์ที่ 4 ขึ้นไป	24	6.50
รวม		372	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นมารดาตั้งครรภ์แรก จำนวน 162 คน (ร้อยละ 43.50) รองลงมาเป็นครรภ์ที่ 2 จำนวน 132 คน (ร้อยละ 35.50) ครรภ์ที่ 3 จำนวน 54 คน (ร้อยละ 14.50) และ ครรภ์ที่ 4 ขึ้นไป จำนวน 24 คน (ร้อยละ 6.50)

1.6 ประสิทธิภาพการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามประสิทธิภาพการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

ลำดับ	ประสิทธิภาพการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	เคย	181	48.70
2	ไม่เคย	190	51.30
รวม		372	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่ามารดาตั้งครรภ์ส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสิทธิภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จำนวน 191 คน (ร้อยละ 51.30) และ เคยมีประสิทธิภาพเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จำนวน 181 คน (ร้อยละ 48.70)

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการใช้สื่อของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.1 ประเภทสื่อที่มารดาตั้งครรภ์เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของประเภทสื่อที่มารดาตั้งครรภ์เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ

ลำดับ	ประเภทสื่อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	สื่อวิทยุ	1	0.30
2	สื่อโทรทัศน์	40	10.80
3	สื่อสิ่งพิมพ์	2	0.50
4	สื่ออินเทอร์เน็ต	329	88.40
รวม		372	100.00

จากตารางที่ 7 ผลการศึกษาพบว่าประเภทสื่อที่มารดาตั้งครรภ์เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ ส่วนใหญ่คือ สื่ออินเทอร์เน็ต จำนวน 329 คน (ร้อยละ 88.40) รองลงมาเป็นสื่อโทรทัศน์ จำนวน 40 คน (ร้อยละ 10.80) สื่อสิ่งพิมพ์จำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.50) และสื่อวิทยุเป็นลำดับสุดท้ายจำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.30)

2.2 ความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ

ลำดับ	ประเภทสื่อ	ความถี่ในการเปิดรับสื่อ					
		ไม่เปิดรับ	มากกว่า	เดือนละ	2-3 ครั้ง	สัปดาห์	ทุกวัน
		เลย	เดือนละ	ครั้ง	ต่อเดือน	ละครึ่ง	2-3 ครั้ง
			ครั้ง				ต่อสัปดาห์
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1	สื่อวิทยุ	271 (72.80)	18 (4.80)	20 (5.40)	23 (6.20)	18 (4.80)	4 (1.10)
2	สื่อโทรทัศน์	88 (23.70)	12 (3.20)	15 (4.00)	29 (7.80)	25 (6.70)	104 (28.00)
3	สื่อสิ่งพิมพ์	183 (49.20)	27 (7.30)	37 (9.90)	46 (12.40)	38 (10.20)	9 (2.40)
4	สื่อ อินเทอร์เน็ต	21 (5.60)	3 (0.80)	1 (0.30)	7 (1.90)	10 (2.70)	270 (72.60)
5	สื่ออื่นๆ	332 (89.20)	5 (1.30)	9 (2.40)	5 (1.30)	10 (2.70)	5 (1.30)

จากตารางที่ 8 พบว่า สื่ออินเทอร์เน็ต เป็นสื่อที่มีความถี่ในการเปิดรับทุกวันมากที่สุด จำนวน 270 (ร้อยละ 72.60) รองลงมาคือ สื่อโทรทัศน์ จำนวน 104 คน (ร้อยละ 28.00) ลำดับถัดมาคือสื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน 9 คน (ร้อยละ 2.40) สื่ออื่นๆ จำนวน 5 คน (ร้อยละ 1.30) และสื่อวิทยุ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 1.10)

2.3 การนำข่าวสารด้านสุขภาพไปใช้ประโยชน์

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของการนำข่าวสารด้านสุขภาพไปใช้ประโยชน์ของมารดาตั้งครรภ์

ลำดับ	การนำข่าวสารด้านสุขภาพไปใช้ประโยชน์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	เพื่อรับรู้เหตุการณ์	209	28.60
2	เพื่อช่วยในการตัดสินใจ	248	33.90
3	เพื่อใช้ในการสนทนา	38	5.20
4	เพื่อศึกษาหาความรู้	234	32.00
5	อื่น ๆ	3	.40
รวม		732	100.00

หมายเหตุ ผู้ตอบเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 9 จากการศึกษาพบว่า การนำข่าวสารด้านสุขภาพไปใช้ประโยชน์ของมารดาตั้งครรภ์อันดับแรกคือ ใช้เพื่อช่วยในการตัดสินใจ จำนวน 248 คน (ร้อยละ 33.90) รองลงมาคือ เพื่อศึกษาหาความรู้ จำนวน 234 คน (ร้อยละ 32.00) ลำดับถัดมาคือ เพื่อรับรู้เหตุการณ์ จำนวน 209 คน (ร้อยละ 28.60) เพื่อใช้ในการสนทนา จำนวน 38 คน (ร้อยละ 5.20) และเพื่อใช้ในด้านอื่น ๆ จำนวน 3 คน (ร้อยละ 4.00)

2.4 ผู้ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสื่อเชิงสุขภาพของมารดาตั้งครรภ์

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของผู้ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสื่อเชิงสุขภาพของมารดาตั้งครรภ์

ลำดับ	ผู้ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสื่อเชิงสุขภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	เพื่อน	83	14.90
2	ครูอาจารย์	12	2.20
3	ครอบครัว	284	51.00
4	ดารา/นักร้อง	15	2.70
5	ผู้เชี่ยวชาญ	149	26.80
6	อื่น ๆ	14	2.50
รวม		557	100.00

หมายเหตุ ผู้ตอบเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 10 การศึกษาพบว่าผู้ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสื่อของมารดาตั้งครรภ์อันดับแรกคือ ครอบครัว จำนวน 284 คน (ร้อยละ 51.00) รองลงมาคือผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 149 คน (ร้อยละ 26.80) ลำดับถัดไปคือ เพื่อน จำนวน 83 คน (ร้อยละ 14.90) ดารานักร้อง จำนวน 15 คน (ร้อยละ 2.70) อื่น ๆ จำนวน 14 คน (ร้อยละ 2.50) และครูอาจารย์จำนวน 12 (ร้อยละ 2.20)

2.5 สื่อที่มารดาตั้งครรภ์ได้รับข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละของสื่อที่มารดาตั้งครรภ์ได้รับข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ลำดับ	ประเภทสื่อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	สื่อวิทยุ	5	1.00
2	สื่อโทรทัศน์	105	20.70
3	สื่อสิ่งพิมพ์	41	8.10
4	สื่ออินเทอร์เน็ต	323	63.70
5	สื่ออื่น ๆ	33	6.50
รวม		507	100.00

หมายเหตุ ผู้ตอบเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 11 จากการศึกษาพบว่าสื่อที่มารดาตั้งครรภ์ได้รับข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อันดับแรกคือ สื่ออินเทอร์เน็ต จำนวน 323 (ร้อยละ 63.70) ลำดับถัดมาคือสื่อโทรทัศน์ จำนวน 105 คน (ร้อยละ 20.70) สื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน 41 คน (ร้อยละ 8.10) สื่ออื่น ๆ จำนวน 33 คน (ร้อยละ 6.50) และสื่อวิทยุเป็นลำดับสุดท้าย จำนวน 5 คน (ร้อยละ 1.00)

ส่วนที่ 3 ปัจจัยทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดา

จากทฤษฎีการกระทำตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) ของ (Ajzen, 1991) พบว่าปัจจัยทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประกอบด้วย 3 ด้านได้แก่ ด้านทัศนคติ ด้านการคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง และด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม

3.1 ด้านทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ หมายถึง การประเมินทางบวก-ลบของมารดาตั้งครรภ์ต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็นความรู้สึกโดยรวมในการสนับสนุนหรือต่อต้านพฤติกรรมนั้น

ตาราง 12 ปัจจัยทางจิตวิทยาด้านทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

ลำดับ	ปัจจัยทางจิตวิทยาด้านทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์	ระดับความคิดเห็น		
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
1	นมแม่มีประโยชน์ต่อทารกแรกเกิด	4.94	3.69	มากที่สุด
2	การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในครอบครัว	4.79	4.04	มากที่สุด
3	แม่ทุกคนสามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้	4.65	4.01	มากที่สุด
4	เด็กที่เลี้ยงด้วยนมแม่จะมีสุขภาพดีกว่าเด็กที่เลี้ยง ด้วยนมผสม	4.73	3.69	มากที่สุด
5	การเลี้ยงลูกด้วยนมตนเอง ทำให้ท่านู้สึกว่าตัวเองมีค่า	4.69	.523	มากที่สุด
6	การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นสิ่งที่ท่านภาคภูมิใจทำให้เกิดความผูกพันระหว่างแม่และลูก	4.80	.471	มากที่สุด
7	การให้ลูกดูนม จะทำให้เต้านมแม่หย่อนยาน	2.84	.888	ปานกลาง
8	แม่ที่มีฐานะดีควรเลี้ยงลูกด้วยนมผสม	3.96	.846	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ลำดับ	ปัจจัยทางจิตวิทยาด้านทัศนคติที่ เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลี้ยงลูก ด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์	ระดับความคิดเห็น		
		ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ความหมาย
9	การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็นเรื่องยุ่งยาก ลำบาก	4.08	.814	มาก
10	การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จะทำให้ไม่ได้ พักผ่อน สุขภาพของแม่ทรุดโทรมลง	3.69	.908	มาก
11	การให้ลูกดูดนมแม่ เป็นสิ่งที่น่าอาย	4.04	.849	มาก
12	แม่ที่มีเต้านมเล็กสามารถเลี้ยงลูกด้วย นมแม่ได้	4.01	.853	มาก
รวม		4.27	.371	มาก

ตารางที่ 12 จากการศึกษาพบว่าทัศนคติของมารดาตั้งครรภ์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อคำถามนมแม่มีประโยชน์ต่อทารกแรกเกิด ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.94) การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นสิ่งที่ท่านภาคภูมิใจ ทำให้เกิดความผูกพันระหว่างแม่และลูก (ค่าเฉลี่ย 4.80) การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในครอบครัว (ค่าเฉลี่ย 4.79) เด็กที่เลี้ยงด้วยนมแม่จะมีสุขภาพดีกว่าเด็กที่เลี้ยง ด้วยนมผสม (ค่าเฉลี่ย 4.73) การเลี้ยงลูกด้วยนมตนเอง ทำให้ท่านรู้สึกว่าคุณค่า (ค่าเฉลี่ย 4.69) แม่ทุกคนสามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้ (ค่าเฉลี่ย 4.65) ข้อคำถามที่ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้อคำถาม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็นเรื่องยุ่งยากลำบาก (ค่าเฉลี่ย 4.08) การให้ลูกดูดนมแม่เป็นสิ่งที่น่าอาย (ค่าเฉลี่ย 4.04) แม่ที่มีเต้านมเล็กสามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้ (ค่าเฉลี่ย 4.01) แม่ที่มีฐานะดีควรเลี้ยงลูกด้วยนมผสม (ค่าเฉลี่ย 3.96) การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จะทำให้ไม่ได้พักผ่อน สุขภาพของแม่ทรุดโทรมลง (ค่าเฉลี่ย 3.69) และข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การให้ลูกดูดนม จะทำให้เต้านมแม่หย่อนยาน (ค่าเฉลี่ย 2.84)

3.2 ด้านการคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง หมายถึง การรับรู้ของมารดาตั้งครรรกว่าบุคคลอื่น ๆ ที่มีความสำคัญสำหรับเขาต้องการหรือไม่ต้องการให้เขาทำพฤติกรรมนั้น ๆ โดยทั้งนี้บุคคลที่สำคัญสำหรับอาจจะเป็นครอบครัว พ่อแม่ เพื่อนสนิท หรือผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับ

ตาราง 13 ปัจจัยทางจิตวิทยาด้านการคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง

ลำดับ	ด้านการคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง	ระดับความคิดเห็น		
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
1	แพทย์และพยาบาลให้คำแนะนำเกี่ยวกับประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และวิธีการให้นมแก่ท่าน	4.48	.516	มาก
2	แพทย์และพยาบาลให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาที่ท่านอาจต้องพบในการให้นมลูก	4.33	.579	มาก
3	ครอบครัวมีอิทธิพลต่อข้าพเจ้าในการตัดสินใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	3.94	.905	มาก
4	ครอบครัวเห็นความสำคัญและสนับสนุนกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของท่าน	4.52	.580	มากที่สุด
5	ครอบครัวพูดและให้กำลังใจรับฟังปัญหาและให้ความช่วยเหลือท่านในการที่ท่านจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	4.45	.606	มาก
6	ครอบครัวให้การช่วยเหลือในการทำกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อให้ท่านได้ให้นมลูกอย่างเต็มที่ เช่น การจัดหาอาหารที่มีประโยชน์ การเตรียมสถานที่ในบ้านเพื่อความสะดวกในการให้นม เป็นต้น	4.46	.593	มาก
7	เพื่อน ๆ ของท่านต่างแนะนำให้ท่านเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	4.31	.617	มาก
รวม		4.35	.608	มาก

ตารางที่ 13 จากการศึกษาพบว่าในด้านการคล้อยตามอิทธิพลรอบข้างของมารดา ตั้งครรภ์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อคำถาม ครอบคลุมให้เห็นความสำคัญและสนับสนุนกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของท่าน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.52) และข้ออื่นอยู่ที่ระดับมากทุกข้อเรียงตามลำดับ แพทย์และพยาบาลให้คำแนะนำเกี่ยวกับประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และวิธีการให้นมแก่ท่าน (ค่าเฉลี่ย 4.48) ครอบคลุมให้การช่วยเหลือในการทำกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อให้ท่านได้ให้นมลูกอย่างเต็มที่ เช่น การจัดหาอาหารที่มีประโยชน์ การเตรียมสถานที่ในบ้านเพื่อความสะดวกในการให้นม เป็นต้น (ค่าเฉลี่ย 4.46) ครอบคลุมพูดและให้กำลังใจรับฟังปัญหาและให้ความช่วยเหลือท่านในการที่ท่านจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (ค่าเฉลี่ย 4.45), แพทย์และพยาบาลให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาที่ท่านอาจต้องพบในการให้นมลูก (ค่าเฉลี่ย 4.33) เพื่อน ๆ ของท่านต่างแนะนำให้ท่านเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (ค่าเฉลี่ย 4.31) และครอบครัวมีอิทธิพลต่อข้อำพเจ้าในการตัดสินใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (ค่าเฉลี่ย 3.91) ตามลำดับ

3.3 ด้านการรับรู้ความสามารถในการแสดงพฤติกรรม คือ ความเชื่อของมารดาตั้งครรภ์ถึงความยากง่ายในการแสดงพฤติกรรมจากการประเมินความสามารถของตนเองว่ามีหรือไม่มีโอกาสที่จะทำพฤติกรรมนั้น ๆ

ตาราง 14 ปัจจัยทางจิตวิทยาด้านการรับรู้ความสามารถในการแสดงพฤติกรรม

ลำดับ	ปัจจัยทางจิตวิทยาด้านการรับรู้ความสามารถในการแสดงพฤติกรรม	ระดับความคิดเห็น		
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
1	ฉันมีข้อมูลในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่ดี	4.33	.582	มาก
2	ฉันเชื่อมั่นว่าฉันจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้สำเร็จ	4.52	.566	มากที่สุด
3	ฉันเชื่อมั่นว่าฉันจะมีน้ำนมให้ลูกเพียงพอ	4.43	.599	มาก
4	ฉันมีภาวะสุขภาพทางร่างกายที่พร้อมในการที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	4.44	.605	มาก

ตาราง 14 (ต่อ)

ลำดับ	ปัจจัยทางจิตวิทยาด้านการรับรู้ ความสามารถในการแสดงพฤติกรรม	ระดับความคิดเห็น		
		ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ความหมาย
5	ฉันมีความพร้อมทางอารมณ์ในการที่จะ เลี้ยงลูกด้วยนมแม่	4.50	.542	มาก
6	เมื่อฉันมีปัญหาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ฉันสามารถแก้ปัญหาได้	4.27	.503	มาก
7	การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ไม่ใช่เรื่อง ยากลำบากสำหรับฉัน	4.46	.579	มาก
รวม		4.42	.444	มาก

ตารางที่ 14 จากการศึกษาพบว่าด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของมารดาตั้งครรภ์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อคำถามที่ว่าฉันเชื่อมั่นว่าฉันจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้สำเร็จ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.52) และข้ออื่นอยู่ที่ระดับมากทุกข้อเรียงตามลำดับ ฉันมีความพร้อมทางอารมณ์ในการที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (ค่าเฉลี่ย 4.50) การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ไม่ใช่เรื่องยากลำบากสำหรับฉัน (ค่าเฉลี่ย 4.46) ฉันมีภาวะสุขภาพทางร่างกายที่พร้อมในการที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (ค่าเฉลี่ย 4.44) ,ฉันเชื่อมั่นว่าฉันจะมีน้ำนมให้ลูกเพียงพอ (ค่าเฉลี่ย 4.43) ฉันมีข้อมูลในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่ดี (ค่าเฉลี่ย 4.33) และเมื่อฉันมีปัญหาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ฉันสามารถแก้ปัญหาได้ (ค่าเฉลี่ย 4.27) ตามลำดับ

3.4 ปัจจัยทางจิตวิทยาภาพรวมในแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดา

ตาราง 15 ปัจจัยทางจิตวิทยาภาพรวมในแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดา

ลำดับ	ปัจจัยทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดา	ระดับความคิดเห็น		
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
1	ด้านทัศนคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	4.27	.371	มาก
2	ด้านการคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง	4.35	.608	มาก
3	ด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม	4.42	.444	มาก
รวม		4.33	.33	มาก

ตารางที่ 15 การศึกษาพบว่าปัจจัยทางจิตวิทยาภาพรวมในแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดามีค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.33) เมื่อพิจารณารายด้านจะพบว่าด้านการรับรู้พฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.42) ลำดับรองลงมาคือด้านคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง (ค่าเฉลี่ย 4.35) และด้านทัศนคติเป็นลำดับสุดท้าย (ค่าเฉลี่ย 4.27)

ส่วนที่ 4 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

เป็นความสามารถและทักษะในการเข้าถึงข้อมูลสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ผ่านสื่อต่าง ๆ เป็นความรู้ความเข้าใจนำไปสู่การวิเคราะห์ ประเมิน ปฏิบัติ และจัดการตัวเอง รวมทั้งชี้แนะสังคม จากการศึกษาของ Diane Levin-Zamir แบ่งระดับของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพเป็น 4 ระดับได้แก่

4.1 ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็นความสามารถในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่มารดาตั้งครรภ์เข้าถึงและมีอยู่

ตาราง 16 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ลำดับ	ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ระดับความคิดเห็น		
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
1	ท่านสามารถค้นหาข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในสื่อสุขภาพได้	4.43	.533	มาก
2	ท่านสามารถค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ในสื่อสุขภาพได้จากหลายแหล่ง เช่นโซเชียลมีเดีย, แอปพลิเคชัน, เว็บไซต์ เป็นต้น	4.50	.542	มาก
3	ท่านรู้และเข้าใจข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่เผยแพร่ผ่านสื่อสุขภาพ	4.39	.526	มาก
4	ท่านสามารถอ่านและปฏิบัติตามคำแนะนำด้านเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในสื่อที่ท่านเปิดรับได้	4.41	.535	มาก
รวม		4.43	.477	มาก

จากตารางที่ 16 ผลการศึกษาพบว่า การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพของมารดาตั้งครรภ์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ที่ระดับมากทุกข้อเรียงตามลำดับ คือ ข้อท่านสามารถค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ในสื่อสุขภาพได้จากหลายแหล่ง เช่น โซเชียลมีเดีย, แอปพลิเคชัน, เว็บไซต์ เป็นต้น (ค่าเฉลี่ย 4.50) ท่านสามารถค้นหาข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในสื่อสุขภาพได้ (ค่าเฉลี่ย 4.43), ท่านสามารถอ่านและปฏิบัติตามคำแนะนำด้านเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในสื่อที่ท่านเปิดรับได้ (ค่าเฉลี่ย 4.41) และท่านรู้และเข้าใจข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่เผยแพร่ผ่านสื่อสุขภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.39) ตามลำดับ

4.2 ระดับการรับรู้อิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
เป็นการตระหนักถึงผลกระทบของอิทธิพลที่มีต่อข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ว่าการนำเสนอของสื่อแต่ละครั้งอาจส่งผลกระทบอย่างไร

ตาราง 17 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับการรับรู้อิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ลำดับ	ระดับการรับรู้อิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ระดับความคิดเห็น		
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
1	เนื้อหาในสื่อสุขภาพโน้มน้าวใจท่านเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	4.28	.622	มาก
2	เนื้อหาในสื่อสุขภาพส่วนในการตัดสินใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของท่าน	4.27	.601	มาก
3	สื่อสุขภาพที่มีข้อมูลที่น่าเชื่อถือทำให้ท่านต้องการเลี้ยงลูกด้วยนมตัวเอง	4.32	.599	มาก
4	ข้อมูลในสื่อสุขภาพที่ทรงพลังให้เห็นประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มิใช่เพียงพอในการตัดสินใจให้ท่านเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	3.70	1.012	มาก
รวม		4.14	.555	มาก

จากตารางที่ 17 ผลการศึกษาพบว่า การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในระดับการรับรู้อิทธิพลของสื่อสุขภาพของมารดาตั้งครรภ์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.14) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่ระดับมากที่สุดข้อเรียงตามลำดับ คือ ข้อคำถาม สื่อสุขภาพที่มีข้อมูลที่เชื่อถือทำให้ท่านต้องการเลี้ยง ลูกด้วยนมตัวเอง (ค่าเฉลี่ย 4.32) เนื้อหาในสื่อสุขภาพโน้มน้าวใจท่านเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (ค่าเฉลี่ย 4.28), เนื้อหาในสื่อสุขภาพส่วนในการตัดสินใจเลี้ยงลูกด้วยนม แม่ของท่าน (ค่าเฉลี่ย 4.27) และข้อมูลในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่เป็นประโยชน์ผ่าน ช่องทางต่าง ๆ เพื่อรณรงค์ให้มีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ยังไม่ เพียงพอสำหรับท่านในการตัดสินใจว่าจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (ค่าเฉลี่ย 3.70) ตามลำดับ

4.3 ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ หมายถึง การวิเคราะห์สื่อที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในเชิงลึกโดยมีค่านิยมและทัศนคติแฝงมากับสื่อด้วยและเจตนาของเนื้อหาสื่อ

ตาราง 18 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ลำดับ	ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์สื่อสุขภาพของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ระดับความคิดเห็น		
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
1	ท่านคิดว่าประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่ปรากฏในสื่อสุขภาพที่ท่านเปิดรับมีความน่าเชื่อถือ	4.23	.574	มาก
2	ท่านเห็นด้วยกับวิธีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่ปรากฏในสื่อสุขภาพที่มีความน่าเชื่อถือ	4.25	.528	มาก
3	ท่านสามารถแยกแยะได้ว่าข้อมูลใดคือความคิดเห็นข้อมูลใดคือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่ปรากฏในสื่อสุขภาพ	4.29	.536	มาก

ตาราง 18 (ต่อ)

ลำดับ	ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์สื่อสุขภาพ ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ระดับความคิดเห็น		
		ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ความหมาย
4	ท่านสามารถบอกได้ถึงโฆษณาแฝงที่มี ผลประโยชน์ทางธุรกิจซึ่งปรากฏในสื่อ สุขภาพเกี่ยวกับน้ำนมที่ใช้เลี้ยงลูก	4.13	.635	มาก
รวม		4.22	.485	มาก

จากตารางที่ 18 ผลการศึกษาพบว่า การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.22) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ที่ระดับมากทุกข้อเรียงตามลำดับ คือ ข้อคำถาม ท่านสามารถแยกแยะได้ว่าข้อมูลใดคือความคิดเห็นข้อมูลใดคือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่ปรากฏในสื่อสุขภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.29) ท่านเห็นด้วยกับวิธีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่ปรากฏในสื่อสุขภาพที่มีความน่าเชื่อถือ (ค่าเฉลี่ย 4.25), ท่านคิดว่าประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่ปรากฏในสื่อสุขภาพที่ท่านเปิดรับมีความน่าเชื่อถือ (ค่าเฉลี่ย 4.23) และท่านสามารถบอกได้ถึงโฆษณาแฝงที่มีผลประโยชน์ทางธุรกิจซึ่งปรากฏในสื่อสุขภาพ เกี่ยวกับน้ำนมที่ใช้เลี้ยงลูก (ค่าเฉลี่ย 4.13) ตามลำดับ

4.4 ระดับความตั้งใจที่กระทำ/ปฏิริยาสะท้อนกลับในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ เป็นการแสดงความคิดเห็นต่อสื่อซึ่งสะท้อนความคิด ผ่านการไตร่ตรองและพิจารณาว่าพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่นั้นเป็นสิ่งที่ควรกระทำ

ตาราง 19 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับความตั้งใจที่กระทำ/ปฏิริยาสะท้อนกลับในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ลำดับ	ระดับความตั้งใจที่กระทำปฏิริยาสะท้อนกลับในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ระดับความคิดเห็น		
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
1	ท่านตั้งใจจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวอย่างน้อย 6 เดือนหลังจากที่ประเมินความน่าเชื่อถือจากข้อมูลที่ได้จาก สื่อสุขภาพต่าง ๆ แล้ว	4.47	.724	มาก
2	ท่านได้ทำการศึกษาจากสื่อสุขภาพมาเป็นอย่างดีและ วางแผนในเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวให้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้	4.40	.710	มาก
3	ท่านสามารถที่จะถ่ายทอดความรู้ในการเลี้ยงลูกด้วยนม แม่ให้แก่ผู้อื่นได้ทั้งด้วยตนเองและผ่านสื่อสุขภาพ	4.08	.822	มาก
4	ท่านเตรียมความพร้อมทั้งในด้านร่างกายและจิตใจโดย ได้ทำการศึกษาค้นคว้า ข้อมูลจากสื่อที่เข้าถึงและมีความน่าเชื่อถือ	4.36	.681	มาก
รวม		4.33	.608	มาก

จากตารางที่ 19 ผลการศึกษา พบว่าการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับความตั้งใจที่กระทำ/ปฏิริยาสะท้อนกลับในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ที่ระดับมากทุกข้อเรียงตามลำดับ คือ ท่านตั้งใจจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวอย่างน้อย 6 เดือน

หลังจากที่ประเมินความน่าเชื่อถือจากข้อมูลที่ได้จาก สื่อสุขภาพต่าง ๆ แล้ว (ค่าเฉลี่ย 4.47) ท่านได้ทำการศึกษาจากสื่อสุขภาพมาเป็นอย่างดีและ วางแผนในเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนานที่สุดเท่าที่ (ค่าเฉลี่ย 4.40), ท่านเตรียมความพร้อมทั้งในด้านร่างกายและจิตใจโดย ได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากสื่อที่เข้าถึงและมีความน่าเชื่อถือ (ค่าเฉลี่ย 4.36) และท่านสามารถที่จะถ่ายทอดความรู้ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ให้แก่ผู้อื่นได้ทั้งด้วยตนเองและผ่านสื่อสุขภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.08) ตามลำดับ

4.5 ระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในแต่ละด้านและภาพรวม

ตาราง 20 ระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

ลำดับ	ระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์	ระดับความคิดเห็น		
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
1	ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	4.43	.477	มาก
2	ระดับการรับรู้อิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อการพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	4.14	.555	มาก
3	ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	4.22	.485	มาก
4	ระดับความตั้งใจที่จะทำปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	4.33	.608	มาก
รวม		4.28	.432	มาก

จากตารางที่ 20 ผลการศึกษาพบว่ามารดาตั้งครรภ์ มีระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.28) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ระดับการรู้เท่าทันสื่อรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยระดับการระบุเนื้อหาสื่อมีระดับสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.43) รองลงมาคือระดับความตั้งใจที่จะทำปฏิกิริยา

สะท้อนกลับในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ (ค่าเฉลี่ย 4.33) ลำดับถัดมาคือระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ที่สื่อสุขภาพของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (ค่าเฉลี่ย 4.22) และด้านการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อที่มีต่อพฤติกรรมวิเคราะห์ มีระดับต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.14)

ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์สมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

สมมติฐานข้อที่ 2 พฤติกรรมการใช้สื่อของมารดาตั้งครรภ์มีความสัมพันธ์กับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

สมมติฐานข้อที่ 3 ปัจจัยทางจิตวิทยา ได้แก่ ทศนคติ, การคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมีอิทธิพลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

โดยมีการใช้สถิติดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนครั้งการตั้งครรภ์ ประสบการณ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ มีความสัมพันธ์กับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

สมมติฐานข้อที่ 1.1 ใช้สถิติ ANOVA ทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test) เพื่อศึกษาว่าความแตกต่างของอายุที่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์หรือไม่

ตาราง 21 ตารางแสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอายุต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ภาพรวม โดยการใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	3.728	5	1.388	7.999	.000*
ภายในกลุ่ม	65.502	366	.174		
รวม	69.230	371			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 21 พบว่ามารดาตั้งครรภ์ที่มีอายุแตกต่างกันมีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นต้องทำการเปรียบเทียบรายคู่ว่ากลุ่มอายุใดบ้างที่มีระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ที่แตกต่างกัน

ตาราง 22 แสดงการเปรียบเทียบการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ภาพรวมจำแนกตามอายุของมารดาตั้งครรภ์ ด้วยวิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วย Scheffe Test

ลำดับ	อายุ	อายุ					
		18-20 ปี	21-24 ปี	25-29 ปี	30-34 ปี	35-39 ปี	40 ปีขึ้นไป
1	18-20 ปี	-	-.278	-.253	-.269	-.402*	-.159
2	21-24 ปี		-	.024	.009	-.123	.118
3	25-29 ปี			-	-.015	-.148	.094
4	30-34 ปี				-	-.133	.109
5	35-39 ปี					-	.242
6	40 ปีขึ้นไป						-

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 22 พบว่าการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ภาพรวม มารดาที่มีอายุในช่วง 18-20 ปีน้อยกว่าช่วงอายุ 35-39 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ 0.05

ตาราง 23 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอายุต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ โดยใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	5.257	5	1.051	4.842	.000*
ภายในกลุ่ม	79.475	366	.217		
รวม	84.732	371			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 23 พบว่าการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ ของมารดาตั้งครรภ์ที่มีอายุแตกต่างกันจะมีระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพที่แตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นต้องทำการเปรียบเทียบรายคู่ว่ากลุ่มอายุใดบ้างที่มี ที่แตกต่างกัน

ตาราง 24 แสดงการเปรียบเทียบการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ จำแนกตามอายุของมารดาตั้งครรภ์ ด้วยวิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วย Scheffe Test

ลำดับ	อายุ	อายุ					
		18-20 ปี	21-24 ปี	25-29 ปี	30-34 ปี	35-39 ปี	40 ปีขึ้นไป
1	18-20 ปี	-	-.327	-.345*	-.324	-.489*	-.315
2	21-24 ปี		-	.018	.003	-.161	.012
3	25-29 ปี			-	-.021	-.144	.030
4	30-34 ปี				-	-.164	.009
5	35-39 ปี					-	.242
6	40 ปีขึ้นไป						-

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 24 พบว่าการรู้เท่าทันสื่อด้านพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ มารดามีอายุในช่วง 18-20 ปีน้อยกว่าช่วงอายุ 25-29 ปี และช่วงอายุ 35-39 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ 0.05

ตาราง 25 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอายุต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการรับรู้อิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2.255	5	.451	1.472	.198
ภายในกลุ่ม	112.166	366	.306		
รวม	114.421	371			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 25 พบว่ามารดาตั้งครรภ์ที่มีอายุแตกต่างกันมีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการรับรู้อิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 26 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอายุต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	3.025	5	.605	2.632	.024*
ภายในกลุ่ม	84.108	366	.230		
รวม	87.132	371			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 26 พบว่ามารดาตั้งครรภ์ที่มีอายุแตกต่างกันมีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทำการเปรียบเทียบรายคู่ไม่พบคู่ต่างของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ตาราง 27 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอายุต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิบัติฯสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	8.300	5	1.660	4.704	.000*
ภายในกลุ่ม	129.165	366	.353		
รวม	137.466	371			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 27 พบว่ามารดาตั้งครรภ์ที่มีอายุแตกต่างกันมีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิบัติยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเล่นลูกด้วยนมแม่ แตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นต้องทำการเปรียบเทียบรายคู่ว่ากลุ่มอายุใดบ้างที่มี การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิบัติยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเล่นลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ที่แตกต่างกัน

ตาราง 28 แสดงการเปรียบเทียบการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ระดับความตั้งใจที่จะกระทำปฏิบัติยาสะท้อนกลับในการเล่นลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์จำแนกตามอายุของมารดาตั้งครรภ์ ด้วยวิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วย Scheffe Test

ลำดับ	อายุ	อายุ					
		18-20 ปี	21-24 ปี	25-29 ปี	30-34 ปี	35-39 ปี	40 ปีขึ้นไป
1	18-20 ปี	-	-.475*	-.329	-.307	-.531*	-.107
2	21-24 ปี		-	.146	.167	-.056	.368
3	25-29 ปี			-	.022	-.202	.222
4	30-34 ปี				-	-.223	.200
5	35-39 ปี					-	.434
6	40 ปีขึ้นไป						-

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

ตารางที่ 28 พบว่าการรู้เท่าทันสื่อด้านพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิบัติยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเล่นลูกด้วยนมแม่ที่มารดามีอายุในช่วง 18-20 ปีน้อยกว่าช่วงอายุ 21-24 ปี และช่วงอายุ 35-39 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ 0.05

สมมติฐานข้อที่ 1.2 จะใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test) เพื่อศึกษาว่าความแตกต่างของลักษณะส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษามีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์หรือไม่

ตาราง 29 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ภาพรวมโดยใช้สถิติ ANOVA ทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	5.552	4	1.388	7.999	.000*
ภายในกลุ่ม	63.678	367	.174		
รวม	69.230	371			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 29 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยสถิติ ANOVA พบว่ามารดาตั้งครรภ์ที่มีอายุแตกต่างกันมีระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ภาพรวมแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นต้องทำการเปรียบเทียบรายคู่ว่ากลุ่มอายุเท่าใดบ้างที่มี ระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ภาพรวมที่แตกต่างกัน

ตาราง 30 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ภาพรวมจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา				
	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช	อนุปริญา/ปวส	ปริญาตรี	ปริญาโทขึ้นไป
มัธยมศึกษาตอนต้น	-	-.134	-.161	-.281*	-.479*
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช		-	-.027	-.147	-.345*
อนุปริญา/ปวส			-	-.120	-.319
ปริญาตรี				-	-.199
ปริญาโทขึ้นไป					-

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 30 พบว่า (1) การรู้เท่าทันสื่อด้านพฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ภาพรวม พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นน้อยกว่าระดับปริญาตรี และระดับปริญาโทขึ้นไป (2) การรู้เท่าทันสื่อด้านพฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ภาพรวม ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวชน้อยกว่าระดับปริญาโทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ 0.05

ตาราง 31 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพโดยใช้สถิติ ANOVA ทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	5.921	4	1.480	6.893	.000*
ภายในกลุ่ม	78.811	367	.215		
รวม	84.732	371			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 31 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยสถิติ ANOVA พบว่ามารดาตั้งครรภ์ที่มีอายุแตกต่างกันมีระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นต้องทำการเปรียบเทียบรายคู่ว่ากลุ่มอายุเท่าใดบ้างที่มี การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพที่แตกต่างกัน

ตาราง 32 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา				
	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช	อนุปริญญา/ปวส	ปริญญาตรี	ปริญญาโทขึ้นไป
มัธยมศึกษาตอนต้น	-	-.137	-.128	-.282*	-.504*
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช		-	.009	-.145	-.366*
อนุปริญญา/ปวส			-	-.154	-.376
ปริญญาตรี				-	-.221
ปริญญาโทขึ้นไป					-

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 32 พบว่า (1) การรู้เท่าทันสื่อด้านพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นน้อยกว่าระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทขึ้นไป (2) การรู้เท่าทันสื่อด้านพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. น้อยกว่าระดับปริญญาโทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ 0.05

ตาราง 33 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการรับรู้อิทธิพลสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยใช้สถิติ ANOVA ทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2.632	4	.658	2.160	.073
ภายในกลุ่ม	111.789	367	.305		
รวม	114.421	371			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 33 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยสถิติ ANOVA พบว่ามารดาตั้งครรภ์ที่มีอายุแตกต่างกันมีระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับการรับรู้อิทธิพลสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 34 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ห้ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยใช้สถิติ ANOVA ทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	8.946	4	2.236	10.497	.000*
ภายในกลุ่ม	78.187	367	.213		
รวม	87.132	371			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 34 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยสถิติ ANOVA พบว่ามารดาตั้งครรภ์ที่มีอายุแตกต่างกันมีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ห้ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ แตกต่างกัน อย่างน้อย 1 คู่

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นต้องทำการเปรียบเทียบรายคู่ว่ากลุ่มอายุเท่าใดบ้างที่แตกต่างกัน

ตาราง 35 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเล่นลูกด้วยนมแม่ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา				
	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช	อนุปริญญา/ปวส	ปริญญาตรี	ปริญญาโทขึ้นไป
มัธยมศึกษาตอนต้น	-	-.077	-.124	-.291*	-.634*
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช		-	.047	-.214*	-.557*
อนุปริญญา/ปวส			-	-.167	-.510*
ปริญญาตรี				-	-.344
ปริญญาโทขึ้นไป					-

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 35 พบว่า (1) การรู้เท่าทันสื่อด้านพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเล่นลูกด้วยนมแม่ ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นน้อยกว่าระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทขึ้นไป (2) การรู้เท่าทันสื่อด้านพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเล่นลูกด้วยนมแม่ ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวชน้อยกว่าระดับปริญญาและระดับปริญญาโทขึ้นไป (3) การรู้เท่าทันสื่อด้านพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเล่นลูกด้วยนมแม่ ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส น้อยกว่าปริญญาโท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ 0.05

ตาราง 36 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยใช้สถิติ ANOVA ทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	7.014	4	1.753	4.933	.001*
ภายในกลุ่ม	130.452	367	.355		
รวม	137.466	371			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 36 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยสถิติ ANOVA พบว่ามารดาตั้งครรภ์ที่มีอายุแตกต่างกันมีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่แตกต่างกัน อย่างน้อย 1 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นต้องทำการเปรียบเทียบรายคู่ว่ากลุ่มอายุเท่าใดบ้างที่มี การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ที่แตกต่างกัน

ตาราง 37 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา				
	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช	อนุปริญญา/ปวส	ปริญญาตรี	ปริญญาโทขึ้นไป
มัธยมศึกษาตอนต้น	-	-.186	-.281	-.358*	-.428
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช		-	.095	-.171	-.241
อนุปริญญา/ปวส			-	-.076	-.146

ตาราง 37 (ต่อ)

ระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา				
	มัธยมศึกษา ตอนต้น	มัธยมศึกษา ตอนปลาย/ ปวช	อนุปริญญา/ ปวส	ปริญญา ตรี	ปริญญาโท ขึ้นไป
ปริญญาตรี				-	-.070
ปริญญาโทขึ้นไป					-

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 37 พบว่าการรู้เท่าทันสื่อด้านพฤติกรรมกาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ไว้ระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นน้อยกว่าระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ 0.05

สมมติฐานข้อที่ 1.3 จะใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test) เพื่อศึกษาว่าความแตกต่างของลักษณะส่วนบุคคลด้านอาชีพมีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์หรือไม่

ตาราง 38 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านอาชีพต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวม โดยใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	3.404	5	.681	3.75	.002
ภายในกลุ่ม	65.826	366	.180		
รวม	69.230	371			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 38 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยสถิติ ANOVA พบว่ามารดาตั้งครรภ์ที่มีอาชีพแตกต่างกันมีระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นต้องทำการเปรียบเทียบรายคู่ว่าอาชีพใดบ้างแตกต่างกัน

ตาราง 39 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวมจำแนกตามอาชีพ

ลำดับ	อาชีพ	อาชีพ					
		รับราชการ	พนักงานบริษัทเอกชน	ธุรกิจส่วนตัว	แม่บ้าน	เกษตรกร	อื่น ๆ
1	รับราชการ	-	.220	.228	.257*	.070	.267*
2	บริษัทเอกชน		-	.008	.037	-.150	.046
3	ธุรกิจส่วนตัว			-	.029	-.158	.038
4	แม่บ้าน				-	-.187	.009
5	เกษตรกร					-	.196
6	อื่น ๆ						-

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 39 พบว่า การรู้เท่าทันสื่อด้านพฤติกรรมกาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวมพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการมากกว่าอาชีพแม่บ้าน และอาชีพอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติระดับ .05

ตาราง 40 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านอาชีพต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ โดยใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2.823	5	.565	2.523	.029*
ภายในกลุ่ม	81.909	366	.224		
รวม	81.732	371			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 40 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยสถิติ ANOVA พบว่ามารดาตั้งครรภ์ที่มีอาชีพแตกต่างกันมีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นต้องทำการเปรียบเทียบรายคู่ว่าอาชีพใดบ้างที่แตกต่างกัน

ตาราง 41 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อจำแนกตามอาชีพ

ลำดับ	อาชีพ	อาชีพ					
		รับราชการ	พนักงานบริษัทเอกชน	ธุรกิจส่วนตัว	แม่บ้าน	เกษตรกร	อื่น ๆ
1	รับราชการ	-	.157	.201	.157	.090	.285*
2	บริษัทเอกชน		-	.043	.000	-.067	.128
3	ธุรกิจส่วนตัว			-	.043	-.110	.087
4	แม่บ้าน				-	-.067	.128
5	เกษตรกร					-	.195
6	อื่น ๆ						-

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 41 พบว่า การรู้เท่าทันสื่อด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ ที่มีอาชีพรับราชการมากกว่าอาชีพอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

ตาราง 42 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านอาชีพต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการรับรู้อิทธิพลสื่อที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2.166	5	.433	1.412	.219
ภายในกลุ่ม	112.255	366	.307		
รวม	114.421	371			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 42 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยสถิติ ANOVA พบว่ามารดาตั้งครรภ์ที่มีอาชีพแตกต่างกันมีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการรับรู้อิทธิพลสื่อที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 43 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านอาชีพต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	5.494	5	1.099	4.926	.000*
ภายในกลุ่ม	81.638	366	.223		
รวม	87.132	371			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 43 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยสถิติ ANOVA พบว่ามารดาตั้งครรภ์ที่มีอาชีพแตกต่างกันมีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่แตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นต้องทำการเปรียบเทียบรายคู่ว่าอาชีพใดบ้างที่แตกต่างกัน

ตาราง 44 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จำแนกตามอาชีพ

ลำดับ	อาชีพ	อาชีพ					
		รับราชการ	พนักงานบริษัทเอกชน	ธุรกิจส่วนตัว	แม่บ้าน	เกษตรกร	อื่น ๆ
1	รับราชการ	-	.290*	.324*	.305*	.033	.314*
2	บริษัทเอกชน		-	.034	.015	-.257	.023
3	ธุรกิจส่วนตัว			-	-.018	-.290	.009
4	แม่บ้าน				-	-.272	.009
5	เกษตรกร					-	.280
6	อื่น ๆ						-

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 44 พบว่า (1) การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่มีอาชีพรับราชการมีมากกว่าพนักงานบริษัทเอกชน อาชีพธุรกิจส่วนตัว อาชีพแม่บ้าน และอาชีพอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติระดับ .05

ตาราง 45 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านอาชีพต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิบัติย้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	6.79	5	1.358	3.803	.002*
ภายในกลุ่ม	130.676	366	.357		
รวม	137.466	371			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 45 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยสถิติ ANOVA พบว่ามารดาตั้งครรภ์ที่มีอาชีพแตกต่างกันมีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ แตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นต้องทำการเปรียบเทียบรายคู่ว่าอาชีพใดบ้างที่ที่แตกต่างกัน

ตาราง 46 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จำแนกตามอาชีพ

ลำดับ	อาชีพ	อาชีพ					
		รับราชการ	พนักงานบริษัทเอกชน	ธุรกิจส่วนตัว	แม่บ้าน	เกษตรกร	อื่น ๆ
1	รับราชการ	-	.320*	.182	.403*	.128	.247
2	บริษัทเอกชน		-	-.137	.083	-.192	-.072
3	ธุรกิจส่วนตัว			-	.220	-.055	.064
4	แม่บ้าน				-	-.275	-.156
5	เกษตรกร					-	.120
6	อื่น ๆ						-

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 46 พบว่า การรู้เท่าทันสื่อด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ที่มีอาชีพรับราชการมากกว่าพนักงานบริษัทเอกชน และอาชีพแม่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติระดับ .05

สมมติฐานข้อที่ 1.4 จะใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test) เพื่อศึกษาว่าความแตกต่างของลักษณะส่วนบุคคลด้านรายได้มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์หรือไม่

ตาราง 47 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านรายได้ต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ภาพรวมแบบสถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	3.984	5	.797	4.469	.001
ภายในกลุ่ม	65.246	366	.178		
รวม	69.230	371			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 47 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยสถิติ ANOVA พบว่ามารดาตั้งครรภ์ที่มีรายได้แตกต่างกันมีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ภาพรวมแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นต้องทำการเปรียบเทียบรายคู่ว่ารายได้เท่าไรบ้างที่แตกต่างกัน

ตาราง 48 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ภาพรวมจำแนกตามรายได้

รายได้	ต่ำกว่า 10000 บาท	10001-15000 บาท	15001-20000 บาท	20001-25000 บาท	25001-30000 บาท	30000 บาทขึ้นไป
ต่ำกว่า 10000 บาท	-	.004	-.099	-.143	-.146	-.425*
10001-15000 บาท		-	-.104	-.147	-.150	-.429*
15001-20000 บาท			-	-.043	-.046	-.325
20001-25000 บาท				-	-.003	-.279
25001-30000 บาท					-	.279
30000 บาทขึ้นไป						-

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 48 พบว่า มารดาที่มีรายได้ 30000 บาทขึ้นไป มีการรู้เท่าทันสื่อด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ภาพรวมมากกว่ามารดาที่มีรายได้ต่ำกว่า 10000 บาท และ 10001-15000 บาทอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติระดับ .05

ตาราง 49 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านรายได้ต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ โดยใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	5.624	5	1.125	5.204	.000*
ภายในกลุ่ม	79.108	366	.216		
รวม	84.732	371			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 49 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยสถิติ ANOVA พบว่ามารดาตั้งครรภ์ที่มีรายได้แตกต่างกันมีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นต้องทำการเปรียบเทียบรายคู่ว่ารายได้เท่าไรบ้างที่แตกต่างกัน

ตาราง 50 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพจำแนกตามรายได้

รายได้	ต่ำกว่า 10000 บาท	10001-15000 บาท	15001-20000 บาท	20001-25000 บาท	25001-30000 บาท	30000 บาทขึ้นไป
ต่ำกว่า 10000 บาท	-	.045	-.072	-.119	-.080	-.512*
10001-15000 บาท		-	-.117	-.164	-.125	-.557*
15001-20000 บาท			-	-.047	-.008	-.440*
20001-25000 บาท				-	.039	-.393
25001-30000 บาท					-	-.432
30000 บาทขึ้นไป						-

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 50 พบว่า มารดาที่มีรายได้ 30000 บาทขึ้นไป มีการรู้เท่าทันสื่อด้านพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพมากกว่ามารดาที่มีรายได้ต่ำกว่า 10000 บาท, 10001-15000 บาท และ 15001-20000 บาทอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติระดับ .05

ตาราง 51 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านรายได้ต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการรับรู้อิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ โดยใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	.805	5	.161	.519	.762
ภายในกลุ่ม	113.616	366	.310		
รวม	114.421	371			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 51 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยสถิติ ANOVA พบว่ามารดาตั้งครรภ์ที่มีรายได้แตกต่างกันมีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการรับรู้อิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 52 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านรายได้ต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	5.695	5	1.139	5.119	.000*
ภายในกลุ่ม	81.438	366	.223		
รวม	87.132	371			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 52 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยสถิติ ANOVA พบว่ามารดาตั้งครรภ์ที่มีรายได้แตกต่างกันมีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่แตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นต้องทำการเปรียบเทียบรายคู่ว่ารายได้เท่าไรบ้างที่แตกต่างกัน

ตาราง 53 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จำแนกตามรายได้

รายได้	ต่ำกว่า 10000 บาท	10001- 15000 บาท	15001- 20000 บาท	20001- 25000 บาท	25001- 30000 บาท	30000 บาทขึ้นไป
ต่ำกว่า 10000 บาท	-	.008	-.149	-.160	-.180	-.494*
10001-15000 บาท		-	-.157	-.168	-.188	-.502*
15001-20000 บาท			-	-.011	-.031	-.345
20001-25000 บาท				-	-.020	-.334
25001-30000 บาท					-	-.314
30000 บาทขึ้นไป						-

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 53 พบว่า มารดาที่มีรายได้ 30000 บาทขึ้นไป มีการรู้เท่าทันสื่อด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มากกว่ามารดาที่มีรายได้ต่ำกว่า 10000 บาท และ 10001-15000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

ตาราง 54 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลด้านรายได้ต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	6.889	5	1.378	3.862	.002*
ภายในกลุ่ม	130.577	366	.357		
รวม	137.466	371			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 54 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยสถิติ ANOVA พบว่ามารดาตั้งครรภ์ที่มีรายได้แตกต่างกันมีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างน้อย 1 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นต้องทำการเปรียบเทียบรายคู่ว่ารายได้เท่าใดบ้างที่แตกต่างกัน

ตาราง 55 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จำแนกตามรายได้

รายได้	ต่ำกว่า 10000 บาท	10001-15000 บาท	15001-20000 บาท	20001-25000 บาท	25001-30000 บาท	30000 บาทขึ้นไป
ต่ำกว่า 10000 บาท	-	-.068	-.116	-.209	-.285	-.574*
10001-15000 บาท		-	-.048	-.140	-.216	-.506*
15001-20000 บาท			-	-.092	-.168	-.458
20001-25000 บาท				-	-.076	-.365
25001-30000 บาท					-	-.289
30000 บาทขึ้นไป						-

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 55 มารดาที่มีรายได้ 30000 บาทขึ้นไป มีการรู้เท่าทันสื่อด้านพฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ มากกว่ามารดาที่มีรายได้ต่ำกว่า 10000 บาท และ 10001-15000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติระดับ .05

สมมติฐานข้อที่ 1.5 จะใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test) เพื่อศึกษาว่าความแตกต่างของจำนวนครั้งการตั้งครรภ์มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้าน พฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์หรือไม่

ตาราง 56 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนครั้งการตั้งครรภ์ต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้าน พฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์แบบสถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)

การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้าน พฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนม แม่ของมารดาตั้งครรภ์	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	.428	4	.107	.571	.684
	ภายในกลุ่ม	68.802	367	.187		
	รวม	69.230	371			
ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ	ระหว่างกลุ่ม	1.347	4	.337	1.482	.207
	ภายในกลุ่ม	83.385	367	.227		
	รวม	84.732	371			
ระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อ สุขภาพที่มีต่อพฤติกรรม การเลี้ยง ลูกด้วยนมแม่	ระหว่างกลุ่ม	2.053	4	.513	1.676	.155
	ภายในกลุ่ม	112.368	367	.306		
	รวม	114.421	371			
ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจาก สื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ระหว่างกลุ่ม	.934	4	.234	.995	.410
	ภายในกลุ่ม	86.198	367	.235		
	รวม	87.132	371			
ระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อ สุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ระหว่างกลุ่ม	.249	4	.062	.167	.955
	ภายในกลุ่ม	137.216	367	.374		
	รวม	137.466	371			

จากตารางที่ 56 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยสถิติ ANOVA พบว่า

- 1) จำนวนครั้งในการตั้งครรภ์ของมารดาไม่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 2) จำนวนครั้งในการตั้งครรภ์ของมารดาไม่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 3) จำนวนครั้งในการตั้งครรภ์ของมารดาไม่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 4) จำนวนครั้งในการตั้งครรภ์ของมารดาไม่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 5) จำนวนครั้งในการตั้งครรภ์ของมารดาไม่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิบัติฯ สะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานข้อที่ 1.6 กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงลูกที่แตกต่างกัน มีระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ที่แตกต่างกัน

ตาราง 57 การทดสอบความแตกต่างของระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ จำแนกตามประสบการณ์ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยใช้สถิติทดสอบค่าที(t-test)

การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ ด้านพฤติกรรมกรรมการเลี้ยง ลูกด้วยนมแม่ของ มารดาตั้งครรภ์	ประสบการณ์ ในการเลี้ยง ลูกด้วยนมแม่	t-test for Equality of Means				
		ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	t	df	Sig
การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ	เคย	4.27	.429	-.436	369	.663
ภาพรวม	ไม่เคย	4.29	.435			
ระดับการระบุเนื้อหาสื่อ	เคย	4.47	.484	1.269	369	.205
สุขภาพ	ไม่เคย	4.41	.471			
ระดับการรับรู้ถึงอิทธิพล ของสื่อสุขภาพที่มีต่อ	เคย	4.12	.554	-1.280	369	.201
พฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูก ด้วยนมแม่	ไม่เคย	4.18	.556			
ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์	เคย	4.19	.495	-1.229	369	.220
ข้อมูลจากสื่อสุขภาพใน การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ไม่เคย	4.25	.475			
ระดับของความตั้งใจที่จะ กระทำ/ปฏิบัติยาสะท้อน	เคย	4.33	.612	-.088	369	.930
กลับที่ได้รับจากสื่อ สุขภาพในการเลี้ยงลูก ด้วยนมแม่	ไม่เคย	4.33	.604			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

ตารางที่ 57 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ จำแนกตามประสบการณ์ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยใช้ Independent t-test ในการทดสอบ พบว่า

สมมติฐานข้อที่ 2 ความแตกต่างของพฤติกรรมการใช้สื่อด้านสุขภาพ มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ ที่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2.1 จะใช้สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test) เพื่อศึกษาว่าประเภทสื่อที่เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพมีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์หรือไม่

ตาราง 58 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประเภทสื่อที่เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวม โดยใช้สถิติ ANOVA ทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2.252	2	1.126	6.203	.002
ภายในกลุ่ม	66.978	369	.182		
รวม	69.230	371			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 58 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยสถิติ ANOVA พบว่าสื่อที่มารดาตั้งครรภ์เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพต่างกันมีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นต้องทำการเปรียบเทียบรายคู่ว่าสื่อที่มารดาตั้งครรภ์เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพอะไรบ้างที่แตกต่างกัน

ตาราง 59 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวม จำแนกประเภทสื่อที่เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ

ประเภทสื่อ	ประเภทสื่อ		
	สื่อวิทยุและสื่อสิ่งพิมพ์	สื่อโทรทัศน์	สื่ออินเทอร์เน็ต
สื่อวิทยุและสื่อสิ่งพิมพ์	-	0.513	.277
สื่อโทรทัศน์		-	-.235*
สื่ออินเทอร์เน็ต			-

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 59 พบว่าการรู้เท่าทันสื่อด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวม ที่เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพจากสื่อโทรทัศน์ต่ำกว่ามารดาที่เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพจากสื่ออินเทอร์เน็ต อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติระดับ .05

ตาราง 60 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประเภทสื่อที่เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ โดยใช้สถิติ ANOVA ทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	1.876	2	.938	4.177	.016*
ภายในกลุ่ม	82.856	369	.225		
รวม	84.732	371			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 60 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยสถิติ ANOVA พบว่าสื่อที่มารดาตั้งครรภ์เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพต่างกันมีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพที่แตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นต้องทำการเปรียบเทียบรายคู่ว่าสื่อที่มารดาตั้งครรภ์เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพอะไรบ้างที่ทำให้ระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพแตกต่างกัน

ตาราง 61 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับของการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพจำแนกประเภทสื่อที่เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ

ประเภทสื่อ	ประเภทสื่อ		
	สื่อวิทยุและสื่อสิ่งพิมพ์	สื่อโทรทัศน์	สื่ออินเทอร์เน็ต
สื่อวิทยุและสื่อสิ่งพิมพ์	-	.429	.210
สื่อโทรทัศน์		-	-.219*
สื่ออินเทอร์เน็ต			-

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 61 พบว่าการรู้เท่าทันสื่อด้านพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ ที่เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพจากสื่อโทรทัศน์ ต่ำกว่าการรู้เท่าทันสื่อด้านพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพที่เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพจากสื่ออินเทอร์เน็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

ตาราง 62 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประเภทสื่อที่เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ ต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ โดยใช้สถิติ ANOVA ทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	1.025	2	.512	1.667	.190
ภายในกลุ่ม	113.397	369	.307		
รวม	84.732	371			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 62 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยสถิติ ANOVA พบว่าสื่อที่มารดาตั้งครรภ์เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพต่างกันมีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 63 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประเภทสื่อที่เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ ต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยใช้สถิติ ANOVA ทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	1.717	2	.858	3.708	.025*
ภายในกลุ่ม	85.416	369	.231		
รวม	87.132	371			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 63 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยสถิติ ANOVA พบว่าสื่อที่มารดาตั้งครรภ์เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพต่างกันมีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ แตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ไม่พบคู่แตกต่างของประเภทสื่อที่เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ

ตาราง 64 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประเภทสื่อที่เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ ต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยใช้ สถิติ ANOVA ทดสอบหาความแตกต่างค่าเอฟ (F-test)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	5.635	2	2.817	7.886	.000*
ภายในกลุ่ม	131.831	369	.357		
รวม	137.466	371			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 64 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยสถิติ ANOVA พบว่าสื่อที่มารดาตั้งครรภ์เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพต่างกันมีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ แตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นต้องทำการเปรียบเทียบรายคู่ว่าสื่อที่ทำให้การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่แตกต่างกัน

ตาราง 65 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe Test ของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จำแนกตามประเภทสื่อที่เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ

ประเภทสื่อ	ประเภทสื่อ		
	สื่อวิทยุและสื่อสิ่งพิมพ์	สื่อโทรทัศน์	สื่ออินเทอร์เน็ต
สื่อวิทยุและสื่อสิ่งพิมพ์	-	.685	.300
สื่อโทรทัศน์		-	-.385*
สื่ออินเทอร์เน็ต			-

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 65 พบว่าการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพจากสื่อโทรทัศน์ต่ำกว่ามารดาที่เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพจากสื่ออินเทอร์เน็ต อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติระดับ .05

สมมติฐานข้อ 2.2 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ที่นำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อการรับรู้เหตุการณ์แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ใช้

ตาราง 66 แสดงการทดสอบความแตกต่างของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ภาพรวมจำแนกตามนำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อการรับรู้เหตุการณ์

การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ ด้านพฤติกรรมการเลี้ยง ลูกด้วยนมแม่	เพื่อการรับรู้ เหตุการณ์	t-test for Equality of Means				
		ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	t	df	Sig
การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ	ไม่ใช้	4.28	.432	-.248	370	.777
ภาพรวม	ใช้	4.29	.433			
ระดับการระบุเนื้อหาสื่อ	ไม่ใช้	4.42	.472	-.409	370	.682
สุขภาพ	ใช้	4.44	.483			
ระดับการรับรู้ถึงอิทธิพล	ไม่ใช้	4.13	.546	-.292	370	.771
ของสื่อสุขภาพที่มีต่อ	ใช้	4.15	.564			
พฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วย						
นมแม่						
ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์	ไม่ใช้	4.21	.502	-.342	370	.733
ข้อมูลจากสื่อสุขภาพใน	ใช้	4.21	.471			
การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่						
ระดับของความตั้งใจที่จะ	ไม่ใช้	4.33	.611	.155	370	.877
กระทำ/ปฏิบัติรายละเอียด	ใช้	4.32	.608			
กลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพ						
ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่						

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 66 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ จำแนกตามการนำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อการรับรู้เหตุการณ์ โดยใช้ Independent t-test ในการทดสอบ พบว่า

สมมติฐานข้อ 2.3 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวมในการนำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อช่วยในการตัดสินใจแตกต่างกันกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ใช้

ตาราง 67 แสดงการทดสอบความแตกต่างของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวม จำแนกตามการนำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อช่วยในการตัดสินใจ

การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	เพื่อการรับรู้เหตุการณ์	t-test for Equality of Means				
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	df	Sig
การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพภาพรวม	ไม่ใช้	4.19	.432	.284	370	.982
	ใช้	4.32	.426			
ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ	ไม่ใช้	4.32	.475	-3.244	370	.001*
	ใช้	4.49	.469			
ระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ไม่ใช้	4.07	.542	-1.921	370	.055
	ใช้	4.18	.559			
ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ไม่ใช้	4.14	.442	-2.399	275.04	.017*
	ใช้	4.26	.500			
ระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิบัติยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ไม่ใช้	4.24	.601	-1.919	370	.056
	ใช้	4.37	.609			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 67 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวม จำแนกตามนำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อช่วยในการตัดสินใจโดยใช้ Independent t-test ในการทดสอบพบว่า

1) การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกาเลียงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวม จำแนกตามน่านำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อช่วยในการตัดสินใจมีค่า Sig. เท่ากับ .982 ซึ่งมากกว่า 0.05 หมายความว่า การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกาเลียงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวมที่มีน่านำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อช่วยในการตัดสินใจไม่แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ใช้

2) การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์
ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพจำแนกตามการนำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อช่วยในการ
ตัดสินใจมีค่า Sig. เท่ากับ .001 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้าน
พฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพที่มีนำ
ข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อช่วยในการตัดสินใจแตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ใช้

3) การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมกาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จำแนกตามการนำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อช่วยในการตัดสินใจมีค่า Sig.เท่ากับ .055 ซึ่งมากกว่า 0.05 หมายความว่า การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมกาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่มีการนำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อช่วยในการตัดสินใจไม่แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ใช้

4) การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์
ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จำแนกตามการนำ
ข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อช่วยในการตัดสินใจมีค่า Sig.เท่ากับ .017 ซึ่งน้อยกว่า 0.05
หมายความว่า การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์
ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่มีนำข่าวสารสุขภาพ
ไปใช้ประโยชน์เพื่อช่วยในการตัดสินใจแตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ใช้

5) การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์
ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วย
นมแม่ จำแนกตามการนำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อช่วยในการตัดสินใจมีค่า Sig. เท่ากับ
.056 ซึ่งมากกว่า 0.05 หมายความว่า การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนม
แม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อ
สุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ที่มื่อนำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อช่วยในการตัดสินใจไม่
แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ใช้

สมมติฐานข้อ 2.4 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ที่มีการนำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อใช้ในการสนทนาแตกต่างกับกลุ่มที่ไม่ได้ใช้

ตาราง 68 แสดงการทดสอบความแตกต่างของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์จำแนกตามการนำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อใช้ในการสนทนา

การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ ด้านพฤติกรรมการ เลี้ยงลูกด้วยนมแม่	เพื่อใช้ในการ สนทนา	t-test for Equality of Means				
		ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	t	df	Sig
การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ	ไม่ใช้	4.29	.430	.542	370	.703
ภาพรวม	ใช้	4.25	.454			
ระดับการระบุเนื้อหาสื่อ	ไม่ใช้	4.43	.479	-.797	370	.426
สุขภาพ	ใช้	4.49	.463			
ระดับการรับรู้ถึงอิทธิพล	ไม่ใช้	4.15	.540	.922	370	.357
ของสื่อสุขภาพที่มีต่อ	ใช้	4.06	.680			
พฤติกรรมการเลี้ยงลูก						
ด้วยนมแม่						
ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์	ไม่ใช้	4.23	.485	.893	370	.372
ข้อมูลจากสื่อสุขภาพใน	ใช้	4.16	.480			
การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่						
ระดับของความตั้งใจที่จะ	ไม่ใช้	4.33	.609	.615	370	.539
กระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อน	ใช้	4.27	.605			
กลับที่ได้รับจากสื่อ						
สุขภาพในการเลี้ยงลูก						
ด้วยนมแม่						

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 68 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ จำแนกตามนำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อใช้ในการสนทนาโดยใช้ Independent t-test ในการทดสอบ พบว่า

สมมติฐานข้อ 2.5 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ที่มีการนำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อศึกษาหาความรู้ที่แตกต่างกับกลุ่มที่ไม่ได้ใช้

ตาราง 69 แสดงการทดสอบความแตกต่างของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์จำแนกตามการนำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อศึกษาหาความรู้

การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ ด้านพฤติกรรมการเลี้ยง ลูกด้วยนมแม่	เพื่อศึกษาหา ความรู้	t-test for Equality of Means				
		ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	t	df	Sig
การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ ภาพรวม	ไม่ใช้	4.23	.422	-1.954	370	.403
	ใช้	4.32	.435			
ระดับการระบุเนื้อหาสื่อ สุขภาพ	ไม่ใช้	4.40	.467	-1.068	370	.286
	ใช้	4.45	.484			
ระดับการรับรู้ถึงอิทธิพล ของสื่อสุขภาพที่มีต่อ พฤติกรรมการเลี้ยงลูก ด้วยนมแม่	ไม่ใช้	4.10	.500	-1.094	323.176	.275
	ใช้	4.17	.584			
ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ ข้อมูลจากสื่อสุขภาพใน การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ไม่ใช้	4.17	.475	-1.492	370	.137
	ใช้	4.25	.489			
ระดับของความตั้งใจที่จะ กระทำ/ปฏิบัติยาสะท้อน กลับที่ได้รับจากสื่อ สุขภาพในการเลี้ยงลูก ด้วยนมแม่	ไม่ใช้	4.22	.643	-2.561	370	.011*
	ใช้	4.39	.580			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 69 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ จำแนกตามการนำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อศึกษาหาความรู้โดยใช้ Independent t-test ในการทดสอบ พบว่า

1) การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์
ในภาพรวม จำแนกตามการนำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อศึกษาหาความรู้มีค่า Sig. เท่ากับ
.403 ซึ่งมากกว่า 0.05 หมายความว่า การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนม
แม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวม ที่มีการนำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อศึกษาหาความรู้ไม่
ต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้

2) การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์
ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ จำแนกตามการนำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อศึกษาหา
ความรู้มีค่า Sig.เท่ากับ .286 ซึ่งมากกว่า 0.05 หมายความว่า การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของ
พฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ ที่มีการนำ
ข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อศึกษาหาความรู้ไม่ต่างกับกลุ่มที่ไม่ใช้

3) การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์
ในระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จำแนกตามการ
นำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อศึกษาหาความรู้มีค่า Sig. เท่ากับ .275 ซึ่งมากกว่า 0.05
หมายความว่า การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ใน
ระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่มีการนำข่าวสาร
สุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อศึกษาหาความรู้ไม่ต่างกับกลุ่มที่ไม่ใช้

4) การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์
ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จำแนกตามการนำ
ข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อศึกษาหาความรู้มีค่า Sig.เท่ากับ .137 ซึ่งมากกว่า 0.05
หมายความว่า การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ใน
ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่มีการนำข่าวสารสุขภาพ
ไปใช้ประโยชน์เพื่อศึกษาหาความรู้ไม่ต่างกับกลุ่มที่ไม่ใช้

5) การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์
ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วย
นมแม่ จำแนกตามการนำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อศึกษาหาความรู้มีค่า Sig.เท่ากับ
.011 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนม
แม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อ
สุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ที่มีการนำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อศึกษาหาความรู้
ต่างกับกลุ่มที่ไม่ใช้

สมมติฐานข้อ 2.6 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ที่เปิดรับข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากสื่อวิทยุและไม่เปิดรับข้อมูลจากสื่อวิทยุมีความแตกต่างกัน

ตาราง 70 แสดงการทดสอบความแตกต่างของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์จำแนกตามการเปิดรับและไม่เปิดรับข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากสื่อวิทยุ

การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ ด้านพฤติกรรมการ เลี้ยงลูกด้วยนมแม่	การเปิดรับ ข้อมูลการเลี้ยง ลูกด้วยนมแม่ จากสื่อวิทยุ	t-test for Equality of Means				
		ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	t	df	Sig
การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ ภาพรวม	ไม่เปิดรับ	4.28	.431	-1.133	370	.768
	เปิดรับ	4.50	.494			
ระดับการระบุเนื้อหาสื่อ สุขภาพ	ไม่เปิดรับ	4.43	.477	-.778	370	.437
	เปิดรับ	4.60	.548			
ระดับการรับรู้ถึงอิทธิพล ของสื่อสุขภาพที่มีต่อ พฤติกรรมการเลี้ยงลูก ด้วยนมแม่	ไม่เปิดรับ	4.14	.554	-.833	370	.406
	เปิดรับ	4.35	.652			
ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ ข้อมูลจากสื่อสุขภาพใน การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ไม่เปิดรับ	4.22	.483	-1.515	370	.131
	เปิดรับ	4.55	.512			
ระดับของความตั้งใจที่จะ กระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อน กลับที่ได้รับจากสื่อ สุขภาพในการเลี้ยงลูก ด้วยนมแม่	ไม่เปิดรับ	4.32	.608	-.638	370	.524
	เปิดรับ	4.50	.707			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 70 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ จำแนกตามการเปิดรับข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากสื่อวิทยุโดยใช้ Independent t-test ในการทดสอบ พบว่า

สมมติฐานข้อ 2.7 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ที่เปิดรับข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากสื่อโทรทัศน์และไม่เปิดรับมีความแตกต่างกัน

ตาราง 71 แสดงการทดสอบความแตกต่างของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์จำแนกตามการเปิดรับข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากสื่อโทรทัศน์

การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	การเปิดรับข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากสื่อโทรทัศน์	t-test for Equality of Means				
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	df	Sig
การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพภาพรวม	ไม่เปิดรับ	4.27	.416	-.664	172.060	.508
	เปิดรับ	4.31	.469			
ระดับการรับรู้เนื้อหาสื่อสุขภาพ	ไม่เปิดรับ	4.43	.473	-.565	370	.573
	เปิดรับ	4.46	.491			
ระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ไม่เปิดรับ	4.13	.533	-.552	169.646	.581
	เปิดรับ	4.17	.611			
ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ไม่เปิดรับ	4.21	.463	-.542	168.304	.589
	เปิดรับ	4.25	.536			
ระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิบัติยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ไม่เปิดรับ	4.32	.610	-.545	370	.586
	เปิดรับ	4.35	.606			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 71 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ จำแนกตามการเปิดรับข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากสื่อโทรทัศน์โดยใช้ Independent t-test ในการทดสอบ พบว่า

สมมติฐานข้อ 2.8 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ที่เป็ได้รับข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากสื่อสิ่งพิมพ์และไม่ได้รับมีความแตกต่างกัน

ตาราง 72 แสดงการทดสอบความแตกต่างของระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จำแนกตามการเปิดรับข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากสื่อสิ่งพิมพ์

การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	การเปิดรับข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากสื่อสิ่งพิมพ์	t-test for Equality of Means				
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	df	Sig
การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพภาพรวม	ไม่เปิดรับ	4.26	.435	-2.155	370	.032*
	เปิดรับ	4.41	.389			
ระดับการรับรู้เนื้อหาสื่อสุขภาพ	ไม่เปิดรับ	4.41	.476	-2.591	370	.010*
	เปิดรับ	4.61	.458			
ระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ไม่เปิดรับ	4.14	.555	-.544	370	.587
	เปิดรับ	4.18	.564			
ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ไม่เปิดรับ	4.20	.476	-2.600	48.774	.012*
	เปิดรับ	4.42	.517			
ระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ไม่เปิดรับ	4.31	.602	-1.384	370	.167
	เปิดรับ	4.45	.655			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 72 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ จำแนกตามการเปิดรับข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากสื่อสิ่งพิมพ์โดยใช้ Independent t-test ในการทดสอบ พบว่า

สมมติฐานข้อ 2.9 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ที่เปิดรับข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากสื่อสื่ออินเทอร์เน็ตและไม่เปิดรับข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ตมีความแตกต่างกัน

ตาราง 73 แสดงการทดสอบความแตกต่างของระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์จำแนกตามการเปิดรับข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากสื่ออินเทอร์เน็ต

การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	การเปิดรับข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากอินเทอร์เน็ต	t-test for Equality of Means				
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	df	Sig
การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพภาพรวม	ไม่เปิดรับ	4.21	.454	-1.147	370	.252
	เปิดรับ	4.29	.428			
ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ	ไม่เปิดรับ	4.36	.497	-1.141	370	.255
	เปิดรับ	4.44	.475			
ระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ไม่เปิดรับ	4.09	.520	-.712	370	.477
	เปิดรับ	4.15	.560			
ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ไม่เปิดรับ	4.17	.482	-.790	370	.430
	เปิดรับ	4.23	.485			
ระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ไม่เปิดรับ	4.24	.716	-.938	58.332	.352
	เปิดรับ	4.34	.590			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 73 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ จำแนกตามการเปิดรับข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากสื่ออินเทอร์เน็ตโดยใช้ Independent t-test ในการทดสอบ พบว่า

เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่เปิดรับข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากสื่ออินเทอร์เน็ตไม่ต่างกับกลุ่มที่ไม่เปิดรับข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ต

สมมติฐานข้อ 3 ปัจจัยทางจิตวิทยามีอิทธิพลหรือทำนายการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

ตาราง 74 แสดงการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

ตัวแปรอิสระ		β	E	Beta	t	sig
ปัจจัยทางจิตวิทยา						
การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในเรื่องของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์	ด้านทัศนคติ	.095	.042	.081	2.245	.025
	ด้านการคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง	.349	.039	.355	9.014	.000
	ด้านการรับรู้ความสามารถในการแสดงพฤติกรรม	.473	.040	.487	11.690	.000
	$R^2 = .630$ SE = .264 F = 209.18*					
ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ	ด้านทัศนคติ	.116	.052	.090	2.225	.027
	ด้านการคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง	.241	.048	.222	5.049	.000
	ด้านการรับรู้ความสามารถในการแสดงพฤติกรรม	.573	.050	.533	11.450	.000
	$R^2 = .539$ SE = .326 F = 143.531*					
ระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ด้านทัศนคติ	-.054	.072	-.036	-.752	.453
	ด้านการคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง	.506	.066	.401	7.660	.000
	ด้านการรับรู้ความสามารถในการแสดงพฤติกรรม	.344	.069	.275	4.974	.000
	$R^2 = .347$ SE = .450 F = 65.234*					

ตาราง 74 (ต่อ)

	ตัวแปรอิสระ	β	E	Beta	t	sig
ปัจจัยทางจิตวิทยา						
ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (Critical Analysis)	ด้านทัศนคติ	.043	.060	.033	.716	.474
	ด้านการคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง	.380	.055	.345	6.935	.000
	ด้านการรับรู้ความสามารถ	.389	.057	.357	6.782	.000
	ในการแสดงพฤติกรรม					
$R^2=.411$ SE=.373 F=85.428*						
ระดับความตั้งใจที่กระทำปฏิกิริยาสะท้อนกลับในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์	ด้านทัศนคติ	.274	.073	.167	3.740	.000
	ด้านการคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง	.267	.067	.193	3.972	.000
	ด้านการรับรู้ความสามารถ	.587	.070	.429	8.344	.000
	ในการแสดงพฤติกรรม					
$R^2=.437$ SE=.458 F=95.241*						

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ≤ 0.05

จากตารางที่ 74 ผลการวิเคราะห์สถิติถดถอยพหุคูณพบว่า

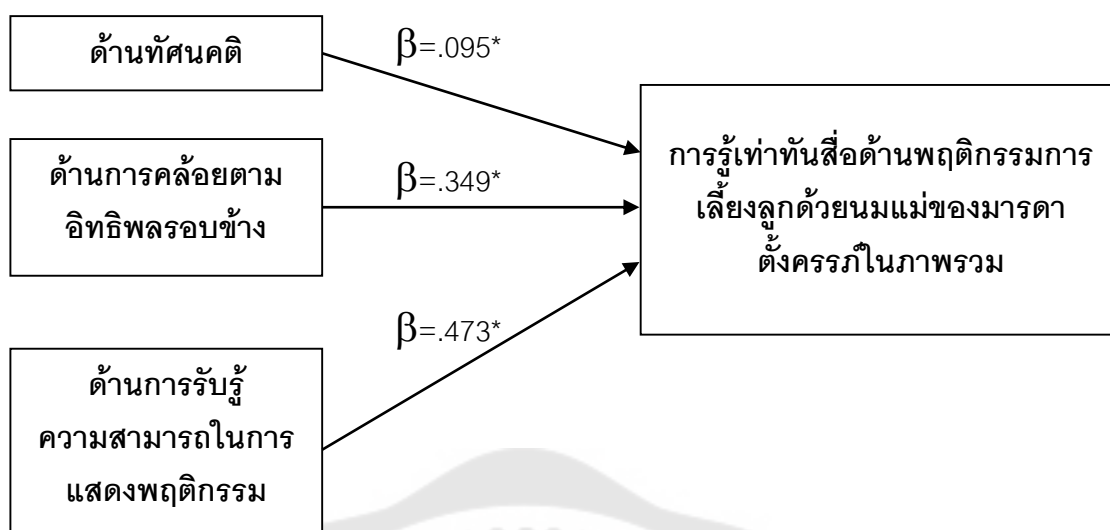
1) ตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปร ร่วมกันทำนายการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวม ได้ร้อยละ 63.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่มีอำนาจในการทำนายการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพได้ดีที่สุด คือ ด้านการรับรู้พฤติกรรม ($\beta = .473$) รองลงมาคือด้านคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง ($\beta = .349$) และ ด้านทัศนคติ ($\beta = .095$) ตามลำดับ

2) ตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปร ร่วมกันทำนายการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ ได้ร้อยละ 53.9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่มีอำนาจในการทำนายการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพได้ดีที่สุดคือ ด้านการรับรู้พฤติกรรม ($\beta = .573$) รองลงมาคือด้านคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง ($\beta = .241$) และ ด้านทัศนคติ ($\beta = .116$) ตามลำดับ

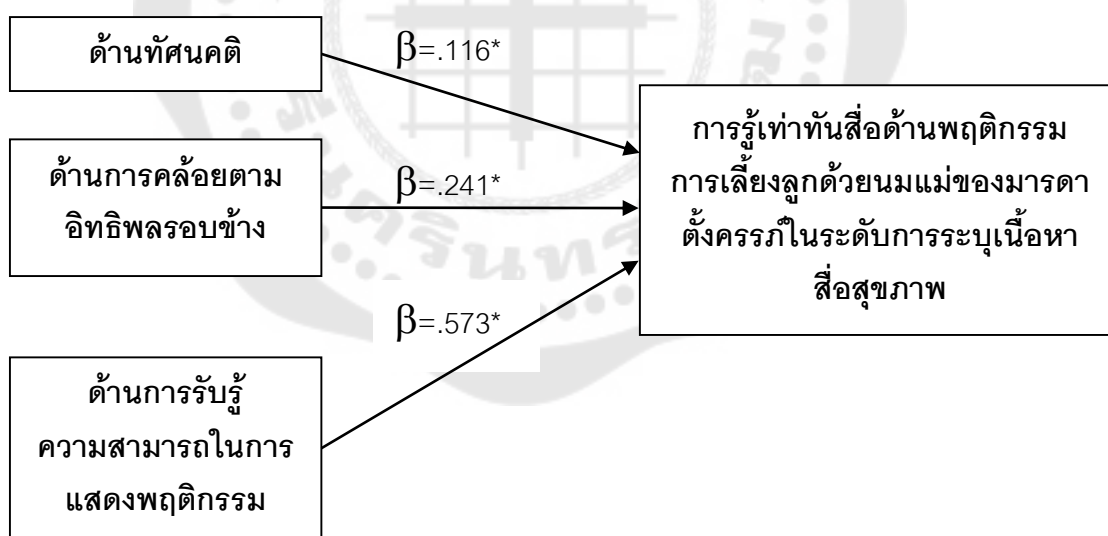
3) ระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ พบว่าตัวแปรด้านทัศนคติไม่มีอิทธิพลต่อระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยเมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่มีอำนาจในการทำนายการรู้เท่าทันสื่อ สุขภาพได้ดีที่สุดคือ ด้านคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง ($\beta = .506$) และด้านการรับรู้พฤติกรรม ($\beta = .344$) ตามลำดับ และตัวแปรทั้งสองตัวร่วมกันทำนายการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ได้ร้อยละ 34.7 ($R^2 = .347$)

4) ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (Critical Analysis) พบว่าตัวแปรด้านทัศนคติไม่มีอิทธิพลต่อระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจาก สื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยเมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่มีอำนาจในการทำนายการ รู้เท่าทันสื่อสุขภาพได้ดีที่สุดคือ ด้านการรับรู้พฤติกรรม ($\beta = .389$) และด้านคล้อยตามอิทธิพลรอบ ข้าง ($\beta = .380$) ตามลำดับ และตัวแปรทั้งสองตัวร่วมกันทำนายการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้าน พฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อ สุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ได้ร้อยละ 41.1 ($R^2 = .411$)

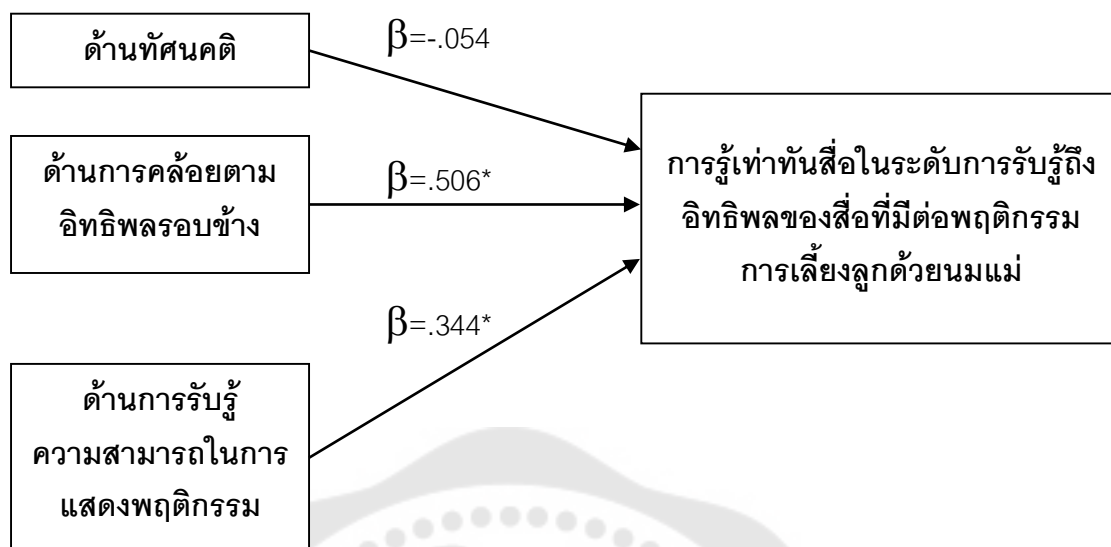
5) ตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปร ร่วมกันทำนายการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับความตั้งใจที่จะทำปฏิกิริยาสะท้อนกลับในการ เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ ได้ร้อยละ 43.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่มีอำนาจในการทำนายการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพได้ดีที่สุดคือ ด้านการ รับรู้พฤติกรรม ($\beta = .587$) รองลงมาคือด้านทัศนคติ ($\beta = .274$) และ ด้านคล้อยตามอิทธิพลรอบ ข้าง ($\beta = .267$) ตามลำดับ

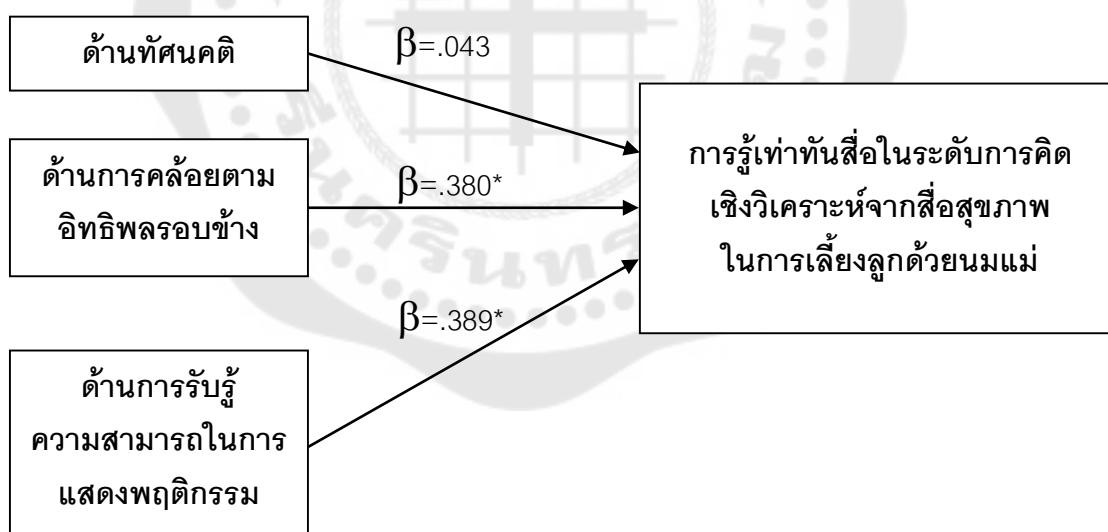
ภาพประกอบ 4 แสดงแบบจำลองแสดงอิทธิพลของปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีต่อการรู้เท่าทันสื่อด้านพฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวม

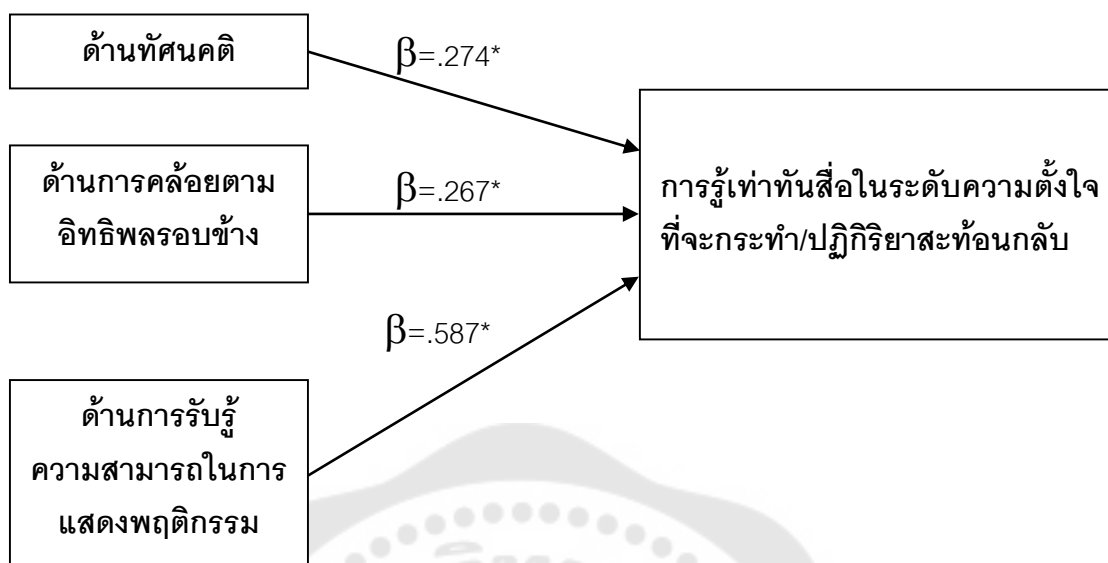
ภาพประกอบ 5 แสดงแบบจำลองแสดงอิทธิพลของปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีต่อการรู้เท่าทันสื่อด้านพฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ

ภาพประกอบ 6 แสดงแบบจำลองแสดงอิทธิพลของปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีต่อการรู้เท่าทันสื่อ
ในระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อที่มีต่อพฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ภาพประกอบ 7 แสดงแบบจำลองแสดงอิทธิพลของปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีต่อการรู้เท่าทันสื่อ
ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์จากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ภาพประกอบ 8 แสดงแบบจำลองแสดงอิทธิพลของปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีต่อการรู้เท่าทันสื่อในระดับความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับ

ตาราง 75 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน	ความต่างรายคู่
สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์		
สมมติฐานข้อที่ 1.1 อายุมีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์		
1.1 ภาพรวม	ยอมรับสมมติฐาน	มารดาที่มีอายุในช่วง 18-20 ปีน้อยกว่าช่วงอายุ 35-39 ปี
1.2 ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ	ยอมรับสมมติฐาน	มารดามีอายุในช่วง 18-20 ปีน้อยกว่าช่วงอายุ 25-29 ปี และช่วงอายุ 35-39 ปี
1.3 ระดับการรับรู้อิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	
1.4 ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ยอมรับสมมติฐาน	ไม่พบคู่ต่าง
1.5 ระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิบัติยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนม	ยอมรับสมมติฐาน	มารดามีอายุในช่วง 18-20 ปีน้อยกว่าช่วงอายุ 21-24 ปีและช่วงอายุ 35-39 ปี
สมมติฐานข้อที่ 1.2 ระดับการศึกษามีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์		
ภาพรวม	ยอมรับสมมติฐาน	1. การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นน้อยกว่าระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโทขึ้นไป 2. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.น้อยกว่าระดับปริญญาโทขึ้นไป
ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ	ยอมรับสมมติฐาน	1. การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นน้อยกว่าระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโทขึ้นไป 2. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.น้อยกว่าระดับปริญญาโทขึ้นไป

ตาราง 75 (ต่อ)

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน	ความต่างรายคู่
ระดับการรับรู้อิทธิพลสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ยอมรับสมมติฐาน	1. การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นน้อยกว่าระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโทขึ้นไป 2. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.น้อยกว่าระดับปริญญาตรีและปริญญาโทขึ้นไป 3. ระดับอนุปริญญา/ปวส. น้อยกว่าปริญญาโท
ระดับความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิบัติยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ยอมรับสมมติฐาน	มัธยมศึกษาตอนต้นน้อยกว่าระดับปริญญาตรี
สมมติฐานข้อที่ 1.3 อาชีพมีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์		
ภาพรวม	ยอมรับสมมติฐาน	อาชีพรับราชการมากกว่าอาชีพแม่บ้าน และอาชีพอื่น ๆ
ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ	ยอมรับสมมติฐาน	อาชีพรับราชการมากกว่าอาชีพอื่น
ระดับการรับรู้อิทธิพลสื่อที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ยอมรับสมมติฐาน	อาชีพรับราชการมากกว่าพนักงานเอกชน อาชีพธุรกิจส่วนตัว อาชีพแม่บ้านและอาชีพอื่น ๆ
ระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิบัติยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ยอมรับสมมติฐาน	อาชีพรับราชการมากกว่าพนักงานเอกชนและอาชีพแม่บ้าน

ตาราง 75 (ต่อ)

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน	ความต่างรายคู่
สมมติฐานข้อที่ 1.4 รายได้มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์		
ภาพรวม	ยอมรับสมมติฐาน	มารดาที่มีรายได้ 30000 บาท มากกว่ารายได้ต่ำกว่า 10000 บาท และ 10001-15000
ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ	ยอมรับสมมติฐาน	มารดาที่มีรายได้ 30000 บาท มากกว่ารายได้ต่ำกว่า 10000 บาท, 10001-15000 และ 15001-20000 บาท
ระดับการรับรู้ทริพลสื่อที่มีต่อ พฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อ สุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ยอมรับสมมติฐาน	มารดาที่มีรายได้ 30000 บาท มากกว่ารายได้ต่ำกว่า 10000 บาท และ 10001-15000
ระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อ สุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ยอมรับสมมติฐาน	มารดาที่มีรายได้ 30000 บาท มากกว่ารายได้ต่ำกว่า 10000 บาท และ 10001-15000
สมมติฐานข้อที่ 1.5 จำนวนครั้งการตั้งครรภ์มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์		
ภาพรวม	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการรับรู้ทริพลสื่อที่มีต่อ พฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อ สุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อ สุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	

ตาราง 75 (ต่อ)

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน	ความต่างรายคู่
สมมติฐานข้อที่ 1.6 ประสิทธิภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์		
ภาพรวม	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการระบุนี้อาหาสื่อสุขภาพ	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการรับรู้อิทธิพลสื่อที่มีต่อ พฤติกรรมเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อ สุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อ สุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	
สมมติฐานข้อที่ 2 พฤติกรรมการใช้สื่อของมารดาตั้งครรภ์มีความสัมพันธ์กับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้าน พฤติกรรมเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์		
สมมติฐานข้อที่ 2.1 ประเภทสื่อที่เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพมีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้าน พฤติกรรมเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์		
ภาพรวม	ยอมรับสมมติฐาน	สื่อโทรทัศน์ต่ำกว่าสื่ออินเทอร์เน็ต
ระดับการระบุนี้อาหาสื่อสุขภาพ	ยอมรับสมมติฐาน	สื่อโทรทัศน์ต่ำกว่าสื่ออินเทอร์เน็ต
ระดับการรับรู้อิทธิพลสื่อที่มีต่อ พฤติกรรมเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อ สุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ยอมรับสมมติฐาน	ไม่พบคู่ต่าง
ระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อ สุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ยอมรับสมมติฐาน	สื่อโทรทัศน์ต่ำกว่าสื่ออินเทอร์เน็ต
สมมติฐานข้อที่ 2.2 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ที่นำ ข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อการรับรู้เหตุการณ์แตกต่างกับกลุ่มที่ไม่ได้ใช้		
ภาพรวม	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการระบุนี้อาหาสื่อสุขภาพ	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการรับรู้อิทธิพลสื่อที่มีต่อ พฤติกรรมเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	

ตาราง 75 (ต่อ)

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน	ความต่างรายคู่
ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อ สุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อ สุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	
สมมติฐานข้อที่ 2.3 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในการนำ ข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อช่วยในการตัดสินใจแตกต่างกับกลุ่มที่ไม่ได้ใช้		
ภาพรวม	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ	ยอมรับสมมติฐาน	
ระดับการรับรู้อิทธิพลสื่อที่มีต่อ พฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อ สุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ยอมรับสมมติฐาน	
ระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อ สุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	
สมมติฐานข้อที่ 2.4 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในการนำ ข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อใช้ในการสนทนาแตกต่างกับกลุ่มที่ไม่ได้ใช้		
ภาพรวม	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการรับรู้อิทธิพลสื่อที่มีต่อ พฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อ สุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อ สุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	

ตาราง 75 (ต่อ)

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน	ความต่างรายคู่
สมมติฐานข้อที่ 2.5 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในการนำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อศึกษาหาความรู้แตกต่างกับกลุ่มที่ไม่ได้ใช้		
ภาพรวม	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการรับรู้อิทธิพลสื่อที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ยอมรับสมมติฐาน	
สมมติฐานข้อ 2.6 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ที่เปิดรับข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากสื่อวิทยุและไม่เปิดรับข้อมูลจากสื่อวิทยุมีความแตกต่างกัน		
ภาพรวม	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการรับรู้อิทธิพลสื่อที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	
สมมติฐานข้อ 2.7 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ที่เปิดรับข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากสื่อโทรทัศน์และไม่เปิดรับมีความแตกต่างกัน		
ภาพรวม	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการรับรู้อิทธิพลสื่อที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	

ตาราง 75 (ต่อ)

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน	ความต่างรายคู่
ระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ ปฏิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อ สุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	
สมมติฐานข้อ 2.8 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ครรภ์ที่เปิดรับ ข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากสื่อสิ่งพิมพ์และไม่เปิดรับมีความแตกต่างกัน		
ภาพรวม	ยอมรับสมมติฐาน	
ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ	ยอมรับสมมติฐาน	
ระดับการรับรู้อิทธิพลสื่อที่มีต่อ พฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อ สุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ยอมรับสมมติฐาน	
ระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ ปฏิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อ สุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	
สมมติฐานข้อ 2.9 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ครรภ์ที่เปิดรับ ข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากสื่ออินเทอร์เน็ตและไม่เปิดรับข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ตมีความแตกต่างกัน		
ภาพรวม	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการรับรู้อิทธิพลสื่อที่มีต่อ พฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อ สุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	
ระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ ปฏิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อ สุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	

ตาราง 75 (ต่อ)

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน	ความต่างรายคู่
สมมติฐานข้อที่ 3 ปัจจัยทางจิตวิทยาได้แก่ ทักษะคิด, การคล้อยตามอิทธิพลรอบข้างและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมีอิทธิพลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์		
ภาพรวม	ยอมรับสมมติฐาน	
ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ	ยอมรับสมมติฐาน	
ระดับการรับรู้อิทธิพลสื่อที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	ด้านทัศนคติไม่มีอิทธิพล
ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิเสธสมมติฐาน	ด้านทัศนคติไม่มีอิทธิพล
ระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิบัติยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ยอมรับสมมติฐาน	

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพพร้อมกับการวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพมีกลุ่มเป้าหมายเป็นมารดาตั้งครรภ์ที่มีอายุมากกว่า 18 ปี ที่มารับบริการฝากครรภ์ที่แผนกผู้ป่วยนอกสูติศาสตร์ ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพฯ จำนวน 18 คน โดยการสัมภาษณ์พฤติกรรมข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ พฤติกรรมการใช้สื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีผลต่อการตั้งใจที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกลุ่มเป้าหมายเป็นมารดาตั้งครรภ์ที่มีอายุมากกว่า 18 ปี ที่มารับบริการฝากครรภ์ที่แผนกผู้ป่วยนอกสูติศาสตร์ ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพฯ จำนวน 372 คน งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ โดยศึกษาจากปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมการใช้สื่อสุขภาพและปัจจัยทางจิตวิทยา โดยสรุปผลการดำเนินงานโดยแบ่งหัวข้อในการสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ สรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

1. การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในเรื่องของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

จากการศึกษาของ Diane Levin-Zamir. แบ่งการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ (Content identification) ระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (Perceived Influence on Behavior) ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (Critical Analysis) ระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (Intended action/reaction)

ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ (Content identification)

ผลการศึกษาพบว่าในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสามารถให้ข้อมูลได้ว่าเนื้อหาจากสื่อสุขภาพที่ตนเองเปิดรับ มีข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ในด้านต่าง ๆ เช่นประโยชน์วิธีการเพิ่มเติม การแก้ไขปัญหา โดยสื่อส่วนใหญ่ที่กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลเปิดรับได้แก่ สื่ออินเทอร์เน็ต โดยค้นหาจากเว็บไซต์ สื่อโซเชียลซึ่งจะเป็นเฟสบุ๊คเป็นหลัก และสื่อจากโรงพยาบาลผู้เชี่ยวชาญ สื่อบุคคลมารดาตั้งครรภ์ ด้วยตนเอง สื่อแผ่นพับ

ระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (Perceived Influence on Behavior)

ผลการศึกษาพบว่า ระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสามารถอธิบายเหตุผลที่สื่อสุขภาพทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ หรืออิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีผลต่อตนเองได้ โดยให้ความเห็นว่าข้อมูลในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่ได้รับจากสื่อสุขภาพทั้งในรูปแบบสื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์จากโรงพยาบาล สื่ออินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ต่าง ๆ สื่อโซเชียลที่ใช้กันแพร่หลายในปัจจุบันมีประโยชน์ เป็นข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ มีประโยชน์ ทำให้เห็นความสำคัญและเข้าใจประโยชน์สำหรับแม่่มือใหม่ รวมถึงสร้างความมั่นใจจากการมีตัวอย่างที่ดีให้เห็น ซึ่งสื่อปัจจุบันให้ข้อมูลข่าวสารที่ดีและรวดเร็ว และสื่อสุขภาพส่วนใหญ่มีเนื้อหาไปในแนวทางเดียวกันทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมั่น มั่นใจ และมีส่วนทำให้ตนตัดสินใจที่จะพยายามเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ให้ได้ อีกทั้งมีความเห็นว่าสื่อสุขภาพควรมีการเผยแพร่ข้อมูลในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่เป็นประโยชน์ผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อรณรงค์ให้มีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพิ่มมากขึ้น

ระดับการคิดเชิงวิเคราะห้ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (Critical Analysis)

ผลการศึกษาพบว่าระดับการคิดเชิงวิเคราะห้ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่กลุ่มตัวอย่างสามารถวิเคราะห์ข้อมูลที่สื่อสุขภาพนำเสนอได้และสามารถแสดงข้อคิดเห็นในข้อมูลที่ได้รับจากสื่อสุขภาพที่เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยการวิเคราะห์ตีความเนื้อหาสื่อโดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่นการเปรียบเทียบหาความแตกต่าง การให้เหตุผลและผล ลำดับความสำคัญ และคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้นว่าข้อมูลที่ได้รับจากสื่อสุขภาพว่ามีความน่าเชื่อถือ

ระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (Intended action/reaction)

ผลการศึกษาจะพบว่าในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กลุ่มตัวอย่างทุกคนที่ให้ข้อมูลทุกคนมีความมุ่งมั่นตั้งใจในที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ให้ประสบความสำเร็จทั้งในกลุ่มมารดาที่ตั้งครรภ์แรก หรือ ตั้งครรภ์ที่สอง โดยมีการเตรียมความพร้อมทั้งร่างกายจิตใจและการศึกษาหาข้อมูลในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และมีความตั้งใจที่จะแนะนำให้แก่คนอื่น ๆ มีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ต่อไป

2. พฤติกรรมการใช้สื่อสุขภาพในเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำของมารดาตั้งครรภ์ในการใช้สื่อโดยมีประเด็นที่ศึกษาได้แก่ ประเภทสื่อที่ใช้ และเนื้อหาที่ใช้

ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จะพบว่าสื่อที่กลุ่มตัวอย่างได้รับข้อมูลในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และเป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างใช้เกือบทุกคนก็คือ สื่อโซเชียลมีเดีย ได้แก่ เฟสบุ๊ก กลุ่มไลน์เป็นต้น รองลงมา คือ สื่อจากโรงพยาบาล โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ทั้งนี้ในกลุ่มที่ตั้งครรภ์แรกจะค่อนข้างทำการศึกษาค้นหาข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ เช่น สื่อโซเชียลมีเดีย สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ค่อนข้างเยอะเพื่อเตรียมตัวเนื่องจากมีความกังวลในหลายเรื่อง เช่น กลัวน้ำนมไม่เพียงพอในการเลี้ยงลูก แต่จะมีการหาแนวทางการแก้ปัญหาเตรียมไว้

3. ปัจจัยเชิงจิตวิทยาที่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ในการศึกษานี้ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดของทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen ที่พบว่าตัวแปรแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านทัศนคติต่อพฤติกรรม ด้านการคล้อยตาม อิทธิพลรอบข้าง และด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมความสัมพันธ์อย่างสูงต่อความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างพบว่า

ด้านทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ นั้นพบว่าทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ส่วนใหญ่จะมีทัศนคติในเชิงบวก มีความเชื่อมั่นในคุณค่าของการเลี้ยงลูกด้วยนมเห็นประโยชน์และเป็นสิ่งที่ภาคภูมิใจของแม่ แต่ก็มีทัศนคติในเชิงลบอาจเนื่องจากประสบการณ์หรือสิ่งแวดล้อมที่พบเจอเช่น ปัญหาในการให้นมลูกที่ผ่านมา ทัศนคติในการให้นมลูกที่ไม่ดีรวมถึงการขาดความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ด้านการคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง พบการคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง จากคำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูล ที่สอดคล้องกับประเด็นดังนี้ ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างนั้น ตัดสินใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากบุคคลรอบข้างโดยเฉพาะสามี ครอบครัวและผู้เชี่ยวชาญ แพทย์ พยาบาล และเพื่อน เพราะมีส่วนสำคัญในการช่วยเหลือสนับสนุนทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ สภาพแวดล้อม

ด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม พบการรับรู้ ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมจากคำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูล ที่สอดคล้องกับประเด็นดังนี้ ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ความสามารถของตนเองว่าจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้ สำเร็จมีวิธีการจัดการ การค้นหาข้อมูลจากสื่อสุขภาพ การแก้ปัญหา ความเชื่อมั่น การเตรียมการ ทั้งความพร้อมร่างกายและจิตใจ เพื่อที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้สำเร็จ

ผลการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ

สรุปเป็น 5 ส่วน ตามประเด็นที่ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นมารดาตั้งครรภ์

กลุ่มตัวอย่างเป็นมารดาตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ จำนวน 372 คน โดยส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 25-29 ปี (ร้อยละ 29.00) รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 30-34 ปี (ร้อยละ 21.80) ด้านการศึกษาของมารดาตั้งครรภ์ ส่วนใหญ่ระดับการศึกษาอยู่ในกลุ่มปริญญาตรี (ร้อยละ 33.30) ส่วนด้านอาชีพของมารดาตั้งครรภ์ พบว่าส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัทเอกชน (ร้อยละ 27.20) รองลงมาเป็นแม่บ้าน (ร้อยละ 19.00) มารดาตั้งครรภ์ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนในช่วง 10,001-15,000 บาท (ร้อยละ 33.90) รองลงมารายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท (ร้อยละ 29.00) ส่วนในจำนวนครั้งการตั้งครรภ์พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นมารดาตั้งครรภ์แรก (ร้อยละ 43.50) รองลงมาเป็นครรภ์ที่ 2 (ร้อยละ 35.50) และด้านประสบการณ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ พบว่าส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (ร้อยละ 51.30) และ เคยมีประสบการณ์เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (ร้อยละ 48.70)

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการใช้สื่อของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. สื่อที่มารดาตั้งครรภ์เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ ส่วนใหญ่คือ สื่ออินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 88.40) รองลงมาเป็นสื่อโทรทัศน์ (ร้อยละ 10.80) ในขณะที่มารดาตั้งครรภ์เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพที่สื่อวิทยุเป็นลำดับสุดท้ายคิดเป็น (ร้อยละ 0.30)
2. สื่ออินเทอร์เน็ต เป็นสื่อที่มีความถี่ในการเปิดรับทุกวันมากที่สุด (ร้อยละ 72.60) รองลงมาคือสื่อโทรทัศน์ (ร้อยละ 28.00) ในขณะที่เปิดรับสื่อวิทยุเป็นลำดับสุดท้าย (ร้อยละ 1.10)

3. การนำข่าวสารด้านสุขภาพไปใช้ประโยชน์ของมารดาตั้งครรภ์อันดับแรก คือ ใช้เพื่อช่วยในการตัดสินใจ (ร้อยละ 33.90) รองลงมาคือเพื่อศึกษาหาความรู้ (ร้อยละ 32.00)

4. ผู้ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสื่อสุขภาพของมารดาตั้งครรภ์อันดับแรกคือ ครอบครัว (ร้อยละ 51.00) รองลงมาคือผู้เชี่ยวชาญ (ร้อยละ 26.80) ในขณะที่ครูอาจารย์มีเพียง (ร้อยละ 2.20)

5. สื่อที่มารดาตั้งครรภ์ได้รับข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อันดับแรกคือ สื่ออินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 63.70) ลำดับถัดมาคือสื่อโทรทัศน์ (ร้อยละ 20.70) ในขณะที่สื่อวิทยุเป็นลำดับสุดท้าย (ร้อยละ 1.00)

ส่วนที่ 3 ปัจจัยทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดา

1. ปัจจัยทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.33)

2. ด้านทัศนคติจากการศึกษาพบว่าอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.27)

3. ด้านการคล้อยตามอิทธิพลรอบข้างจากการศึกษาพบว่าอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.35)

4. ด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมจากการศึกษาพบว่าอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.42)

ส่วนที่ 4 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

1. ระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยรวมจากการศึกษาอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.28)

2. ระดับการระบุเนื้อหาสื่อจากการศึกษาพบว่าอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.43)

3. ระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อที่มีต่อพฤติกรรมจากการศึกษาพบว่าอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.14)

4. ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ที่สื่อสุขภาพของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จากการศึกษาพบว่าอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.22)

5. ระดับความตั้งใจที่จะทำปฏิกิริยาสะท้อนกลับในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ จากการศึกษาพบว่าอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.33)

ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมการใช้สื่อสุขภาพ และปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีผลการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ ดังนี้

5.1 ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

จากการศึกษาพบว่า

5.1.1 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวมพบว่ามารดาตั้งครรภ์ ที่มีอายุในช่วง 18-20 ปี มีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่น้อยกว่ามารดาที่มีอายุช่วง 35-39 ปี ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ พบว่ามารดาตั้งครรภ์ ที่มีอายุในช่วง 18-20 ปี มีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ น้อยกว่ามารดาที่มีอายุช่วง 25-29 ปี ระดับการรับรู้อิทธิพลสื่อไม่พบคู่แตกต่าง เช่นเดียวกับในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ก็ไม่พบคู่แตกต่าง และในระดับความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิบัติการสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่พบว่ามารดาตั้งครรภ์ ที่มีอายุในช่วง 18-20 ปี มีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิบัติการสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่น้อยกว่ามารดาที่มีอายุช่วง 25-29 ปี และช่วงอายุ 35-39 ปี

5.1.2 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ภาพรวมจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า การรู้เท่าทันสื่อของพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ภาพรวม ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นน้อยกว่าระดับปริญญาตรี การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นน้อยกว่าระดับปริญญาโทขึ้นไป และการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. น้อยกว่าระดับปริญญาโทขึ้นไป 0.05 ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพพบว่า การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นน้อยกว่าระดับปริญญาตรี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นน้อยกว่าระดับปริญญาโทขึ้นไปและ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. น้อยกว่าระดับปริญญาโทขึ้นไป ระดับการรับรู้อิทธิพลสื่อไม่พบคู่แตกต่าง ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ พบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นน้อยกว่าระดับปริญญาตรี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นน้อยกว่าระดับปริญญาโทขึ้นไป การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. น้อยกว่าปริญญาตรี น้อยกว่าระดับปริญญาโทขึ้นไป และ

การศึกษาระดับอนุปริณญาต่ำกว่าปริณญาโทขึ้นไป และในระดับความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่พบว่ามารดาตั้งครรรภ์ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีระดับความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่น้อยกว่าระดับปริณญาตรี

5.1.3 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรรภ์ภาพรวมจำแนกตามอาชีพพบว่า มารดาตั้งครรรภ์ที่มีอาชีพรับราชการมีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรรภ์ภาพรวมมากกว่าอาชีพแม่บ้าน และอาชีพอื่น ๆ เมื่อวิเคราะห์แต่ละระดับพบว่า ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพมารดาตั้งครรรภ์ที่มีอาชีพรับราชการมีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพมากกว่าอาชีพอื่น ๆ ในระดับการรับรู้อิทธิพลของสื่อที่มีต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ไม่พบคู่แตกต่าง ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพ พบว่าในระดับนี้อาชีพข้าราชการมากกว่า พนักงานเอกชน มากกว่าธุรกิจส่วนตัว มากกว่าแม่บ้านและอาชีพอื่น ๆ และในระดับความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่พบว่ามารดาตั้งครรรภ์ที่มีอาชีพข้าราชการมีระดับความตั้งใจที่จะกระทำมากกว่าพนักงานเอกชนและแม่บ้าน

5.1.4 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรรภ์ภาพรวม จำแนกตามรายได้พบว่ามารดาตั้งครรรภ์ที่มีรายได้ต่ำกว่า 10000 บาท น้อยกว่ามารดาที่มีรายได้ 30000 บาทขึ้นไป มารดาตั้งครรรภ์ที่มีรายได้ 10001-15000 บาท น้อยกว่ามารดาที่มีรายได้ 30000 บาทขึ้นไป เมื่อวิเคราะห์แต่ละระดับพบว่าในระดับการระบุเนื้อหาสื่อ มารดาตั้งครรรภ์ที่มีรายได้ต่ำกว่า 10000 บาท น้อยกว่ามารดาที่มีรายได้ 30000 บาทขึ้นไป มารดาตั้งครรรภ์ที่มีรายได้ 10001-15000 บาท น้อยกว่ามารดาที่มีรายได้ 30000 บาทขึ้นไป ในระดับการรับรู้อิทธิพลสื่อที่มีต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ไม่พบคู่แตกต่าง ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลสื่อสุขภาพ พบว่า มารดาตั้งครรรภ์ที่มีรายได้ต่ำกว่า 10000 บาท น้อยกว่ามารดาที่มีรายได้ 30000 บาทขึ้นไป มารดาตั้งครรรภ์ที่มีรายได้ 10001-15000 บาท น้อยกว่ามารดาที่มีรายได้ 30000 บาทขึ้นไป และระดับความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่พบว่ามารดาตั้งครรรภ์ที่มีรายได้ต่ำกว่า 10000 บาท น้อยกว่ามารดาที่มีรายได้ 30000 บาทขึ้นไป มารดาตั้งครรรภ์ที่มีรายได้ 10001-15000 บาท น้อยกว่ามารดาที่มีรายได้ 30000 บาทขึ้นไป มารดาตั้งครรรภ์ที่มีรายได้ 15001-20000 บาท น้อยกว่ามารดาที่มีรายได้ 30000 บาทขึ้นไป

และจากการศึกษายังพบว่าจำนวนครั้งในการตั้งครรภ์ของมารดา ประสบการณ์ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าไม่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อ สุขภาพด้านพฤติกรรมและการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ทั้งภาพรวมและแต่ละระดับ

5.2 พฤติกรรมการใช้สื่อของมารดาตั้งครรภ์ที่มีความสัมพันธ์ ระหว่างกับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

5.2.1 การรู้เท่าทันสื่อด้านพฤติกรรมและการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของ มารดาตั้งครรภ์ในภาพรวมพบว่ามารดาตั้งครรภ์ ที่เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพจากสื่อ โทรทัศน์ต่ำกว่าการรู้เท่าทันสื่อด้านพฤติกรรมและการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ของ มารดาที่เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพจากสื่ออินเทอร์เน็ต เมื่อวิเคราะห์แต่ละระดับ พบว่า ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพพบว่ามารดาตั้งครรภ์ ที่เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพจาก สื่อโทรทัศน์ต่ำกว่า สื่ออินเทอร์เน็ต ระดับการรับรู้อิทธิพลสื่อที่มีต่อพฤติกรรมและการเลี้ยงลูกด้วย นมแม่ และระดับการคิดเชิงวิเคราะห์สื่อสุขภาพไม่พบคู่แตกต่าง ส่วนในระดับ ความตั้งใจที่จะ กระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่พบว่ามารดาตั้งครรภ์ ที่เลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพจากสื่อโทรทัศน์ต่ำกว่า สื่ออินเทอร์เน็ต เช่นกัน

5.2.2 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมและการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ของมารดาตั้งครรภ์ภาพรวมและในการวิเคราะห์แต่ละระดับพบว่ามารดาตั้งครรภ์ที่มีการนำ ข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อการรับรู้เหตุการณ์ เพื่อใช้ในการสนทนา ไม่มีความแตกต่างกับ กลุ่มที่ไม่ใช้ แต่พบว่าในกลุ่มที่ใช้เพื่อการตัดสินใจด้านสุขภาพ การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้าน พฤติกรรมและการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ภาพรวมพบความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่ใช้ และไม่ใช่ เมื่อวิเคราะห์แต่ละระดับพบว่าในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพและระดับการคิดเชิง วิเคราะห์สื่อสุขภาพนั้นพบ ความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่ใช้และไม่ใช้ ส่วนในระดับการรับรู้อิทธิพล สื่อสุขภาพและระดับความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการ เลี้ยงลูกด้วยนมแม่พบว่ามารดาตั้งครรภ์ ไม่พบคู่แตกต่าง และกลุ่มที่ใช้เพื่อศึกษาหาความรู้ ใน การวิเคราะห์ภาพรวมไม่พบความแตกต่าง เมื่อวิเคราะห์แต่ละระดับพบว่า ในระดับการระบุเนื้อหา สื่อสุขภาพ ระดับการรับรู้อิทธิพลสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรม และระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูล สื่อสุขภาพ ไม่พบความแตกต่างในกลุ่มที่ใช้และไม่ใช้ ส่วนในระดับความตั้งใจที่จะกระทำ/ ปฏิกิริยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่พบว่ามีความแตกต่าง ระหว่างกลุ่มที่ใช้เพื่อการศึกษาและไม่ได้ใช้

5.2.3 การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของกลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากสื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ และสื่ออินเทอร์เน็ตทั้งภาพรวมและแต่ละระดับ ไม่พบความแตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้เปิดรับแต่ในการวิเคราะห์พบว่ากลุ่มที่เปิดรับข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากสื่อสิ่งพิมพ์มีความแตกต่างในกับกลุ่มที่ไม่ได้เปิดรับข้อมูลทั้งภาพรวม และในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพและระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ ส่วนในระดับการรับรู้อิทธิพลสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมและ ระดับความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิบัติการสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ไม่พบความแตกต่าง

5.3 ปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ ได้แก่ ทศนคติ, การคล้อยตามอิทธิพลรอบข้างและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม

จากการศึกษาพบว่า การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวม ตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปร ร่วมกันทำนายการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวม ได้ร้อยละ 63.0 ($R^2=.630$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่มีอำนาจในการทำนายการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพได้ดีที่สุดคือ ด้านการรับรู้พฤติกรรม ($\beta =.473$) รองลงมาคือด้านคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง ($\beta =.349$) และ ด้านทศนคติ ($\beta =.095$)ตามลำดับ

ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ ตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปร ร่วมกันทำนายการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ ได้ร้อยละ 53.9 ($R^2=.539$). อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่มีอำนาจในการทำนายการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพได้ดีที่สุดคือ ด้านการรับรู้พฤติกรรม ($\beta =.573$) รองลงมาคือด้านคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง ($\beta =.241$) และ ด้านทศนคติ ($\beta =.116$)ตามลำดับ

ระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ พบว่าตัวแปรด้านทศนคติไม่มีอิทธิพลต่อระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยเมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่มีอำนาจในการทำนายการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพได้ดีที่สุดคือ ด้านคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง ($\beta =.506$) และด้านการรับรู้พฤติกรรม ($\beta =.344$) ตามลำดับ และตัวแปรทั้งสองตัวร่วมกันทำนายการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ได้ร้อยละ 34.7 ($R^2=.347$)

ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ห้ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (Critical Analysis) พบว่าตัวแปรด้านทัศนคติไม่มีอิทธิพลต่อระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยเมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่มีอำนาจในการทำนายการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพได้ดีที่สุดคือ ด้านการรับรู้พฤติกรรม ($\beta = .389$) และด้านคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง ($\beta = .380$) ตามลำดับ และสองตัวแปรร่วมกันทำนายการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ได้ร้อยละ 41.1 ($R^2 = .411$)

ระดับความตั้งใจที่กระทำปฏิกิริยาสะท้อนกลับในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ ตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปร ร่วมกันทำนายการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในระดับความตั้งใจที่กระทำปฏิกิริยาสะท้อนกลับในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ ได้ร้อยละ 43.7 ($R^2 = .437$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่มีอำนาจในการทำนายการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพได้ดีที่สุดคือ ด้านการรับรู้พฤติกรรม ($\beta = .587$) รองลงมาคือด้านทัศนคติ ($\beta = .274$) และ ด้านคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง ($\beta = .267$)ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ สามารถสรุปประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

ผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์พบว่าระดับที่สูงที่สุดคือ ด้านการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ระดับรองลงมาคือ ระดับความตั้งใจที่จะกระทำปฏิกิริยาสะท้อนกลับ ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์และระดับการคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง ตามลำดับ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนที่สูงที่สุดนั้น เนื่องด้วยกลุ่มตัวอย่างเป็นมารดาตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ในโรงพยาบาลซึ่งเป็นโรงพยาบาลที่มีนโยบายในการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ซึ่งจะมีโครงการจัดอบรมให้ความรู้ในการเตรียมตัวของมารดาตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ มีการจัดทำสื่อให้ความรู้ มีคลินิกนมแม่ซึ่งอาจเป็นผลทำให้มารดาตั้งครรภ์มีความเข้าใจในเนื้อหาเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ อีกทั้งมารดาตั้งครรภ์ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุที่มีการเข้าถึงสื่อและมีศักยภาพในการค้นหาข้อมูล จึงทำให้ระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ

เป็นระดับที่ค่าเฉลี่ยคะแนนที่สูงกว่าในระดับอื่น ส่วนในระดับรองลงมาคือ ระดับความตั้งใจที่จะกระทำปฏิกิริยาสะท้อนกลับนั้นเป็นระดับที่เชื่อว่าความตั้งใจที่จะกระทำจะส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมได้โดยถ้ามารดามีความตั้งใจที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ก็จะทำให้การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่หลังคลอดสำเร็จเช่นเดียวกับการศึกษาของไบมิดเดิลสตาตท์ โจแอนเปง และฟลาย (Bai, Middlestadt, Joanne Peng, & Fly, 2010) ที่ทำการศึกษาปัจจัยทำนายที่มีผลต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนั้นในเดือนแรกหลังคลอด ในแม่จำนวน 78 ราย นั้นพบว่าความตั้งใจของแม่มีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลสื่อสุขภาพนั้นถือว่าเป็นระดับที่สำคัญเพราะ เมื่อมารดาตั้งครรมีการคิดเชิงวิเคราะห์หรือการประเมินเชิงวิพากษ์ข้อมูลสื่อที่ตนเปิดรับหรือได้รับ ก็จะไม่เชื่อหรือเอนเอียงไปตามกลยุทธ์สื่อสารการตลาดของนมผงหรือข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง และในระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลสื่อที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากการศึกษาครั้งนี้พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสุดท้ายซึ่งเมื่อได้ทำการวิเคราะห์ในข้อคำถามพบว่าข้อคำถามที่ถามข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลในสื่อสุขภาพที่รณรงค์ให้เห็นประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ยังไม่เพียงพอในการตัดสินใจให้ท่านเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงซึ่งแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับข้อคำถามนี้จึงส่งผลทำให้ผลการวิเคราะห์อยู่ในลำดับสุดท้ายซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้อมูลในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่มีเผยแพร่อยู่ในตอนนี่ยังมีปริมาณข้อมูลที่ไม่เพียงพอในการที่จะช่วยในการตัดสินใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยข้อมูลที่มีอยู่มากเป็นข้อมูลที่ทำให้ความรู้ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ทั่ว ๆ ไป ในการที่จะปลูกฝังให้เกิดค่านิยมในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในสังคมไทย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้สร้างสื่อเพื่อรณรงค์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จึงควรต้องให้ข้อมูลในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่หลากหลาย รวมถึงการสร้างสรรค์สื่อให้มีความกระตุ้นส่งเสริมให้มารดาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพิ่มขึ้นจะทำให้ข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในสื่อต่าง ๆ มีน้ำหนักในการประกอบการตัดสินใจให้เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้การศึกษารู้เท่าทันสื่อด้านสุขภาพในด้านอื่น ๆ ก็พบว่าผลของการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพสามารถลดความถี่ของพฤติกรรมเสี่ยง อาทิ การดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ (Austin & Johnson, 1997) การสูบบุหรี่ (Austin et al, 2005) การใช้ยาสูบ (Gonzalez, et.al., 2004) และพฤติกรรมบริโภคนิยม (จินตนา ตันสุวรรณนนท์, 2558) ซึ่งการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพนั้นจะช่วยเพิ่มความรู้ของผู้บริโภคสื่อเกี่ยวกับสื่อการวิเคราะห์วิพากษ์สื่อ การตระหนักถึงอิทธิพลของสื่อ ขณะเดียวกันช่วยลดการรับรู้เรื่องความเป็นจริงที่ถูกนำเสนอ โดยสื่อ อีกทั้งการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพยังช่วยเพิ่มการรับรู้ความสามารถในตนเองในการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยง (Jeong, Cho, & Hwang, 2012) โดยการรู้เท่าทันสื่อเป็นโปรแกรมการศึกษาที่ถูกออกแบบมา เพื่อลดผลร้ายหรืออันตรายของสื่อโดยการแจ้งให้ผู้บริโภคสื่อ

ทราบถึงอิทธิพลของสื่อที่มีต่อความเชื่อ เจตคติและ การป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงสำหรับในประเทศไทย (จินตนา ตันสุวรรณนนท์, 2558) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อโฆษณาเกี่ยวกับพฤติกรรมบริโภคนิยมของเยาวชน ในเขต กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้รับสารยังไม่ถูกครอบงำโดยสื่อเนื่องจากเทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้า การสื่อสารมีการพัฒนาเติบโตไปอย่างรวดเร็วส่งผลให้คนไทยตระหนักถึงความสำคัญอิทธิพล และผลกระทบของสื่อที่มีต่อบุคคลและสังคม โดยมีการศึกษาพบว่าผู้บริโภคที่ดูโฆษณาสามารถรับรู้วัตถุประสงค์ของโฆษณารวมถึงผู้บริโภคสามารถแยกแยะประเภทของข้อมูลได้ว่าเป็นโฆษณาลักษณะใด เป็นผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร หรือไม่คือทักษะการเข้าใจสื่อ หรือเข้าใจเนื้อหาสื่อซึ่งทำให้เกิดความตระหนักว่าสื่อใดมีการโฆษณาเกินจริง (บุบผา เมฆสีทองคำ, 2554) ดังนั้นถ้าบุคคลมีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพก็จะส่งผลต่อการสร้าง นำ ช่อม พฤติกรรมสุขภาพในด้านต่าง ๆ ต่อไปในอนาคต

2. ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ชี้ให้เห็นว่าอายุมีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวมและในแต่ละระดับ ที่แตกต่างกัน โดยในภาพรวมพบว่ามารดาตั้งครรภ์ ที่มีอายุในช่วง 18-20 ปีจะมีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่น้อยกว่ามารดาที่มีอายุช่วง 35-39 ปี ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ พบว่ามารดาตั้งครรภ์ ที่มีอายุในช่วง 18-20 ปี มีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ พฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ น้อยกว่ามารดาที่มีอายุช่วง 25-29 ปี ระดับการรับรู้อิทธิพลสื่อไม่พบคู่แตกต่าง เช่นเดียวกับในระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ก็ไม่พบคู่แตกต่าง และในระดับความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิบัติยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่พบว่ามารดาตั้งครรภ์ ที่มีอายุในช่วง 18-20 ปีมีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิบัติยาสะท้อนกลับที่ได้รับจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่น้อยกว่ามารดาที่มีอายุช่วง 25-29 ปี และช่วงอายุ 35-39 ปี

เหตุผลที่เป็นเช่นนี้เพราะมารดาที่มีอายุช่วง 25 ปีขึ้นไปถือเป็นช่วงอายุที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ซึ่งมีวุฒิภาวะและความพร้อมทั้งร่างกาย จิตใจและเศรษฐกิจ รวมถึงประสบการณ์ชีวิตที่สูงกว่าดังนั้นจึงส่งผลทำให้มีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพที่สูงกว่ามารดาตั้งครรภ์ ที่มีอายุในช่วง 18-20 ปีซึ่งช่วงอายุดังกล่าวถือเป็นการเริ่มต้นของชีวิตของวัยรุ่นตอนปลายที่เตรียมเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ซึ่งความพร้อมในด้านต่าง ๆ ในการตั้งครรภ์ย่อมน้อยกว่าวัยผู้ใหญ่ นอกจากนี้ยังพบว่าประสบการณ์

แต่ละช่วงอายุทั้งประสบการณ์ชีวิต ประสบการณ์การทำงาน ทักษะทางสังคมทำให้วัยผู้ใหญ่มองได้ลึกซึ้งกว่าผู้มีอายุน้อย อายุจึงมีส่วนช่วยสนับสนุนให้การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกาเลียงลูกด้วยนมแม่มีความแตกต่างกัน

ส่วนระดับการศึกษาที่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกาเลียงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์นั้นในการศึกษาคั้งนี้พบว่าระดับการศึกษาที่สูงกว่าจะมีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านการเลียงลูกด้วยนมแม่ที่มากกว่า มารดาตั้งครรภ์ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า โดยในการศึกษาจากทฤษฎีการรู้เท่าทันสื่อจะพบว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงมักเป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะและมีวิจาร์ณญาณ ในการเปิดรับสื่อและเนื้อหา เช่น ในการศึกษาของ(รพีพร เทียมจันทร์, 2561) พบว่าปัจจัยด้านอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ที่แตกต่างกันจะส่งผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกาเลียงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ที่แตกต่างกัน โดยพบว่าอายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนของประชาชน มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยการศึกษาของ (พัทธนินทร์ สมัยรัฐ, 2548) ยังพบว่าผู้บริโภคที่มีการศึกษาสูงย่อมมีการตระหนักรู้โฆษณาหลอกลวงในผลิตภัณฑ์อาหารเสริมมากกว่าผู้มีการศึกษาน้อยกว่าเนื่องจากผู้ที่มีระดับการศึกษาที่สูงจะมีการใช้ความรู้ในการคิดวิเคราะห์ถึงการโฆษณาเกินจริงได้ ดังนั้นระดับการศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อความเข้าใจอย่างพินิจพิเคราะห์ในการรู้เท่าทันสื่อส่งผลให้ระดับการศึกษาที่สูงกว่ามีระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพที่สูงกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาที่ต่ำกว่า

ในด้านอาชีพที่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกาเลียงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ จากการศึกษาคั้งนี้พบว่าอาชีพมีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพโดยการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของมารดาตั้งครรภ์ทั้งในภาพรวมและแต่ละระดับ มารดาตั้งครรภ์ที่มีอาชีพรับราชการจะมีระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกาเลียงลูกด้วยนมแม่มากกว่าอาชีพพนักงานเอกชน แม่บ้านและอาชีพอื่น ๆ อาชีพเป็นอีกปัจจัยซึ่งส่งผลต่อระดับการรู้เท่าทันสื่อเนื่องจากอาชีพส่งผลต่อรายได้ ทำให้การเข้าถึงสื่อสุขภาพ การเข้าถึงข้อมูลแตกต่างกันไปตามแต่ละอาชีพ ผู้ที่ทำงานในหน่วยงานภาครัฐอาจมีโอกาศได้รับข่าวสารเรื่องการเลียงลูกด้วยนมแม่จากหน่วยงานสุขภาพต่าง ๆ ของภาครัฐได้ง่ายจากการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ ดังเช่นในงานวิจัยของ (กิตติมา สุรสนธิ, 2557) ศึกษาพฤติกรรมกาเลียงลูก การรู้เท่าทันสื่อ และปัจจัยที่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อการจำหน่ายสินค้าสุขภาพทางอินเทอร์เน็ตของประชาชน ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการอธิบายไว้ว่า การรู้เท่าทันสื่ออาจเกี่ยวข้องกับเงื่อนไขและปัจจัยหลายประการ อาชีพเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ เช่นเดียวกับ ปัจจัยด้านรายได้ที่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมกาเลียงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

ทั้งในภาพรวมและการวิเคราะห์แต่ละระดับ จากการศึกษาพบว่ามารดาที่มีรายได้สูงกว่าจะมีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพสูงกว่ามารดาที่มีรายได้ต่ำ อันเนื่องมาจากรายได้มีความสำคัญต่อการเข้าถึงสื่อ ซึ่งการเข้าถึงสื่อเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อโดย (Buckingham et al., 2005) และ (Livingstone และคณะ 2550) อ้างอิงใน (บุบผา เมฆศรีทองคำ, 2554) ได้กล่าวถึงปัจจัยสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมรายได้ที่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อ เช่นเดียวกันกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ศึกษาในครั้งนี้ยังพบว่าจำนวนครั้งในการตั้งครรภ์ของมารดาและประสบการณ์ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ไม่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ทั้งในภาพรวมและผลการวิเคราะห์ในแต่ละระดับ ซึ่งผลการศึกษานี้อาจเกิดได้จากการที่ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นมารดาตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ในโรงพยาบาล ซึ่งมีการสอน การเตรียมตัวการให้ข้อมูล การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ด้วยสื่อบุคคลและสื่อต่าง ๆ ส่งผลทำให้การศึกษาในกลุ่มตัวอย่งนี้ แตกต่างไปจากการศึกษาอื่น ๆ ดังเช่นในการศึกษาของ (Narayan, Natarajan, & Bawa, 2005) ที่พบว่ามารดาที่ตั้งครรภ์แรกมีผลในทางลบต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เนื่องจากขาดประสบการณ์ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ มารดาจะมีความวิตกกังวล ซึ่งส่งผลกระทบต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ต่างจากสำหรับมารดาที่เป็นครรภ์หลัง เพราะมีประสบการณ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่แล้ว ซึ่งการศึกษาของ(ศิริวรรณ ทুমเชื้อ และวันเพ็ญ กุลนริศ 2549) ก็พบว่ามารดาครรภ์แรกและครรภ์หลังมีการรับรู้อุปสรรคและมีพฤติกรรมเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่แตกต่างกัน ดังนั้นต้องเอาใจใส่ และดูแลอย่างใกล้ชิด สร้างความเชื่อมั่นให้กับมารดาว่าสามารถจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในมารดาเหล่านี้ประสบความสำเร็จได้

3. พฤติกรรมการใช้สื่อของมารดาตั้งครรภ์ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพจากสื่อที่ต่างกันส่งผลให้การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ต่างกัน ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพจากสื่อโทรทัศน์มีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพที่ต่ำกว่าสื่ออินเทอร์เน็ตทั้งในการวิเคราะห์ภาพรวมและการวิเคราะห์แต่ละระดับ การที่กลุ่มกลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพจากสื่อโทรทัศน์นั้นเป็นผลเนื่องมาจากการพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีการสื่อสารในปัจจุบัน ส่งผลให้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถเลือกใช้สื่อและเข้าถึงสื่อได้อย่างหลากหลาย สื่ออินเทอร์เน็ตเป็นสื่อใหม่ (New Media) เมื่อเทียบกับสื่อมวลชนชนิดอื่น ๆ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร เป็นต้น

สื่ออินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมต่อการใช้งานทั่วโลก เพราะมีความรวดเร็วในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทั้งในด้านสุขภาพหรือด้านอื่น ๆ และจำนวนข้อมูลจำนวนมากที่ส่งผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต เมื่อเทียบกับสื่อโทรทัศน์ซึ่งมีข้อจำกัดทั้งในด้านปริมาณข้อมูลสุขภาพและ เนื้อหารายการโทรทัศน์จะมีกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการเข้าถึงอย่างเฉพาะเจาะจง อีกทั้งอาจพบข้อมูลข่าวสารสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่น้อยในสื่อโทรทัศน์ จึงส่งผลทำให้การเลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพจากสื่ออินเทอร์เน็ตจึงสูงกว่าสื่อโทรทัศน์

สำหรับผลการศึกษาคำรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของกลุ่มตัวอย่างที่มีนำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อใช้ในวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ได้แก่ เพื่อการรับรู้เหตุการณ์ เพื่อใช้ในการสนทนา เพื่อศึกษาหาความรู้ไม่พบความแตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่ เมื่อวิเคราะห์ในแต่ละระดับพบว่า การนำข่าวสารสุขภาพไปใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาในการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในระดับความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับพบความแตกต่างกัน เนื่องด้วยในการที่จะตั้งใจกระทำพฤติกรรมใด ๆ ก็ตามการศึกษาคำรู้เท่าทันสื่อสุขภาพเป็นสิ่งจำเป็นที่จำเป็นอย่างยิ่งที่มีส่วนช่วยเสริมในการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ เช่นเดียวกับการนำข่าวสารไปใช้เพื่อช่วยในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาสุขภาพ มีการศึกษาของแม็คคอมบ์และเบคเกอร์ (McCombs & Becker, 1979) ที่พบว่าบุคคลเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนเพื่อตอบสนองความต้องการ 4 ประการคือ 1. เพื่อต้องการรู้เหตุการณ์ (Surveillance) โดยการติดตามความเคลื่อนไหวและสังเกตการณ์ สิ่งต่าง ๆ รอบตัว 2. เพื่อต้องการช่วยตัดสินใจ (Decision) โดยเฉพาะการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวกับ ชีวิตประจำวัน 3. เพื่อพูดคุยสนทนา (Discussion) การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนทำให้มีข้อมูลไปใช้ในการพูดคุยกับคนอื่นได้ 4. เพื่อความต้องการมีส่วนร่วม (Participation) เพื่อรับรู้และมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ความเป็นไปต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมซึ่งในการศึกษาดังกล่าวของของแม็คคอมบ์และเบคเกอร์ เป็นการศึกษาในสื่อทั่ว ๆ ไป ซึ่งต่างจากการศึกษาในสื่อเพื่อสุขภาพ เพราะการผลิตสื่อเพื่อสุขภาพหรือการเผยแพร่เนื้อหาสุขภาพ นั้นจะมีวัตถุประสงค์เฉพาะเจาะจงในการที่จะนำข้อมูลหรือสารไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาสุขภาพของผู้รับสารดังนั้นมารดาที่มีเป้าหมายในการใช้ประโยชน์เพื่อการตัดสินใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จึงมีระดับการเท่าทันสื่อที่สูง ทั้งนี้การใช้ประโยชน์จากในข้อมูลข่าวสารสุขภาพนั้นถ้าสื่อมีประสิทธิภาพทำให้สามารถเข้าถึง กลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง รวดเร็ว อาจกล่าวได้ว่าสื่อด้านสุขภาพนั้นมีอิทธิพลอย่างมากต่อการดูแลสุขภาพของประชาชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทั้งในด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ สังคมและปัญญา

สำหรับผลการศึกษาการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่พบว่า กลุ่มที่เปิดรับและไม่เปิดรับ ข้อมูลจากสื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ และสื่ออินเทอร์เน็ต มีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่ไม่ต่างกันทั้งในภาพรวมและในแต่ละระดับ แต่พบความแตกต่างในกลุ่มที่เปิดรับและไม่เปิดรับข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์ ทั้งนี้เป็นสาเหตุจากธรรมชาติของสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อที่แสดงเนื้อหาวิชาการในศาสตร์ความรู้ต่าง ๆ ที่เฉพาะเจาะจง เพื่อสื่อให้ผู้อ่าน เข้าใจความหมาย ด้วยความรู้ที่ถูกต้องและเป็นจริง ในการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์แต่ละด้านจะมีการเตรียมเนื้อหาสื่อ และกลั่นกรองเนื้อหาอย่างดีจากผู้แต่งหรือผู้ผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ก่อนออกสู่ผู้รับสาร ส่งผลให้ผู้เปิดรับสื่อสิ่งพิมพ์จะพัฒนาองค์ความรู้ที่ได้รับจากสื่อสิ่งพิมพ์ดังกล่าว จึงทำให้ผู้ที่เปิดรับสื่อสิ่งพิมพ์มีการรู้เท่าทันสื่อพิมพ์มากกว่าผู้ที่ไม่เปิดรับ

4. ปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำปฏิกิริยาสะท้อนกลับในพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ ได้แก่ ทศนคติ, การคล้อยตามอิทธิพลรอบข้างและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม

จากแนวคิดทฤษฎีการกระทำตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) ของ (Ajzen ,1991) ซึ่งเป็นทฤษฎีทางพฤติกรรม ที่สามารถอธิบายถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของบุคคลได้ว่า ถ้าบุคคลมีการรับรู้ความสามารถในการแสดงพฤติกรรม มีทัศนคติที่ดี และมีการคล้อยตามอิทธิพลรอบข้างบุคคลก็จะแสดงพฤติกรรมออกมา ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่าตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปร ร่วมกันทำนายการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวม ได้ร้อยละ 63.0 ทำนายระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพ ได้ร้อยละ 53.9 และทำนายระดับความตั้งใจที่จะกระทำปฏิกิริยาสะท้อนกลับในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ได้ร้อยละ 43.7 ตามลำดับ โดยเมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่มีอำนาจในการทำนายการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในภาพรวมและในแต่ละระดับได้ดีที่สุดคือตัวแปรด้านการรับรู้ความสามารถในการแสดงพฤติกรรม ในการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวมและการระบุเนื้อหาสื่อ รองลงมาจะเป็นตัวแปรด้านการคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง และด้านทัศนคติตามลำดับ ซึ่งต่างจากในระดับความตั้งใจที่จะกระทำปฏิกิริยาสะท้อนกลับในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ที่ตัวแปรทัศนคติมีอำนาจทำนายสูงกว่าด้านการคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง และผลการศึกษาครั้งนี้ยังพบอีกว่าตัวแปรด้านทัศนคติไม่มีอิทธิพลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดย ตัวแปรทั้งสองตัวได้แก่ตัวแปรด้านานการคล้อยตามอิทธิพล

รอบข้าง และตัวแปรด้านการรับรู้ความสามารถในการแสดงพฤติกรรมร่วมกันทำนายการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ได้ร้อยละ 34.7 ($R^2=.347$) ระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ได้ร้อยละ 41.1 ($R^2=.411$) ทั้งนี้ ในระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ด้านคล้อยตามอิทธิพลรอบข้างมีอำนาจทำนายสูงกว่าด้านการรับรู้พฤติกรรม และระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ตัวแปรด้านการรับรู้พฤติกรรม มีอำนาจทำนายสูงกว่าด้านคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง

ซึ่งเมื่อพิจารณาความสำคัญของแต่ละตัวแปรในแต่ละระดับจะพบว่าตัวแปรด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของมารดาตั้งครรภ์เป็นตัวแปรที่อิทธิพลสูงสุดในหลายระดับ ทั้งนี้สาเหตุเนื่องจากการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเป็นความรู้สึกของบุคคลว่าเป็นการง่ายหรือยากที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ความรู้สึกนี้เกิดจากประสบการณ์ในอดีตสำหรับในมารดาตั้งครรภ์ ประสบการณ์ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในท้องก่อน การเห็นตัวอย่างจากแม่คนอื่น ๆ ที่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้สำเร็จ เชื่อว่าส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของมารดาตั้งครรภ์ ผลการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของมารดาตั้งครรภ์มีอิทธิพลสูงสุดในการทำนายการรู้เท่าทันสื่อในระดับของความตั้งใจที่จะกระทำปฏิกิริยาสะท้อนกลับในพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดา สะท้อนแนวคิดทฤษฎีของ Bandura ที่กล่าวว่าการรับรู้สมรรถนะตนเองเป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่ทำให้บุคคลสามารถทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย เช่นเดียวกับการศึกษาวิจัยของ (Semenic, Loisele, & Gottlieb, 2008) ที่พบว่ามารดาที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สูง มีผลต่อความพยายามที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมใหม่ โดยมารดาจะมีความมุ่งมั่น หาวิธีการต่าง ๆ ที่จะทำให้ตนสามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้เมื่อต้องพบกับปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ตั้งครรภ์ โดยทั้งนี้การศึกษาของ (สุวรรณ ชนะภัย, 2557) ในการศึกษาปัจจัยทำนายเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว 6 สัปดาห์หลังคลอดซึ่งพบว่าตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นปัจจัยที่ทำนายพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยวได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับตัวแปรด้านคล้อยตามอิทธิพลรอบข้างนั้นพบว่ามีอิทธิพลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ในภาพรวมและระดับการระบุเนื้อหาสื่อสุขภาพรองลงมาในการศึกษานี้ พบว่าอิทธิพลของครอบครัวทั้งสามีครอบครัวและผู้เชี่ยวชาญ มีส่วนผลักดันให้การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ประสบความสำเร็จ สอดคล้อง

กับการศึกษาที่พบว่าปัจจัยที่ทำให้มารดามีพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยการศึกษาของ (วรรณวิมล วิเชียรฉาย, ทิพวรรณ ลิ้มประไพพงษ์, & จันทมาศ เสาวรส, 2549) พบว่าความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับการคล้อยตามอิทธิพลร่วมกับปัจจัยอื่น ๆ ในการทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน 6 เดือนได้ร้อยละ 31

ตัวแปรด้านทัศนคติในการศึกษาครั้งนี้พบว่าเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ภาพรวมและในระดับการระบุเนื้อหาสื่อ เป็นตัวแปรทำนายอันดับสุดท้าย ส่วนในระดับความตั้งใจที่กระทำปฏิกิริยาสะท้อนกลับในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ทัศนคติเป็นตัวแปรทำนายอันดับสอง ส่วนในระดับการรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และระดับการคิดเชิงวิเคราะห์ ข้อมูลจากสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ทัศนคติไม่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อในระดับดังกล่าว มีการศึกษาวิจัยที่พบว่ามารดาที่มีทัศนคติที่รับรู้ประโยชน์และมีวิธีการเลี้ยง ลูกด้วยนมแม่ที่ถูกต้องจะเลือกเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และมี ระยะเวลาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่นานขึ้น แต่ความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ไม่ได้อาศัยเพียงทัศนคติเพียงอย่างเดียว ยังขึ้นอยู่กับประสบการณ์และการเรียนรู้ การรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และอิทธิพลรอบข้างด้วย ในการศึกษาของ (ศิริธร พลายชุม และคณะ, 2555) ที่ทำการศึกษปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระยะเวลาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในมารดาวัยรุ่น พบว่าทัศนคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าการมีทัศนคติที่ดีมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้มารดามีพฤติกรรมการเลี้ยงลูกที่ดี ในการที่ช่วยให้มารดาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สำเร็จ จำเป็นต้องส่งเสริมให้มารดามีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ด้วย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในปัจจุบัน เป็นทักษะที่จำเป็นในยุคปัจจุบัน ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างพลังอำนาจให้สามารถเลือกรับและใช้สื่ออย่างมีประสิทธิภาพในบริบทต่าง ๆ ซึ่งในการศึกษาวิจัยที่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ ในการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะจากการวิจัยดังนี้

1. การรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์เป็นปัจจัยความสำคัญที่ทำนายการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับความตั้งใจที่จะกระทำปฏิกิริยาสะท้อนกลับในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ดังนั้น บุคลากรทางสุขภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจนำแนวคิดการรับรู้ความสามารถไปพัฒนารูปแบบกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในมารดาตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ในโรงพยาบาลต่อไป

2. การรู้เท่าทันสื่อสุขภาพเป็นปัจจัยทางการสื่อสารที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารสุขภาพหรือหน่วยงานของโรงพยาบาล อาจนำผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการพัฒนาสื่อสุขภาพ ให้มีความน่าสนใจและน่าจดจำโดยผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่ออินเทอร์เน็ตที่มารดาตั้งครรภ์เข้าถึงและเปิดรับสื่อเหล่านี้ ทั้งนี้ การให้ข้อมูลที่ถูกต้องน่าเชื่อถือจะช่วยพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อให้กับกลุ่มมารดาตั้งครรภ์ให้มีพฤติกรรมในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่เพิ่มมากขึ้น และสามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยไปประยุกต์ใช้หรือพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมสุขภาพในกลุ่มอื่น ๆ ที่ต้องการให้มีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมต่อไปในอนาคต รวมทั้งการจัดการเรียนการสอน แก่บุคลากรทางการแพทย์ในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพื่อเป็นการส่งเสริมสมรรถนะบุคลากรในการที่จะให้คำแนะนำแก่มารดาตั้งครรภ์เพื่อเป็นการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

3. ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ จากการศึกษาพบว่ามารดาตั้งครรภ์ที่อายุน้อย (คุณแม่วัยใส) ระดับการศึกษาน้อย จะมีการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่น้อย ในการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในโรงพยาบาลควรจะต้องให้ความรู้ สร้างทัศนคติที่ดี เสริมสร้างพลังอำนาจในการรับรู้ความสามารถของตนเองในมารดากลุ่มนี้ จะช่วยให้มารดากลุ่มนี้เลี้ยงลูกด้วยนมแม่สำเร็จ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยในอนาคต

1. เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบผสมผสานโดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณในกลุ่มตัวอย่างที่มาฝากครรภ์ในโรงพยาบาลซึ่งอาจไม่ได้เป็นตัวแทนมารดาตั้งครรภ์ในเขตจังหวัดหรือประเทศดังนั้นในการศึกษาในอนาคตอาจจะขยายไปในพื้นที่ในการศึกษาในกลุ่มประชากรที่กว้างขึ้นเพื่อยืนยันสาเหตุและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้เป็นแนวทางในการวิจัยต่อไป

2. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพซึ่งใช้กรอบแนวคิดที่มีผู้พัฒนาขึ้นใหม่ตามบริบทของสังคมในปัจจุบัน และเพื่อให้ผลการศึกษาสามารถขยายวงกว้างมากขึ้นอันจะเป็นประโยชน์ในการอธิบายปรากฏการณ์และปัญหาทางด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพ ในการศึกษาต่อไปอาจทำการศึกษากับกลุ่มประชากร/กลุ่มตัวอย่างในบริบทที่แตกต่างกัน และเป็นการต่อยอดงานวิจัย เพื่อที่งานวิจัยจะได้มีความหลากหลายและเป็นประโยชน์มากขึ้น เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้รับบริการและองค์กร

บรรณานุกรม

- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational behavior and human decision processes*, 50(2), 179-211.
- Austin, E. W., Pinkleton, B. E., Hust, S. J., & Cohen, M. (2005). Evaluation of an American Legacy Foundation/Washington state department of health media literacy pilot study. *Health communication*, 18(1), 75-95.
- Bai, Y., Middlestadt, S. E., Peng, C.-Y. J., & Fly, A. D. (2010). Predictors of Continuation of Exclusive Breastfeeding for the First Six Months of Life. *Journal of Human Lactation*, 26(1), 26-34.
- Bandura, A., & Walters, R. H. (1977). *Social learning theory*. Englewood cliffs, NJ: Prentice-hall. inc.
- Bergsma, L. J., & Carney, M. E. (2008). Effectiveness of health-promoting media literacy education: a systematic review. *Health Educ Res*, 23(3), 522-542.
- Berkman, N. D., Davis, T. C., & McCormack, L. (2010). Health Literacy: What Is It?. *Journal of Health Communication*, 15(s2), 9-19.
- Berlo, D. K. (1960). *The Process of Communication An Introduction to Theory and Practice*. NY: Rinchart and Winston.
- Buckingham, D. (2013). *Media education: Literacy, learning and contemporary culture*. NY: John Wiley & Sons.
- Buckingham, D., Banaji, S., Carr, D., Cranmer, S., & Willett, R. (2005). *The media literacy of children and young people: a review of the research literature*. London: Ofcom.
- Davis, K. (1962). *Human relations at work*. (2nd ed.). NY: McGraw-Hill.
- DiGirolamo, A. M., Grummer-Strawn, L. M., & Fein, S. B. (2003). Do perceived attitudes of physicians and hospital staff affect breastfeeding decisions?. *Birth*, 30(2), 94-100.

- Eintraub, E. W., Kristine, A., & Johnson, K. (1997). Effects of general and alcohol-specific media literacy training on children's decision making about alcohol. *Journal of health communication*, 2(1), 17-42.
- Faber, R. J. (2003). The urge to buy: A uses and gratifications perspective on compulsive buying. In *The why of consumption*. (pp. 197-216). NY: Routledge.
- Fishbein, M., & Ajzen, I. (1975). Belief, attitude, intention and behavior: An introduction to theory and research.
- Forster, D. A., & McLachlan, H. L. (2010). Women's views and experiences of breast feeding: positive, negative or just good for the baby?. *Midwifery*, 26(1), 116-125.
- Francis, J., Eccles, M. P., Johnston, M., Walker, A., Grimshaw, J. M., Foy, R., . . . Bonetti, D. (2004). *Constructing questionnaires based on the theory of planned behaviour: A manual for health services researchers*. Newcastle upon Tyne, UK: Centre for Health Services Research, University of Newcastle upon Tyne.
- Gonzales, R., Glik, D., Davoudi, M., & Ang, A. (2004). Media literacy and public health: Integrating theory, research, and practice for tobacco control. *American Behavioral Scientist*, 48(2), 189-201.
- Google. (2012). *The New Multi-screen World: Understanding Cross-platform Consumer Behavior*. Retrieved from www.google.com/think/research-studies/the-new-multi-screen-world-study.html.
- Google. (2013). *The world has gone multiscreen: How the mobile internet changes our lives*. Retrieved from www.google.co.uk/think/research-studies/the-world-has-gone-multi-screen.html.
- Greene, K., & Krcmar, M. (2005). Predicting exposure to and liking of media violence: A uses and gratifications approach. *Communication Studies*, 56(1), 71-93.
- Haridakis, P. M., & Rubin, A. M. (2005). Third-person effects in the aftermath of terrorism. *Mass Communication & Society*, 8(1), 39-59.

- Higgins, J. W., & Begoray, D. (2012). Exploring the Borderlands between Media and Health: Conceptualizing "Critical Media Health Literacy". *Journal of Media Literacy Education*, 4(2), 136-148.
- Jeong, S. H., Cho, H., & Hwang, Y. (2012). Media Literacy Interventions: A Meta-Analytic Review. *J Commun*, 62(3), 454-472.
- Kaye, B. K., & Johnson, T. J. (2004). A Web for all reasons: uses and gratifications of Internet components for political information. *Telematics and Informatics*, 21(3), 197-223.
- Kirgiz, A. C. (2015). The Key Role of Media Literacy in the Forming of Critical Health Literacy: The Case of Social Media in Turkey. *Journal of Social and Administrative Sciences*, 2(1), 18-27.
- LaRose, R., & Eastin, M. S. (2004). A Social Cognitive Theory of Internet Uses and Gratifications: Toward a New Model of Media Attendance. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 48(3), 358-377.
- Lawrence, R. A. (2016). *Breastfeeding : a guide for the medical profession*. (8th ed.). Philadelphia, PA: Elsevier.
- Leung, L., & Wei, R. (2016). More Than Just Talk on the Move: Uses and Gratifications of the Cellular Phone. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 77(2), 308-320.
- Levin, D., Lemish, D., & Gofin, R. (2011). Media Health Literacy (MHL): Development and measurement of the concept among adolescents. *Health education research*, 26(2), 323-335.
- Livingstone, S., Van Couvering, E., & Thumim, N. (2005). *Adult media literacy: A review of the research literature*. London: Ofcom.
- Lundberg, P. C., & Ngoc Thu, T. T. (2012). Breast-feeding attitudes and practices among Vietnamese mothers in Ho Chi Minh City. *Midwifery*, 28(2), 252-257.
- Mancuso, J. M. (2009). Assessment and measurement of health literacy: an integrative

- review of the literature. *Nurs Health Sci*, 11(1), 77-89.
- Manganello, J. A. (2008). Health literacy and adolescents: a framework and agenda for future research. *Health Educ Res*, 23(5), 840-847.
- McCann, M. F., Baydar, N., & Williams, R. L. (2007). Breastfeeding attitudes and reported problems in a national sample of WIC participants. *J Hum Lact*, 23(4), 314-324.
- McCombs, M. E., & Becker, L. B. (1979). *Using mass communication theory*. NY: Prentice Hall.
- Meedya, S., Fahy, K., & Kable, A. (2010). Factors that positively influence breastfeeding duration to 6 months: a literature review. *Women Birth*, 23(4), 135-145.
- Narayan, S., Natarajan, N., & Bawa, K. (2005). Maternal and neonatal factors adversely affecting breastfeeding in the perinatal period. *Medical Journal Armed Forces India*, 61(3), 216-219.
- Nattawadee, B. (2016). Use of Online Social Media and eHealth Literacy of Urban Youth in Phuket Province, Thailand. *EAU Heritage Journal Science and Technology*, 10(1), 48-62.
- World Health Organization. (1998). *Health promotion glossary* (No. WHO/HPR/HEP/98.1). World Health Organization.
- Pack, T. (2002). Media literacy: educational organizations advocate enlightened media consumption. *Link-Up-Minneapolis then Medford*, 19(3), 10-15.
- Papacharissi, Z., & Rubin, A. M. (2010). Predictors of Internet Use. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 44(2), 175-196.
- Persad, M. D., & Mensinger, J. L. (2008). Maternal breastfeeding attitudes: association with breastfeeding intent and socio-demographics among urban primiparas. *Journal of community health*, 33(2), 53-60.
- Phelps-Tschang, J. S., Miller, E., Rice, K. R., & Primack, B. A. (2015). Web-based media literacy to prevent tobacco use among high school students. *Journal of Media*

Literacy Education, 7(3), 29-40.

Pleasant, A., & Kuruvilla, S. (2008). A tale of two health literacies: public health and clinical approaches to health literacy. *Health Promot Int*, 23(2), 152-159.

Potter, W. J. (2014). Guidelines for media literacy interventions in the digital age. *Medijska Istrazivanja*, 20(2), 3-29.

Rosengren, K. E. (1974). Uses and gratifications: A paradigm outlined. *The uses of mass communications: Current perspectives on gratifications research*, 3, 269-286.

Rubin, A. M. (1994). *Media uses and effects: A uses-and-gratifications perspective*.

Rubin, A., & Step, M. (1997). Viewing television talk shows. *Communication Research Reports*, 14(1), 106-115.

Sanders, L. M., Shaw, J. S., Guez, G., Baur, C., & Rudd, R. (2009). Health literacy and child health promotion: implications for research, clinical care, and public policy. *Pediatrics*, 124(S3), S306-314.

Scott, J. A., Shaker, I., & Reid, M. (2004). Parental attitudes toward breastfeeding: their association with feeding outcome at hospital discharge. *Birth*, 31(2), 125-131.

Semenic, S., Loiselle, C., & Gottlieb, L. (2008). Predictors of the duration of exclusive breastfeeding among first-time mothers. *Res Nurs Health*, 31(5), 428-441.

Sheldon, P. (2008). The Relationship Between Unwillingness-to-Communicate and Students' Facebook Use. *Journal of Media Psychology*, 20(2), 67-75.

Sherry, J. L., Lucas, K., Greenberg, B. S., & Lachlan, K. (2006). Video Game Uses and Gratifications as Predicators of Use and Game Preference. *Playing video games: Motives, responses, and consequences*, 24(1), 213-224.

Smith, T. W., Orleans, C. T., & Jenkins, C. D. (2004). Prevention and health promotion: decades of progress, new challenges, and an emerging agenda. *Health Psychol*, 23(2), 126-131.

- The Asian parent. (2015). *Asian Digital Mum Survey 2015*. Retrieved from https://www.digitalnewsasia.com/sites/default/files/files_upload/Asian%20Digital%20Mum%20Survey%202015%20-%202019%20Mar%202015.pdf
- Waltz, C., Strickland, O., Lenz, E., & Soeken, K. (2005). *Validity of measures. Measurement in nursing and health research*. NY: Springer Publishing Company.
- Wang, Q., Fink, E. L., & Cai, D. A. (2008). Loneliness, Gender, and Parasocial Interaction: A Uses and Gratifications Approach. *Communication Quarterly*, 56(1), 87-109.
- Wilhelm, S. L., Rodehorst, T. K., Stepan, M. B., Hertzog, M., & Berens, C. (2008). Influence of intention and self-efficacy levels on duration of breastfeeding for midwest rural mothers. *Appl Nurs Res*, 21(3), 123-130.
- Wilmot, R. M., Begoray, D. L., & Banister, E. M. (2013). Aboriginal adolescents, critical media health literacy, and the creation of a graphic novel health education tool. *in education*, 19(2).
- กรรณิการ์ วิจิตรสุนทร. (2556). *แนวปฏิบัติตามบันได 10 ขั้น.การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดฟรี-วัน.
- กองสุขศึกษา. (2556). *ความฉลาดทางสุขภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2545). *สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- กิติมา สุรสนธิ. (2557). *ความรู้ทางการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จินตนา ตันสุวรรณนนท์. (2550). *ผลการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต*. (ปริญญานิพนธ์วิทยาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- จินตนา ตันสุวรรณนนท์. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างการรู้เท่าทันสื่อโฆษณากับพฤติกรรมบริโภคนิยมของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร*. *วารสารวิจัย มสศ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 11, 93-112.

- จิราพร วงศ์ใหญ่. (2554). ปัจจัยทำนายความตั้งใจเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวยของสตรี
ตั้งครรภ์. (ปริญญานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลสตรี).
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ณัชนันท์ กิ่งมณี. (2554). การศึกษาการรับรู้โฆษณาตรงและโฆษณาแฝงสินค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ทางโทรทัศน์ในกลุ่มนักศึกษาระดับอุดมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยรังสิต, ปทุมธานี.
- ธีระพร อูวรรณโณ. (2535). เจตคติ: การศึกษาตามแนวทฤษฎีหลัก. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา
คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภินทร ศิริไทย. (2547). ความรู้เรื่องการทำแท้งเพื่อสุขภาพภูมิคุ้มกันสุขภาพที่ดีสำหรับเด็กและ
เยาวชนในการพัฒนาองค์ความรู้การทำแท้งเพื่อสุขภาพ สู่หลักสูตรในระบบและนอกระบบ
การศึกษาของไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- นิตยา ไปสาวาท และคณะ. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพียงอย่างเดียวอย่าง
น้อย 6 เดือนของหญิงหลังคลอดที่มาคลอดใน โรงพยาบาลคำมวง อำเภอกำมวง จังหวัด
กาฬสินธุ์. วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ, 2(2), 15-29.
- นิษฐา หุ่นเกษม. (2555). การศึกษาปัจจัยเกื้อหนุน/อุปสรรคที่มีผลต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่.
กรุงเทพฯ: ประชุมวิชาการนมแม่แห่งชาติครั้งที่ 4.
- บุบผา เมฆศรีทองคำ. (2554). การรู้เท่าทันสื่อ: การก้าวทันบนโลกข่าวสาร. วารสารนักบริหาร, 31,
117-123.
- พรทิพย์ เย็นจะบก. (2552). ถอดรหัส ลับความคิดเพื่อการรู้เท่าทันสื่อ: คู่มือการเรียนรู้เท่าทันสื่อ.
กรุงเทพฯ: ออฟเซ็ท ครีเอชั่น.
- พสุชัย เวฬุ. (2541). การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในการเปิดรับชมข่าวสารการเมืองทาง
โทรทัศน์. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- พัทธินันท์ สมัยรัฐ. (2548). พฤติกรรมการรับสารผ่านสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อการลด
น้ำหนักของผู้หญิงในเขตกรุงเทพมหานคร. (ปริญญานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัย
บูรพา, ชลบุรี.
- รพีพร เทียมจันทร์. (2561). การรู้เท่าทันสื่อการจำหน่ายสินค้าสุขภาพทางอินเทอร์เน็ตของประชาชน
ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. สืบค้นจาก

<http://cmruir.cmru.ac.th/handle/123456789/1296>

วรรณวิมล วิเชียรฉาย, ทิพวรรณ ลิ้มประไพพงษ์, และ จันทรรมาศ เสาวรส. (2549). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน 6 เดือนหลังคลอดของหญิงตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ ณ โรงพยาบาลพระปกเกล้า จังหวัดจันทบุรี. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี*, 18(1), 1-13

วิสาลักษณ์ สิทธิขุนทด. (2551). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนมัธยมศึกษา ปี ที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์). จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ศิริธร พลายชุม และคณะ. (2555). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระยะเวลาในการเลี้ยงบุตร ด้วยนมมารดาของมารดาวัยรุ่น. *Nursing Journal*, 39(2), 79-87.

ศิริวรรณ ทুমเชื้อ และ วันเพ็ญ กุลนริศ (2549). การศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรคและพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ระหว่างมารดาหลังคลอดครรภ์แรกและครรภ์หลังในโรงพยาบาลสระบุรี. ปทุมธานี: ประชุมวิชาการเรื่องจากงานประจำสู่งานวิจัย.

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข. (2541). *นิยามศัพท์ส่งเสริมสุขภาพ*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช). (2555). *การกำกับดูแลเนื้อหากิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์: ประสพการณ์จากต่างประเทศสู่ประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกสทช

สุพินดา เรืองจิรัชเสียร. (2556). *การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ฝึกอบรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และโภชนาการเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

สุภาณี แก้วมณี. (2547). *การศึกษาการรู้เท่าทันสื่อหนังสือพิมพ์: กรณีศึกษานักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

สุวรรณา ชนะภัย. (2557). ความรู้ ทักษะคิด การรับรู้สมรรถนะในตนเอง และการสนับสนุนจากสามีและพยาบาล ในการทำนายนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน 6 สัปดาห์. *วารสารพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล*, 1, 51-60.

อริยา ทองกร. (2550). *การศึกษาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพจากการ*

สังเคราะห์งานวิจัยโดยวิธีการวิเคราะห์ห่อหมาก. (ปริญญานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต).
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์. (2540). การวิเคราะห์ระดับมีเดียลิตเตอเรซีของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาใน
ประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ภาคผนวก ก
ใบรับรองจริยธรรมการวิจัย

MF-04-version-2.0

วันที่ 18 ต.ค. 61

ใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย
เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยและไยยินยอม

หมายเลขข้อเสนอการวิจัย SWUEC-137/2561E (ต่อใบรับรองครั้งที่ 1)

ข้อเสนอการวิจัยนี้และเอกสารประกอบของข้อเสนอการวิจัยตามรายการแสดงด้านล่าง ได้รับการพิจารณาจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแล้ว คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่าข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและ ข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

ชื่อโครงการวิจัยเรื่อง: ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมความเสี่ยงลูกด้วยนมแม่
ของมารดาตั้งครรภ์
ชื่อผู้วิจัยหลัก: นางปรียาภรณ์ บุรณากาญจน์
สังกัด: วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เอกสารที่รับรอง: รายงานความก้าวหน้าของการวิจัย
ข้อเสนอแนะ: -
เอกสารที่พิจารณาพบทวน:

รายงานความก้าวหน้าของการวิจัย

(ลงชื่อ).....

(นายปิยชาติ บุญเพ็ญ)

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

(ลงชื่อ).....

(แพทย์หญิงสุรพร ภัทรสุวรรณ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

หมายเลขรับรอง : SWUEC/E-137/2561

วันที่ให้การรับรอง : 19/06/2562

วันหมดอายุใบรับรอง : 18/06/2563

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15664

ที่ ศธ 6918/ 0634

วันที่ 6 มีนาคม 2561

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะแพทยศาสตร์

เนื่องด้วย นางปรียาภรณ์ บุรณากาญจน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการสื่อสาร วิทยาศาสตร์และสุขภาพ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาดังครรภ์” โดยมี อาจารย์ ดร.ศศิธร ยูโกศล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษม เรืองรองมรกต เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษม เรืองรองมรกต แล้ว และจะประสานงานในรายละเอียด ดังกล่าวต่อไป โดยสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทรศัพท์ 089 697 4939

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางปรียาภรณ์ บุรณากาญจน์ และ ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 6918/ 0๒๓4

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๒ มีนาคม 2561

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

เนื่องด้วย นางปรียาภรณ์ บุรณากาญจน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการสื่อสารวิทยาศาสตร์ และสุขภาพ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์” โดยมี อาจารย์ ดร.ศศิธร ยวโกศล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑาธิป ศีลบุตร เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑาธิป ศีลบุตร แล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 089 697 4939

ที่ ศธ 6918/ 0436

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

|! กุมภาพันธ์ 2561

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

เนื่องด้วย นางปรียาภรณ์ บุรณากุลจน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการสื่อสารวิทยาศาสตร์ และสุขภาพ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์” โดยมี อาจารย์ ดร.ศศิธร ยุวโกศล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.ชนัญสรา อรนพ ณ อยุธยา เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับ อาจารย์ ดร.ชนัญสรา อรนพ ณ อยุธยา แล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 089 697 4939

ภาคผนวก ค

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษาของแบบสอบถามที่ใช้ ดังมีรายนาม ต่อไปนี้

- 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ เกษม เรืองรองมรกต
อาจารย์ประจำภาควิชาสัตวศาสตร์-นรีเวชวิทยา
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุฑาทิพย์ ศีลบุตร
อาจารย์ประจำภาควิชาชีวสถิติ
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- 3) อาจารย์ ดร. ชันญ์สรา อรณพ ฅน.อยุธยา
อาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดา
ตั้งครรภ์

คำชี้แจงแบบสอบถามฉบับนี้มี 4 ส่วน

- ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของมารดาตั้งครรภ์ จำนวน 6 ข้อคำถาม
- ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการใช้สื่อของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อคำถาม
- ส่วนที่ 3 แบบวัดปัจจัยทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ จำนวน 26 ข้อคำถาม
- ส่วนที่ 4 แบบวัดการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของการเลี้ยงลูกด้วย นมแม่ของมารดาตั้งครรภ์ จำนวน 16 ข้อคำถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงตามพฤติกรรมและความคิด
ของท่าน ในแต่ละข้อคำถาม และกรุณาตอบคำถามทุกข้อเพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

ขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือและเสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามของท่าน

นางปริยาภรณ์ บุรณากาญจน์

นักศึกษาระดับปริญญาตรีศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการสื่อสารวิทยาศาสตร์และสุขภาพ

วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของมารดาตั้งครรภ์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. อายุ

☐ 1. 18-20 ปี	☐ 2. 21 – 24 ปี
☐ 3. 25 – 29 ปี	☐ 4. 30 – 34 ปี
☐ 5. 35 – 39 ปี	☐ 6. 40 ปีขึ้นไป

2. ระดับการศึกษา

☐ 1. มัธยมศึกษาตอนต้น	☐ 2. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช
☐ 3. อนุปริญญา/ปวส	☐ 4. ปริญญาตรี
☐ 5. ปริญญาโท ขึ้นไป	

3. อาชีพ

☐ 1. รับราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	
☐ 2. พนักงานบริษัทเอกชน	☐ 3. ธุรกิจส่วนตัว
☐ 4. แม่บ้าน	☐ 5. เกษตรกรรม
☐ 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	

4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

☐ 1. ต่ำกว่า 10,000 บาท	☐ 2. 10,001 – 15,000 บาท
☐ 3. 15,001 – 20,000 บาท	☐ 4. 20,001 – 25,000 บาท
☐ 5. 25,001 – 30,000 บาท	☐ 6. 30,000 ขึ้นไป

5. การตั้งครรภ์ครั้งนี้เป็นการตั้งครรภ์ครั้งที่เท่าไร

☐ 1. ครรภ์แรก	☐ 2. ครรภ์ที่ 2
☐ 3. ครรภ์ที่ 3	☐ 4. ตั้งครรภ์ครั้งที่สี่ขึ้นไป

6. ท่านเคยมีประสบการณ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

☐ 1. เคย	☐ 2. ไม่เคย

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการใช้สื่อด้านสุขภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. ปัจจุบันท่านเลือกรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพผ่านสื่อประเภทใดบ่อยที่สุด

- [] 1. สื่อวิทยุ [] 2. สื่อโทรทัศน์
[] 3. สื่อสิ่งพิมพ์ [] 4. สื่ออินเทอร์เน็ต
[] 5. สื่ออื่น ๆ โปรดระบุ.....

2. ความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ

ประเภทสื่อ	ความถี่						
	ทุกวัน	2-3 ครั้ง ต่อสัปดาห์	สัปดาห์ละ ครั้ง	2-3 ครั้ง ต่อเดือน	เดือนละ ครั้ง	มากกว่า เดือน	ไม่ได้เปิด รับเลย
1. สื่อวิทยุ							
2. สื่อโทรทัศน์							
3. สื่อสิ่งพิมพ์							
4. สื่อ อินเทอร์เน็ต							
5. สื่ออื่น ๆ (โปรดระบุ)							

3. ท่านนำข่าวสารด้านสุขภาพที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- [] 1. เพื่อรับรู้เหตุการณ์
[] 2. เพื่อช่วยในการตัดสินใจหรือแก้ไขปัญหาสุขภาพ
[] 3. เพื่อใช้ในการสนทนา
[] 4. เพื่อศึกษาหาความรู้
[] 5. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

4. ใครเป็นผู้มีอิทธิพลต่อการเลือกสื่อเชิงสุขภาพของท่าน(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- [] 1. เพื่อน [] 2. ครู/อาจารย์
[] 3. ครอบครัว [] 4. ดารา/นักร้อง
[] 5. ผู้เชี่ยวชาญ [] 6. อื่น ๆโปรดระบุ.....

5. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากสื่อประเภทใด

- [] 1. สื่อวิทยุ [] 2. สื่อโทรทัศน์
[] 3. สื่อสิ่งพิมพ์ [] 4. สื่ออินเทอร์เน็ต
[] 5. สื่ออื่น ๆ โปรดระบุ.....

ส่วนที่ 3 แบบวัดปัจจัยทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ปัจจัยทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยที่สุด	เห็นด้วย	เฉย ๆ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยที่สุด
ด้านทัศนคติ (Attitude)					
1. นมแม่มีประโยชน์ต่อทารกแรกเกิด					
2. การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในครอบครัว					
3. แม่ทุกคนสามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้					
4. เด็กที่เลี้ยงด้วยนมแม่ จะมีสุขภาพดีกว่าเด็กที่เลี้ยงด้วยนมผง					
5. การเลี้ยงลูกด้วยนมตนเอง ทำให้ท่านรู้สึกว่าคุณค่า					
6. การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นสิ่งที่ท่านภาคภูมิใจทำให้เกิดความผูกพันระหว่างแม่และลูก					
7. การให้ลูกดูดนมแม่ จะทำให้เต้านมแม่หย่อนยาน					
8. แม่ที่มีฐานะดีควรเลี้ยงลูกด้วยนมผสม					
9. การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็นเรื่องยุ่งยากและลำบาก					
10. การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จะทำให้ไม่ได้พักผ่อนสุขภาพของแม่ทรุดโทรมลง					
11. การให้ลูกดูดนมแม่ เป็นสิ่งที่น่าอาย ทำงานไม่สะดวก					
12. แม่ที่มีเต้านมเล็กสามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้					

ปัจจัยทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย ที่สุด	เห็น ด้วย	เฉย ๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย ที่สุด
ด้านการคล้อยตามอิทธิพลรอบข้าง					
13. แพทย์และพยาบาลให้คำแนะนำเกี่ยวกับประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และวิธีการให้นมแก่ท่าน					
14. แพทย์และพยาบาลให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาที่ท่านอาจต้องพบในการให้นมลูก					
15. ครอบครัวมีอิทธิพลต่อท่านในการตัดสินใจเลี้ยง ลูกด้วยนมแม่					
16. ครอบครัวเห็นความสำคัญและสนับสนุนกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของท่าน					
17. ครอบครัวพูดและให้กำลังใจรับฟังปัญหาและให้ความช่วยเหลือท่านในการที่ท่านจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่					
18. ครอบครัวให้การช่วยเหลือในการทำกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อให้ท่านได้ให้นมลูกอย่างเต็มที่ เช่น การจัดหาอาหารที่มีประโยชน์ การเตรียมสถานที่ในบ้าน เพื่อความสะดวกในการให้นม เป็นต้น					
19. เพื่อน ๆ ของท่านต่างแนะนำให้ท่านเลี้ยงลูกด้วยนมแม่					
ด้านการรับรู้หรือเชื่อว่าตนสามารถแสดงพฤติกรรมนั้นใน ทิศทางที่เหมาะสม					
20. ท่านมีข้อมูลพร้อมในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่					
21. ท่านเชื่อมั่นว่าฉันจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้สำเร็จ					
22. ท่านเชื่อมั่นว่าฉันจะมีน้ำนมให้ลูกเพียงพอ					
23. ท่านมีภาวะสุขภาพทางร่างกายที่พร้อมในการที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่					
24. ท่านมีความพร้อมทางอารมณ์ในการที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่					
25. เมื่อท่านมีปัญหาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ท่านเชื่อมั่นว่าจะสามารถแก้ปัญหาได้					
26. การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ไม่ใช่เรื่องยากลำบากสำหรับท่าน					

ส่วนที่ 4 แบบวัดการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของการเลี้ยง ลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย ที่สุด	เห็น ด้วย	เฉย ๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย ที่สุด
การระบุเนื้อหาสื่อ					
1. ท่านสามารถค้นหาข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในสื่อสุขภาพ					
2. ท่านสามารถค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในสื่อสุขภาพได้จากหลายแหล่ง เช่น โซเชียลมีเดีย, แอปพลิเคชัน, เว็บไซต์ เป็นต้น					
3. ท่านรู้และเข้าใจข้อมูลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่เผยแพร่ผ่านสื่อสุขภาพ					
4. ท่านสามารถอ่านและปฏิบัติตามคำแนะนำด้านเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในสื่อที่ท่านเปิดรับ					
การรับรู้ถึงอิทธิพลของสื่อที่มีต่อพฤติกรรม					
5. เนื้อหาในสื่อสุขภาพสามารถโน้มน้าวใจท่านเลี้ยงลูกด้วยนมแม่					
6. เนื้อหาในสื่อสุขภาพส่วนในการตัดสินใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของท่าน					
7. สื่อสุขภาพที่มีข้อมูลที่น่าเชื่อถือทำให้ท่านต้องการเลี้ยงลูกด้วยนมตัวเอง					
8. ข้อมูลในสื่อสุขภาพที่รณรงค์ให้เห็นประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ยังไม่เพียงพอในการตัดสินใจให้ท่านเลี้ยงลูกด้วยนมแม่					

ระดับการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพของการเลี้ยง ลูกด้วยนมแม่ของมารดาตั้งครรภ์	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย ที่สุด	เห็น ด้วย	เฉย ๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย ที่สุด
การคิดเชิงวิเคราะห์					
9. ท่านสามารถบอกถึงความน่าเชื่อถือวัตถุประสงค์ ของผู้ให้ข้อมูลและประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนม แม่ที่ปรากฏในสื่อสุขภาพ					
10. ท่านวิเคราะห์และประเมินเนื้อหาสื่อสุขภาพ เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ก่อนท่านตัดสินใจ และปฏิบัติตาม					
11. ท่านสามารถแยกแยะได้ว่าข้อมูลใดคือ ความ คิดเห็นข้อมูลใดคือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงลูก ด้วยนมแม่ที่ปรากฏในสื่อสุขภาพ					
12. ท่านสามารถบอกได้ถึงโฆษณาแฝงที่มี ผลประโยชน์ทางธุรกิจซึ่งปรากฏในสื่อสุขภาพ เกี่ยวกับน้ำนมที่ใช้เลี้ยงลูก					
ความตั้งใจที่จะกระทำ/ปฏิกิริยาสะท้อนกลับ					
13. ท่านตั้งใจจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวย่าง น้อย 6 เดือนหลังจากที่ประเมินความน่าเชื่อถือจาก ข้อมูลที่ได้จากสื่อสุขภาพต่าง ๆ แล้ว					
14. ท่านได้ทำการศึกษาจากสื่อสุขภาพมาเป็นอย่างดี และวางแผนในเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยาวนาน ที่สุดเท่าที่จะทำได้					
15. ท่านสามารถที่จะถ่ายทอดความรู้ในการเลี้ยงลูก ด้วยนมแม่ให้แก่ผู้อื่นได้ทั้งด้วยตนเองและผ่านสื่อ สุขภาพ					
16. ท่านเตรียมความพร้อมทั้งในด้านร่างกายและ จิตใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยได้ทำการศึกษา ค้นคว้าข้อมูลจากสื่อที่เข้าถึงและมีความน่าเชื่อถือ					

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางปรียาภรณ์ บุรณากาญจน์
วัน เดือน ปี เกิด	4 ธันวาคม 2514
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	พยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
ที่อยู่ปัจจุบัน	104/112 ซอยสงวประภา 13 ดอนเมือง กรุงเทพฯ 10210

